

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta humanitních studií

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**KOMU PATŘÍ BLACK HILLS?
NÁROK NATIVNÍCH OBYVATEL AMERIKY
VŮČI VLÁDĚ USA**

Marie Lutovská

Praha 2021

Vedoucí práce: Mgr. Martin Heřmanský, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 9. května 2021

.....

Děkuji vedoucímu mé práce Mgr. Martinu Heřmanskému, Ph.D., za vstřícnost, ochotu, cenné připomínky a rady.

OBSAH

ÚVOD	1
1. KAPITOLA: Osidlovací kolonialismus a práva původních obyvatel	2
2. KAPITOLA: Siouxové a Black Hills	4
2.1. Siouxové, Lakotové a Oceti Sakowin – problematika označení	4
2.1.2. Tradiční lakotská společnost	6
2.2. Black Hills	8
2.3. Lakotové a Black Hills	8
2.3.1. Cesta do Black Hills	9
2.3.2. Význam Black Hills pro lakotskou tradiční kulturu	10
3. KAPITOLA: USA a Lakotové v 19. století	13
3.1. Politika USA	13
3.1.1. Politika expanze	13
3.1.2. Politika USA vůči nativnímu obyvatelstvu	14
3.2. USA a Lakotové v první polovině 19. století	15
3.3. USA a Lakotové ve druhé polovině 19. století	18
3.3.1. Padesátá léta 19. století	19
3.3.2. 1857–1868	21
3.3.3. 1868–1877	25
3.3.4. 1877–1890	28
3.4. Aspekty ovlivňující konflikt o Black Hills v 19. století	30
4. KAPITOLA: Konflikt o Black Hills od 90. let 19. století do 90. let 20. století	33
4.1. Snahy o získání kompenzace za Black Hills	34
4.1.1. První fáze: Od 90. let 19. století do roku 1920	34
4.1.2. Druhá fáze: Spor o kompenzaci a Ralph Case	38
4.1.3 Třetí fáze: Spor o kompenzaci a Marvin Sonosky a Arthur Lazarus	42
4.2. Aspekty ovlivňující konflikt o Black Hills u požadavku kompenzace	44
4.3. Navrácení	45
4.3.1. Proč došlo ke změně požadavku – společenský kontext	46
4.3.1.1. Možnosti navrácení do 50. let 20. století	46

4.3.1.2. 60. a 70. léta 20. století – indiánské etnické obrození	47
4.3.2. Proč došlo ke změně požadavku – Lakotové a Black Hills ve 20. století	48
4.3.2.1. Fyzická přítomnost lakotské kultury v Black Hills	48
4.3.2.2. Black Hills jako symbol – lakotská identita ve vztahu k Black Hills	49
4.3.3. Snahy o navrácení	50
4.3.3.1. Návrhy zákonů 1983–1991	52
4.3.4. Diskuse o snahách o navrácení	54
4.3.4.1. Kritika nepřijetí kompenzace	54
4.3.4.2. Kritika v kontextu Jižní Dakoty	55
4.3.4.3. Kritika legitimnosti lakotských nároků	55
4.4. Aspekty ovlivňující konflikt o Black Hills u požadavku navrácení	56
5. KAPITOLA: Konflikt o Black Hills od roku 1990 do současnosti	58
5.1. V čem spočívají lakotské snahy	58
5.1.1. Lakotská kultura v Black Hills	59
5.1.2. Ochrana přírody	61
5.2. Proč nebyl podán nový návrh zákona	62
5.2.1. Kdo o vyřešení konfliktu rozhoduje	62
5.2.2. Co ovlivňuje šanci na navrácení	63
5.2.3. Prezidenti Obama a Trump	64
ZÁVĚR: Komu patří Black Hills?	68
BIBLIOGRAFIE	72
TEXTOVÉ PŘÍLOHY	80
TEXTOVÁ PŘÍLOHA 1: Smlouva z roku 1851	80
TEXTOVÁ PŘÍLOHA 2: Smlouva z roku 1868	83
TEXTOVÁ PŘÍLOHA 3: Zákon z roku 1877	96
MAPOVÉ PŘÍLOHY	101
MAPA 1: Současná území rezervací Oceti Sakowin	102
MAPA 2: Severní pláne v letech 1804-1877	102
MAPA 3: Velké pláne	103
MAPA 4: Lakotská významná místa v Black Hills	103
MAPA 5: Lakotské území v letech 1851-1868	104

MAPA 6: Lakotské území v letech 1877-1889

104

MAPA 7: Lakotské území od roku 1889

105

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá konfliktem mezi Lakoty a USA o oblast Black Hills, kterou si obě strany nárokují. Podává přehled o vztahu Lakotů k Black Hills, o jejich významu pro lakotskou kulturu a také z čeho vycházejí nároky Lakotů i USA. Mapuje průběh konfliktu a aspekty, které jej ovlivňovaly a ovlivňují od sedmdesátých let 19. století až do současnosti. Ukazuje, jak průběh i aspekty konfliktu o Black Hills zapadají do teorie osidlovacího kolonialismu a práv původních obyvatel.

Klíčová slova

Lakotové – Black Hills – Zjevný úděl – osidlovací kolonialismus – kolonialismus USA – nativní Američané – nároky na půdu

ABSTRACT

This bachelor thesis concentrates on a conflict between the Lakota and the United States of America concerning the claims on the Black Hills region. The thesis gives an overview of Lakota ties to the Black Hills, and the importance of the Black Hills to the Lakota culture, and the basis for Lakota's and the USA claims on this region. The thesis describes the course of the conflict and what aspects influenced and still influence the course of the conflict since 1870s to today. It shows how this course of the conflict and the aspects apply to the theory about settler colonialism and the rights of the indigenous peoples.

Key words

Lakota – Black Hills – Manifest Destiny – settler colonialism – USA colonialism – Native Americans – land claims

ÚVOD

Black Hills, česky Černé vrchy,¹ jsou pohoří ve Spojených státech amerických. Od roku 1874 až do současnosti jsou předmětem konfliktu mezi nativními kmeny Lakotů a Dakotů – které se spolu s kmeny Nakotů identifikují jako národ označovaný jako Siouxové nebo také Oceti Sakowin – a federální vládou USA. Black Hills byly součástí siouxského území do roku 1877, kdy vláda USA uzákonila jejich zábor. Konflikt o Black Hills, stejně jako mnoho dalších konfliktů nativních Američanů² s USA, vyvolala americká územní a kulturní expanze. Lze říci, že základem sporu je právě otázka, komu Black Hills patří.

Cílem této práce je pokusit se najít odpověď nebo odpovědi na výše položenou otázku a z čeho možné odpovědi vychází. Tohoto cíle se bude práce snažit dosáhnout zmapováním konfliktu o Black Hills, a to jak popisem jeho průběhu, tak i pokusem o odhalení aspektů, které konflikt v jeho různých fázích ovlivňovaly v kontextu osidlovacího kolonialismu. V konfliktu lze rozlišit čtyři základní fáze³ podle toho, jakou formou probíhal. V první fázi ho lze definovat jako ozbrojený konflikt, odehrávající se především v 70. letech 19. století, který skončil oficiálním zábořem Black Hills. V druhé a třetí fázi zahrnující většinu 20. století nabývá podoby aktivních snah Lakotů a Dakotů uplatnit nároky, vycházející jak z kulturního významu Black Hills, tak smluvních dohod s vládou USA, na oblast Black Hills u soudů a Kongresu USA. Fáze se od sebe liší vyjádřeným cílem snah: ve druhé fázi se jednalo o získání kompenzace za zábor Black Hills, kdežto ve třetí fázi šlo již o jejich navrácení. Ve čtvrté, zatím poslední fázi od konce 20. století do současnosti, nadále trvá požadavek navrácení, ale aktivní snahy již byly utlumeny.

První kapitola se zaměřuje na osidlovací kolonialismus a práva původních obyvatel.

Druhá kapitola představuje aktéry konfliktu o Black Hills z řad nativních Američanů, vymezím, proč a v jakém kontextu budu používat konkrétní označení, a poté se věnuji stručnému seznámení s jejich kulturou. Toto seznámení je důležité kvůli porozumění, na čem byly založeny nároky na Black Hills vycházející z jejich významu pro kulturu nativních Američanů. V této kapitole také představím samotné Black Hills a vyložím, jaký význam pro tuto stranu konfliktu měly před jeho propuknutím.

¹ V češtině lze použít obě jména – Black Hills i Černé vrchy – ale v této práci bude užíváno pouze jméno v anglické podobě. V této práci se vyskytuje několik geografických pojmů, které nemají český ekvivalent, a právě kvůli zachování určité jednotnosti bude i u Black Hills používáno toto pojmenování. Dalším důvodem je také to, že anglické názvy se do češtiny často nepřekládají kvůli běžnému rozšíření užívání angličtiny.

² V této práci jsou označení *nativní Američané* a *indiáni* užívána jako synonyma a v jejich významu není rozlišováno.

³ Rozlišení fází vyplývá z textů od Ostlera (2010) a Lazaruse (1991), ačkoli je autoři přímo jako fáze neoznačují.

Třetí kapitola je zaměřena na historii vztahů Lakotů a Dakotů s USA v 19. století, čímž zasadím konflikt o Black Hills do historického kontextu, což je důležité nejen z hlediska osvětlení aspektů ovlivňujících konflikt o Black Hills v jeho první fázi, ale i proto, že na historii těchto vztahů je odkazováno v dalších fázích konfliktu.

Čtvrtá kapitola se bude věnovat zmapování snah o uplatnění nároků na Black Hills ve 20. století za účelem získat za zábor Black Hills peněžní kompenzaci nebo přimět vládu USA k navrácení Black Hills. Jak u snah o kompenzaci, tak o navrácení, se pokusím ukázat, co ovlivňovalo průběh konfliktu v rámci těchto dvou odlišných cílů.

Pátá kapitola mapuje konflikt o Black Hills od 90. let 20. století po současnost, s přihlédnutím k dnešní situaci.

1. KAPITOLA: Osidlovací kolonialismus a práva původních obyvatel

Konflikt o Black Hills začal kvůli územní a kulturní expanzi USA v 19. století. Tento typ expanze se označuje jako osidlovací kolonialismus (settler colonialism). Osidlovací kolonialismus lze charakterizovat třemi znaky. Za prvé je jeho cílem zabrat půdu v nové oblasti a udělat z ní tak nový domov, což vede k druhému znaku – logice eliminace původních obyvatel této půdy. Existují tři možnosti, jak se zbavit původních obyvatel – genocidou, nuceným přesunem nebo asimilací do osadnické kultury. Třetím znakem je to, že si osadníci přivlastní půdu jako svou vlastní (Sturm 2017: 341-342). Cílem osidlovacího kolonialismu je tedy vytvořit nový domov na cizí půdě a zbavit se původních obyvatel, popřípadě omezit jejich územní práva (Steinman 2016: 221; Wolfe 2006: 388).

Odůvodnění záboru půdy vychází z pocitu nadřazenosti kolonialistů vůči původním obyvatelům. Existují dvě teorie, které se v praxi navzájem prolínají, stojící za zabírání půdy: teorie získání (acquisition) a teorie zrušení neboli anulování (extinguishment) (Gilbert 2016: 15–16). Podle teorie získání původní obyvatelé neexistovali z právního hlediska a neměli tak územní práva. Kolonialisté mohli půdu získat ze tří důvodů: kvůli křesťanství, obchodu a civilizaci. Z hlediska křesťanství měla západní společnost právo na to obsadit půdu, jelikož křesťanství má „všeobecnou územní pravomoc“ (Gilbert 2016: 19). Později se objevuje nová doktrína, vycházející z humanismu, podle které tato pravomoc křesťanství nemůže být jediným odůvodněním nepřiznání práv na územní vlastnictví, a je tak navíc odůvodněno prosazováním civilizace (Gilbert 2016: 27).

Některým původním obyvatelům byla uznána práva na využívání půdy, a tedy i určitá práva na vlastnictví konkrétního území. Tyto práva byla většinou stanovena smlouvami (treaties), ve kterých byla skupina původních obyvatel definována jako národ a byla tak uznána její právní existence a tím právo na určitou suverenitu (Gilbert 2016: 59). Během 19. století tato práva přestala platit. Původně uznané domorodé národy přestaly být považovány za právní stranu a začal proces tzv. domestikace původních obyvatel. V tomto procesu původní obyvatelé nebyli považováni za, sice podřadná, ale svým způsobem suverénní uskupení, a stali se předmětem domácích záležitostí koloniálního národního státu a jejich územní práva tak přestala platit (Gilbert 2016: 62–63). Domestikace byla jedním z aspektů teorie zrušení. Druhým aspektem jsou tzv. teorie zrušitelnosti územních práv původních obyvatel (theories of extinguishable indigenous land rights), kdy práva mohla být anulována kvůli „necivilizovanosti“ původních obyvatel a nadřazenosti kolonialistů, díky které si mohli noví osadníci přivlastnit, co bylo potřeba (Gilbert 2016: 74, 76–77, 103).

Z empirického hlediska doba evropského osidlovacího kolonialismu končí v roce 1945 a poté nastupuje doba postkolonialismu, tedy „formálního zrušení koloniálních institucionalizovaných uspořádání“ (Sandercock 2004: 119). Z politického hlediska ovšem koloniální mentalita i systém přetrvávají u národních států, vzniklých z osidlovacího kolonialismu (například USA, Kanada, Nový Zéland nebo Austrálie), i v postkoloniálním období (Sandercock 2004: 119). Což ukazuje další důležitý aspekt osidlovacího kolonialismu tak, jak ho definoval Patrick Wolfe, podle kterého není tento kolonialismus „událostí ale strukturou“ (Wolfe 2006: 388). To znamená, že vztahy mezi původními obyvateli a postkoloniálními národními státy stále definuje vztah podřízeného a nadřazeného (Kauanui 2016).

Během 60. a 70. let 20. století se objevuje globální hnutí původních obyvatel proti koloniální struktuře vztahů, proti nespravedlnosti a za možnost rozhodovat o svých záležitostech (Sandercock 2004: 120). V tomto boji za práva na suverenitu a přežití tradičních společností původních obyvatel jako odlišných kultur výrazně figurují spory o nároky na půdu, která je s identitami původních kultur zcela provázaná, jelikož vztah k této půdě často tvořil a tvoří jejich ekonomickou, sociální, kulturní a spirituální identitu (Taiaiake & Corn-tassel 2005: 597, 613; Gilbert 2016: 107).

2. KAPITOLA: Siouxové a Black Hills

2.1. Siouxové, Lakotové a Oceti Sakowin – problematika označení

Prvním úkolem při zmapování konfliktu o Black Hills je definování, kdo vlastně stojí proti vládě USA a koho se nároky na Black Hills týkají. V názvu této kapitoly je použit pojem *Siouxové*, kterým bývá označován nativní severoamerický národ, jehož území se v době prvních kontaktů s USA na začátku 19. století rozprostíralo západně od řeky Mississippi až po horské pásmo Bighorn Mountains, tedy na území dnešní Minnesoty, Iowy, Severní a Jižní Dakoty, Montany, Wyomingu a Nebrasky (Gagnon 2011: xi; Ostler 2011: 19). Dnes je tento národ třetím nejpočetnějším severoamerickým nativním národem a jeho příslušníci žijí ve dvanácti rezervacích v USA (viz MAPA 1) a v mnoha amerických městech (Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 7; Ullrich 2019: 9). Ačkoli je označení Siouxové nebo také Velký siouxský národ nejužívanější, nepochází z jazyka tohoto národa a pojí se s ním určitá problematika. V této podkapitole se pokusím představit, jaké celky tvoří Velký siouxský národ a kterých z nich se konflikt o Black Hills týká, ukázat možnosti jiných označení a osvětlit, proč a jak budeme v této práci k označení přistupovat.

Velký siouxský národ je tvořen třemi subdivizemi – Lakoty, Dakoty a Nakoty –, které pojí společná dávná minulost a jazyk a jejich pojmenování vychází z rozdílných dialektů společného jazyka, kdy mluvčí vyslovuje spíše L/D nebo N a název je odvozen ze slova La/Da/Na-kota, v překladu přátelé nebo spojenci (Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 11, Ostler 2011: 23; Walker & DeMallie 1992: 14). K Lakotům patří sedm kmenů (*oyate*⁴): Oglala, Brule/Sicangu, Minneconju, Two Kettels/Oohenunpa, Sans Arc/Itazipco, Blackfoot/Sihasapa a Hunkapapa, které se štěpily na menší skupiny neboli tlupy (*tiyospae*), čítající nanejvýš několik set lidí, a tvořily politické jednotky. Dakotové se dělí na dvě větší skupiny. První jsou Dakota Santee, k nimž patří kmeny Mdewahanton, Whapeton, Wahpekute a Sisseton, a druhou Dakota Yankton a Yanktonai. Lakotské a dakotské dialekty jsou navzájem velmi dobře srozumitelné, na rozdíl od dialektů poslední skupiny Nakota, dělící se na Assiniboine a Stoney. I když tyto skupiny žily odlišně, dohromady tvořily *Oceti Sakowin*⁵,

⁴ Oyate v tomto kontextu znamená kmen, ale může znamenat i lidé nebo národ (Posthumus 2019: 7; Ullrich 2019: 347).

⁵ Oceti Sakowin vzniklo podle ústní tradice Lakotů, Dakotů a Nakotů kolem roku 1300 (Gagnon 2011: xi) a odkazuje na rozdělení předtím jednotné společnosti. Podle tradice bylo Oceti Sakowin politickou jednotkou, která se skládala ze sedmi „ohnišť“ podle toho, jak se společnost rozdělila (Gagnon 2011: 2). Je ovšem otázkou, jestli Oceti Sakowin někdy jako politická entita vůbec existovalo, jelikož kromě ústní tradice pro to neexistují žádné důkazy a je pravděpodobnější, že „tento pojem spíše vyjadřoval identitu založenou na sdíleném jazyku, kultuře a historii“ (Ostler 2011: 21).

v překladu Sedm ohnišť nebo také Sedm poradních ohnišť (Gagnon 2011: 2, 5; Ostler 2011: 23; Ullrich 2019: 9–10).

Název Oceti Sakowin vyjadřuje vzájemné vazby, odkazuje ke společné minulosti a dá se použít jako ekvivalent Velkého siouxského národa. Jak již bylo zmíněno, samotné slovo *Sioux* nepochází z jazyka tohoto národa, ale z francouzského přepisu původně odžibvejského slova *Nadowe-is-iw-ug*, *Nadowesioux*, kterým kmen Odžibvejů označoval jeden z dakotských kmenů na území dnešní Minnesoty, s nímž často vedl války. Doslova znamená malí hadi a v přeneseném významu nepřátelé. *Nadowesioux* bylo během 18. století zkráceno na *Sioux*, které převzaly i USA, a po dvou stoletích vytrvalého užívání se vžilo jako běžné označení lidí patřících do Oceti Sakowin, kteří ho víceméně přijali jako termín, jimž je označuje mainstreamová společnost. V mnoha případech se tak dnes nazývají i oni sami, ačkoli velká část dává přednost označení Lakotové, Dakotové a Nakotové (Ullrich 2019: 9; Ostler 2011: 21; Rice 1998: 6) a například v knize *Black Hills Dream* (Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011), kterou sepsali Lakotové, Dakotové a Nakotové, je k označení celého národa preferován termín *Oceti Sakowin* místo Velkého siouxského národa (Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 11). Na základě těchto skutečností nebude v této práci používán jako souhrnné označení Lakotů, Dakotů a Nakotů, výraz Siouxové, ale právě termín Oceti Sakowin.

Hlavními aktéry konfliktu o Black Hills jsou Lakotové, jelikož nároky na tuto oblast založené na kulturním jejím významu vyplývají z významu Black Hills pro tradiční lakotskou kulturu, která bude stručně představena v následující podkapitole. Nároky na Black Hills jsou založeny také na smlouvě z roku 1868, kterou USA podepsaly s tzv. Siouuským národem, do kterého podle této smlouvy patřili převážně Lakotové spolu s některými tlupami Santee Dakotů a Yanktonaiů. Označení Siouxové se tedy po roce 1868 objevuje v oficiálních názvech smluv, dohod, zákonů a právních sporů jako označení právního celku, který vznikl v roce 1868 podpisem této smlouvy a v této práci bude používáno u překladů těchto oficiálních názvů. Jelikož se nároky na Black Hills založené na kulturním významu i smluvních dohodách prolínají, není možné přesně vymezit za jakých podmínek by bylo lepší užívat označení Lakotové či Siouxové (v kontextu Siouuského národa) a pro zjednodušení bude v této práci preferováno označení Lakotové i v kontextu Siouuského národa, kvůli tomu, že označení Siouxové je v určitých směrech problematické. Je tedy potřeba upozornit, že od 60. let 19. století patří do označení Lakotové i někteří Santee a Yanktonaiové.

2.1.2. Tradiční lakotská společnost

Jako tradiční označujeme lakotskou společnost 18. a 19. století, jejíž území se na začátku 19. století rozprostíralo na tzv. Severních pláních⁶ (viz MAPA 2), které patří do oblasti nazývané Velké pláně (viz MAPA 3), na západě ohraničené pohořím Bighorn Mountains, na jihu řekou Platte, na východě řekou Missouri a na severu hranicemi dnešní Kanady (Gagnon, 2011: 2, 5; Hollabaugh 2017, 1; Lazarus 1991: 4; Ostler 2011: 22). Lakotové, označovaní také jako Tetoni či západní Siouxové, jsou velmi častým předobrazem pro stereotypní představy o nativních obyvatelích amerického severu a středozápadu. Obraz lakotského válečníka s členkou jedoucího na koni rozlehlou prérií se stádem bizonů a týpí v pozadí se pevně vtiskla do představ západní, hlavně tedy americké společnosti (Gagnon 2011: 1).

Lakotové žili nomádkým způsobem života a jejich hlavní obživou byl lov bizonů, s nímž se pak od 18. století pojil obchod s evropskými obchodníky (Gagnon 2011: 7; Walker & DeMallie 1992: 28; White 1978: 322). Typický byl pro ně život v tlupách, které se vzhledem ke způsobu obživy i života pohybovaly i lovily po většinu roku odděleně, ačkoli některé tlupy v zimě tábořily společně (Ostler 2011: 23; Walker & Demallie 1992: 28). Tlupa měla svého náčelníka⁷ a v tábořišti platila jím stanovená pravidla, neměl však absolutní moc. Tlupa rozhodovala skrze poradní kruhy neboli koncily, kterých se účastnili dospělí muži. Pokud se některému ze členů tlupy pravidla (či náčelník) nelíbila, mohl si postavit týpí mimo kruh tábořiště, a stal se tak sám sobě i své rodině náčelníkem; když s ním odešli i další členové, vznikla tak tlupa nová (Ostler 2011: 23; Walker & DeMallie 1992: 18,24). Tlupy tedy nebyly pevně danými skupinami. Neexistují důkazy, že by se před polovinou 19. století odehrály porady mezi více tlupami, ale není to ani vyloučeno (Ostler 2011: 24; White 1978: 321). Jisté je, že Lakotové neměli centrální vládu a „[...] nikdy nevyvinuli smluvenou politiku dobývání“ (White 1978: 321).

⁶ Území severní části Velkých plání se skládá z východní části dnešní Montany, severovýchodu Wyomingu a většiny území států Severní a Jižní Dakota a zasahuje až za severní hranice USA do Kanady (Ostler 2011: 19; Wishart 2007: vi).

⁷ Muž stojící v čele tlupy byl většinou nazýván slovem *itancan*, které se nejčastěji překládá jako náčelník (v angličtině *chief*) (Ostler 2011, 24). Podle Gagnona (2011, xii) není však tento překlad přesný, jelikož *itancan* znamená spíše vůdce (leader) a měl jiné pravomoci a postavení, než jaké indikuje slovo náčelník (Gagnon 2011, xii). Přes tuto problematiku je v této práci použitý český překlad anglického slova „chief“, jelikož k tomuto termínu se kloní většina autorů (např. White 1978; Ostler 2011; Walker & DeMallie 1991 atd.).

Nejdůležitějším zvířetem pro Lakoty (i jiné nativní národy Velkých plání) byl bizon. Bizoní maso bylo jednou z hlavních potravin a z bizoní kůže se vyráběla obydlí (týpí), oblečení, čelenky a tzv. výčty zim⁸ (Hollabaugh 2017: 9; White 1978: 323). Z rohů a kostí byly vytvářeny například zdobící nástroje a některé části byly využívány při hrách či například jako sáně (Standing Bear 1975: 13, 44). Bizon hrál důležitou roli i v lakotských mýtech (například mýtus o Bílé bizoní ženě) a byl považován za neodmyslitelnou součást lakotského života: „[...] kde byli bizoni, tam byla naše země. [...] země bizonů byla zemí Lakotů.“ (Walker & DeMallie 1991: 139).

Lakotská spiritualita nemá žádný ortodoxní dogmatický systém, ale má společný základ, který utvářel lakotské vnímání reality. Lakotové na rozdíl od křesťanství neoddělují materiální a spirituální svět, a všechny aspekty jsou tak propojené všeprostopující silou vesmíru *Wakan Tanka* (Sneve 2013: 487; Hollabaugh 2017: 42; Ostler 2011: 24). *Wakan Tanka* je základním komponentem lakotské spirituality a je souhrnem „všeho posvátného a všeho bytí...“ (Ullrich 2019: 28). *Wakan* doslova znamená něco, co je nepochopitelné, a lze překládat jako něco posvátného, svatého, kouzelného, mocného a nepochopitelného (Ullrich 2019: 28). Pravděpodobně nejpřesnějším přeneseným překladem *Wakan Tanka* je „Velké tajemství“, ale u některých autorů se můžeme setkat i s méně přesným překladem „Velký duch“ (Ostler 2011: 25–26).

Naprostá propojenost materiálního a spirituálního světa se odráží v roli půdy, která je vnímána jako *Wakan*, jelikož je součástí země (*Makha*), jež je považována za jednu z mnoha posvátných bytostí a je „pramátí všeho a dárkyně všem“ (Walker & Demallie 1991: 50) a jejího ducha tvoří, stejně jako všechno ostatní, *Wakan Tanka*. Podle tohoto vnímání reality Lakotové žijí v harmonii s přírodou a zároveň rozeznávají konkrétní místa v přírodě jako posvátná (Pemberton 1985: 288).

Lakotská společnost označovaná jako tradiční zanikla cca v 90. letech 19. století hlavně kvůli činnosti USA, jak vojenské, osidlovací, tak i asimilační, kdy nejen, že Lakotové postupně přicházeli o svá území, ale i o životní prostředí (Gagnon, 2011: 46). Právě neustálé vybití bizonů Američany vedlo na konci 19. století k jejich vymizení z Velkých plání, což zapříčinilo ztrátu tradičního způsobu obživy i způsobu života (nejen) Lakotů (Standing Bear

⁸ Jedná se o piktograficky zaznamenané důležité události za určité období. Malovány byly ve většině případů na bizoní kůži a jsou jedním ze zvyků, které Lakotové převzali po přesunu na Velké pláně (Reinhardt 2015, 43). Výčty zim (v angličtině winter counts) slouží badatelům jako zdroje pro určení alespoň přibližného data událostí z 18. století (Reinhardt 2015, 43; Hollabaugh 2017, 9), např. výskyt pravých neštovic mezi Brulé tlupami v závěru 18. století (White 1978, 325).

1975: 151; White 1978: 330). Tradiční lakotská spiritualita i vnímání reality ovšem nezanikly a existují dodnes i s některými proměnami ovlivněnými euroamerickou společností.

2.2. Black Hills

Black Hills jsou izolované pohoří na Severních pláních (viz MAPA 2), dosahující výšky jednoho kilometru a rozlohy kolem 21 tisíc km². Tyčí se nad pláněmi severozápadní Nebrasky, západní Jižní Dakoty a jihovýchodního Wyomingu (Hollabaugh 2017: 4; Lazarus 1991: 3; Sundstrom 1996: 177). Svůj název (v překladu Černé vrchy) dostaly podle hustého borovicového porostu, který při pohledu z dálky působí jako černý, jen mezi borovicemi vyčnívají bíle zbarvené skály, tvořené hlavně žulou a vápencem (Hollabaugh 2017: 4, 8; Lazarus 1991: 3). Dnes jsou oblíbenou turistickou destinací a nachází se v nich například kontroverzní památník Mount Rushmore, památník Splašeného koně, několik státních a federálních parků a lesů (Hollabaugh 2017: 8).

Na základě archeologických nálezů (hlavně maleb a rytin ve skalách) se předpokládá, že Black Hills byly domovem nativních obyvatel nejpozději 2500 let před naším letopočtem (Hollabaugh 2017: 2). Různé historické prameny naznačují „složitou řadu pohybů různých lidí v Black Hills“ (Sundstrom 1996: 177). Podle všeho oblast Black Hills obývali několik století do roku 1700 Kajovové a Kajova-Apačové. Ti se během poslední čtvrtiny 18. století přesunuli více na jih k pramenům řeky Platte (na území dnešního Colorada). Mezitím se do oblasti Black Hills dostali algoquiánsky mluvící nativní národy — Sutajové okolo roku 1670, Šajeni okolo 1730. Krátce poté došlo ke spojení těchto dvou skupin a k navázání aliance s další skupinou této jazykové rodiny – Arapahy –, která se do oblasti dostala přibližně ve stejné době jako Šajeni (Sundstrom 1996: 178, 179).

2.3. Lakotové a Black Hills

V lakotštině existují pro Black Hills tři názvy. První je *Paha Sapa*, ze kterého pochází i anglické pojmenování „Black Hills“. Doslova znamená černé kopce/vrchy a vychází z pohledu na hory z dálky, tedy z černé barvy borovic a kopců vystupujících ze země. Druhým jménem je *He Sapa*, které se dá doslova přeložit jako černý horský hřeben nebo hora a odkazuje k tomu, jak Black Hills vypadají z blízka — zahrnuje louky, stromy, bílé kameny a údolí. Třetí jméno, *Wamaka Og'naka I'cante*, překládané jako srdce všeho, co je, se poprvé objevuje až během 20. století, a vyjadřuje tak význam Black Hills pro Lakoty druhé poloviny 20. století (LaVelle 2001: 42; Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 11). Předtím než se

budeme zabývat významem Black Hills pro tradiční lakotskou kulturu, zaměříme se na to, jak se Lakotové do Black Hills dostali.

2.3.1. Cesta do Black Hills

Lakotové přišli do Black Hills pravděpodobně někdy před rokem 1775⁹ (Sundstrom 1996: 186) v rámci migrace směrem na západ, která trvala již od konce 17. století. Podle Richarda Whitea (1978: 321) můžeme v rámci expanze Lakotů rozlišit tři fáze¹⁰. První byla migrace skupin Lakotů, Yanktonů a Yanktonaiů z území dnešní Minnesoty v období od druhé poloviny 17. do začátku 18. století.

Jedním z důvodů tohoto přesunu byla skutečnost, že Chippewové, jejich dlouhodobí nepřátelé, měli lepší přístup k evropským obchodníkům, čímž se dostali ke střelným zbraním dříve než Lakotové a následně zabrali část lakotského území (Lazarus 1991: 4; Ostler 2011: 21). Dalším důvodem mohly být lepší podmínky pro lov bizonů a bobrů, s jejichž kůžemi obchodovaly kmeny v té době s francouzskými a španělskými obchodníky. Na začátku 18. století se Lakotům podařilo získat evropské zbraně a dostat se na území Velkých plání, přičemž vyhnali Omahy, Oty, Šajeny, Missouri, Ponky a Iowy (Ostler 2011: 21; White 1978: 321–322).

Přibližně v polovině 18. století již Lakotové přijali způsob života na Pláních – začali žít v tlupách, týpí a zaměřili se téměř výhradně na lov bizonů. Z této doby také pochází první dochovaná zmínka o využívání koní Lakoty při lovu i při válečných výpravách, ale je možné, že některé tlupy měly koně i dříve (Lazarus 1991: 7; White 1978: 323).

Přibližně do 70. let 18. století žili Brulé a Oglalové jižně od Velkého ohybu (Big Bend) na řece Missouri (východ Jižní Dakoty), kde byli „zastíněni mocnějšími kmeny“ Arikarů, Mandanů a Hidatsů (Ostler 2011: 21), zatímco ostatní lakotské kmeny obývaly oblast severovýchodně od řeky Missouri (Ostler 2011: 21; White 1978: 325).

Přibližně v 70. letech 18. století začala druhá fáze migrace Lakotů. Jedním z podnětů přesunu Oglalů a Brulé dále na západ byl pravděpodobně postup evropských obchodníků vzhůru po řece Missouri, čímž se pro místní nativní obyvatelstvo stali zdrojem evropského zboží, a Lakotové tak přišli o svou dosavadní roli zprostředkovatelů (Ostler 2011: 21; White 1978: 325).

⁹ Rok 1775 (případně 1776) je velice často uváděn jako doba prvního příchodu Lakotů do Black Hills, ale podle Ostlera (2010: 9–10) jde o ne úplně přesnou interpretaci výčtů zim jednoho z plukovníků americké armády (plukovník Garrick Malley) a je pravděpodobné, že se některá z lakotských tlup nebo výzkumníků dostala do Black Hills i dříve.

¹⁰ Budou zmíněny pouze první dvě fáze expanze.

Dalším a mnohem významnějším podnětem byl „[...] neúmyslný, ale nevyhnutelný důsledek přítomnosti bílých obchodníků“ (White 1978: 325) – epidemie evropských nemocí, které výrazně narušily dynamiku rozvržení sil ve střední oblasti řeky Missouri (White 1978: 325; Ostler 2011: 21; Lazarus 1991: 8). Epidemie se objevily během 70. let a trvaly po zbytek 18. století. Nákaza pravých neštovic zdecimovala řady tří nejmocnějších kmenů tohoto regionu, Arikarů, Mandanů i Hidatsů, kdy Arikarů zbylo na konci 18. století z původních asi třiceti dvou vesnic a čtyř tisíc válečníků pouze dvě vesnice a okolo pěti set válečníků. Ačkoli nelze říci, že by se Oglalové a Brulé epidemiím zcela vyhnuli, díky životu ve víceméně oddělených skupinách je nákazy nezasáhly tak výrazně jako ostatní kmeny (White 1978: 325).

Oglalové i Brulé této situace využili a začali soustavně vytlačovat Arikary proti proudu řeky Missouri. Tam se Arikarové spojili se svými dosavadními nepřáteli Mandany a Hidatsy a spolu se marně snažili odolat náporu lakotských tlup (Ostler 2011: 21; White 1978: 325). Lakotové se tak dostali do oblasti západně od řeky Missouri a postupně až k Bighorn Mountains a stali se nejmocnějšími kmeny Velkých plání (White 1978: 327).

Právě během druhé fáze expanze přicházejí Lakotové do Black Hills. Podle informací z výčtů zim do oblasti přišli jako první lidé z tlupy Stojícího býka (Standing Bull) přibližně roku 1775 a postupem času se do této oblasti přesunulo mnoho dalších lakotských tlup (Lazarus 1991: 3; Standing Bear 1975: 17; Sundstrom 1996: 179; White 1978: 325).

2.3.2. Význam Black Hills pro lakotskou tradiční kulturu¹¹

Black Hills sloužily nejpozději v průběhu 19. století jako zimní tábořiště lakotských tlup, mnohem významnější byla však jejich role v lakotské spiritualitě. Dnes jsou Black Hills považovány za nejposvátnější půdu a mnoho tamějších lokací bylo už od počátku 20. století asociováno s lakotskými mýty o stvoření světa a příchodu lidí na zem. Lakotské mýty i posvátné vědění byly předávány ústní tradicí, která zapříčinila určitou variabilitu – neznáme tedy jejich přesnou podobu ani roli Black Hills pro Lakoty konce 18. a 19. století. Lakotská kultura nikdy nebyla zmrazena v čase, s jejími proměnami docházelo i ke změnám v námětech předávaných ústní tradicí. Tyto změny tedy neznamenají, že například mýty v podobě, v jaké byly vyprávěné ve 20. století a jsou v současnosti, nejsou autentické (Standing Bear 1975: 17; Gagnon 2011: xi; Sundstrom 1996: 179, Ullrich 2019: 13-14).

¹¹ Jedná se pouze o stručné popsání významu Black Hills v lakotské spiritualitě, jelikož jde o natolik komplexní téma, že není v možnostech této práce je pojmout celé.

Vzhledem k proměnám nemůžeme sice s naprostou jistotou prohlásit, že to, jaký význam mají Black Hills ve 20. a 21. století, měly už od konce 18. století, stejně tak ale nelze tvrdit, že se tento význam objevuje až ve 20. století. Black Hills jsou současnými Lakoty považovány za střed světa – srdce všeho, co je (Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 11). Než představíme, s jakými mýty souvisí Black Hills dnes, zaměříme se na roli Black Hills v lakotské tradiční spiritualitě.

V Black Hills se během 19. století konaly různé lakotské obřady a rituály. Mezi dva nejvýznamnější patří nejposvátnější obřadní tanec Sun Dance, a rituál hledání vize. Posledně jmenovaný rituál spočívá v tom, že hledač vize žádá duchy (posvátné bytosti) o to, aby se s ním podělili o svou moc a vědění. Rituál probíhal na místech, která byla „[...] považovaná za obzvláště mocná a obývaná duchy [...]“ (Martínez 2004: 89). Jedno z těchto míst bylo právě v Black Hills – Bear Butte (Mato Paha) (viz MAPA 4). Vzhledem k většímu počtu obřadních lokací lze soudit, že Black Hills byly považovány za místo, kde byl Wakan Tanka výrazně přítomen, a byly tedy významné pro lakotskou spiritualitu (Sundstrom 1997: 193; Martínez 2004: 89).

Význam Black Hills pro tradiční lakotskou společnost pomáhají osvětlit astronomické mapy (Sundstrom 1996: 178). Pozorování hvězdné oblohy mohlo hrát významnou roli vzhledem k představě, že mýtičtí předci Lakotů sice původně žili v podzemí a na zem přišli z nitra země, byli však stvořeni bytostmi z nebe (Ullrich 2019: 27). V tomto kontextu se významem Black Hills zabývá americká archeoložka Linea Sundstrom. Ve svých textech (Sundstrom 1996; 1997) vychází především z astronomické mapy vytvořené Amosem Bad Heart Bullem pravděpodobně mezi lety 1890 a 1913, ale znalosti potřebné k sestavení této mapy vycházely z posvátného vědění lakotských šamanů a její autenticita není zpochybněna (Sundstrom 1996: 179).

Z mapy vyplývá, že v tradičním lakotském vědění bylo přirovnáváno několik přírodních útvarů Black Hills k souhvězdím, asociovaným s mýty o Padající hvězdě (Falling Star). Padající hvězda je napůl Lakota a napůl „člověk z hvězd“ a z příběhů vyplývá, že putuje po sedmi místech v Black Hills, která jsou zároveň označována jako sedm hvězdných vesnic – tyto vesnice (místa) jsou tedy jak na nebi, tak na zemi v Black Hills (Sundstrom, 1996: 179–180).

Toto propojení mezi světem hvězd a světem na zemi naznačuje, že Lakotové vnímali určitou dualitu vesmíru, která se projevuje například i ve víře, že duše zemřelých a nenarozených dětí sídlí mezi hvězdami a na zem přicházejí průchodem, který na hvězdné obloze

představovalo souhvězdí Velký vůz (Big Dipper) (Sundstrom 1996: 181). Z informací získaných z astronomických map podle Sundstrom (1996: 180) vyplývá, že právě souhvězdí Velký vůz, spolu se souhvězdím Plejád, mělo svou paralelu na zemi a byly jí právě Black Hills a posvátná místa v nich. Konkrétní místa v Black Hills vyznačená na mapě Amose Bad Heart Bulla jsou: the Racetrack (Ki Inyanka Ocanku), Reynolds Prairie (Pe' sla), Inyan Kara, Devils Tower (Mato Tipi Paha), Black Buttes (Baha Sapa), Bear Butte (Mato Paha), Rapid Creek, Hot Springs (viz MAPA 4) (Sundstrom 1996: 179; Sundstrom 1997: 187).

Ve 20. století se upevňuje představa Black Hills jako středu světa a objevuje se zmíněné označení Black Hills jako srdce všeho, co je. Tato představa je udržovaná lakotskými mýty o stvoření světa a příchodu lidstva na zem. Kvůli neexistenci přesné podoby těchto mýtů není zcela jisté, zda Black Hills byly považovány za střed světa ještě před začátkem konfliktu v 70. letech 19. století. Podle podoby mýtů předávaných ve 20. století jsou Black Hills místem, kde první a všemocná bytost Inyan (neboli Skála) přišla o svou moc a zkameněla poté, co se rozhodla vytvořit další bytost tím, že kolem sebe vytvořila velký kruh ze své krve. Tím vznikla bytost Makha neboli země, do které spolu s krví přidal Inyan i svého ducha, kterým byl Wakan Tanka. Black Hills jsou tak nejpozději od 20. století považovány za posvátné jako celek (Walker & DeMallie 1991: 51–52; Ullrich 2019: 28, Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 11; Pemberton 1985: 293).

V Black Hills existují zároveň konkrétní místa, do nichž je zasazen děj mýtů o příchodu lidí na zem. Jak bylo zmíněno, podle lakotské mytologie byli lidé stvořeni bytostmi z hvězd, ale zároveň žili v podzemí a na zem přišli z nitra země (Ullrich 2019: 27). Podle mýtů v podobě, v jaké byly vyprávěny nejpozději na začátku 20. století, přicházejí mýtičtí Lakotové na zem průchodem ve Wind Cave (Větrná jeskyně/ Makha Oniye) v Black Hills (Sundstrom 1997: 96). Dalším mýtem, jehož děj je nejpozději od konce 19. století zasazen do Black Hills, je mýtus tzv. Velkého závodu (Great Race). Různé podoby tohoto mýtu se liší podle toho, zda se závod odehrával mezi bytostmi okřídlenými a čtyřnohými o svolení k příchodu lidí na zem, nebo zda závodily čtyřnohé a dvounohé bytosti (lidé) o ustanovení řádu, kdo bude koho jíst; ve všech známých verzích se však závod odehrává právě v Black Hills. S tímto mýtem je tu spojováno několik konkrétních míst: The Racetrack, Reynolds Prairie, Inyan Kara a Devils Tower (Jenkins 2013: 234; Sundstrom 1997: 195).

Je otázkou, nakolik byly Black Hills středem světa i pro Lakoty například na konci 18. nebo v první polovině 19. století, a k jakým změnám v mýtech asociovaných s Black Hills přesně došlo. I přes to se dnes většina odborníků shoduje, že od příchodu do Black Hills po

většinu 19. století zde tradiční Lakotové rozpoznávali více posvátných míst, a měly tedy význam z hlediska spirituality (Ostler 2011: 58).

Je důležité zmínit, že Black Hills jsou považovány za posvátné i dalšími nativními Američany – Šajeny, Arapahy, Kajovy a Kajova-Apači (Sundstrom 1996: 177), kteří byli v oblasti dříve než Lakotové. Lakotové převzali některá posvátná místa svých předchůdců a pozměnili staré tradice tak, aby odpovídaly novým „fyzickým a konceptuálním krajinám“ (Sundstrom 1996: 187). Přejímání posvátnosti je jedním z důvodů, proč někteří badatelé pochybují o autenticitě a historické hloubce lakotského vnímání Black Hills s tím, že tvrzení o jejich posvátnosti je pouze snahou z 20. století navýšit turismus, nebo součástí právní strategie v rámci snah o navrácení Black Hills. Podle Sundstrom jsou tyto názory založeny především na dvou publikacích z 19. století¹² a podle ní nemají příliš velkou váhu, jelikož většina zastánců těchto názorů ignorovala historický kontext obou textů a s ním spojené určité rasistické konotace (Sundstrom 1997: 185).

3. KAPITOLA: USA a Lakotové v 19. století

3.1. Politika USA

3.1.1. Politika expanze

19. století se neslo v duchu expanze USA. V první polovině 19. století tato expanze zahrnovala koupi území Louisiany, které se skládalo z dnešního Arkansasu, Missouri, Iowy, Oklahomy, Kansasu, Nebrasky, Minnesoty, Severní Dakoty, Jižní Dakoty, severovýchodu Nového Mexika, severního Texasu a části dnešní Montany, Wyomingu a Colorada, spolu se státem Louisiana na západ od řeky Mississippi (Carlisle & Golson 2007: 1), anexi Texasu v roce 1845 (Carlisle a Golson 2007: 122) a v roce 1848 pokračovala získáním území Arizony a Kalifornie (Carlisle & Golson 2007: 103).

Éra expanze začala nástupem Thomase Jeffersona do úřadu prezidenta USA v roce 1801. Součástí jeho agendy bylo prozkoumání vnitrozemí Severní Ameriky a provázela ji myšlenka, že Američané evropského původu jednou obsadí celou severní část kontinentu a vytvoří tak homogenní společnost se stejným jazykem, hodnotami i politickým zřízením (Carlisle & Golson 2007: 1; Ostler 2011: 13).

¹² Jedná se o knihy Richarda Dodge: *The Black Hills* z roku 1875 a Edwina Deniga: *Five Indian Tribes of the Upper Missouri* z roku 1854. Podle Sundstrom (1997: 185) je v obou textech „[...] plno chyb a neměly by být citovány nekriticky.“

Jefferson spolu s jeffersonovsky uvažujícími budovateli amerického impéria, k nimž patřili například prezidenti James Madison a James Monroe (Owsley & Smith 1997: 2, 10), chtěli expanzi Spojených států amerických bez zbytečných válek (Owsley & Smith 1997: 9). Územní expanze a prosazování demokracie byly vnímány jako smysl existence amerického národa, což vyjadřuje koncept Zjevného údělu¹³ (Manifest Destiny). Pojem Zjevný úděl pochází až z roku 1845 z pera Johna L. O'Sullivanova (Ostler 2011: 38; Owsley & Smith 1997: 9) a znamená, že americká expanze je „předurčená božskou vůlí [...]“ (Owsley & Smith 1997: 16) nebo také Prozřetelností. Ze studií jeffersonovské expanze však vyplývá, že myšlenka Zjevného údělu byla součástí politiky vlády USA již během prvních dvou desetiletí 19. století (Ostler 2011: 38; Owsley & Smith 1997: 11).

Americká potřeba expanze a pocit předurčenosti byla zakotvena v právu na osobní pozemkové vlastnictví. Toto právo bylo jedním ze základů americké svobody a budoucnost této svobody na něm závisela. Jde také o jeden z rozdílů oproti evropským impériím, jelikož půda v Evropě byla v té době monopolem aristokratické společnosti. Expanze tudíž představovala nejen svobodu, ale i naplnění amerických práv (Ostler 2011: 13; Owsley & Smith 1997: 11).

Ve 40. letech 19. století dostala myšlenka předurčení k expanzi již zmiňované jméno Zjevný úděl a pro bílé obyvatelstvo Spojených států amerických se stala skutečností všeobecně považovanou za pravdu, k čemuž také mimo jiné přispěly pseudovědecké teorie o rase (Ostler 2011: 38) „[...] Prozřetelnost předurčila Spojené státy k trvalému růstu [v němž] expanze byla civilizačním procesem založeným spíše na morálním pokroku než na vojenské síle.“ (Owsley & Smith 1997: 10).

3.1.2. Politika USA vůči nativnímu obyvatelstvu

Jeffersonovská představa budoucnosti Spojených států amerických jako homogenního národa v sobě neměla místo pro nativní obyvatele. K vyřešení problému jak se zbavit etnický rozdílných nativních společností se nabízely dvě možnosti: vyhlazení či asimilace (Ostler 2011: 13). Asimilace představovala řešení, při němž bylo možné skloubit snahu zbavit se odlišných forem společenské organizace a nedopustit se přitom genocidy, která by znamenala opuštění osvícenských a křesťanských principů lidskosti (Ostler 2011: 14).

Američané věřili, že jejich způsob života je nadřazený způsobům nativních obyvatel, a předpokládalo se, že nativní obyvatelé tuto nadřazenost časem pochopí a přijmou americkou představu „civilizovaného“ života (Gagnon 2011: 20). Jednou z cest k této asimilaci

¹³ Tento překlad pojmu Manifest Destiny je použit v knize Dějiny Spojených států (Tindall & Shi 1996: 258).

bylo zřízení trvalého indiánského území, které by bylo vyhrazeno pouze pro nativní Američany, kde by byli chráněni před špatnými vlivy civilizace (například alkoholismem) a prostřednictvím misijní činnosti by pomalu přecházeli na americký způsob života (Ostler 2011: 18; Price 1996: 27). K realizaci této myšlenky došlo v roce 1825, kdy k tomuto účelu byly určeny Pláně, a v roce 1830 vyšel zákon o odsunu indiánů (Indian Removal Act), který nařizoval přesun nativních národů a kmenů žijících východně od řeky Mississippi (například Kříkovů, Čerokiů, Čikasů a Čoktů) do Indiánského teritoria na území dnešní Oklahomy (Lazarus 1991: 13).

Pocit americké nadřazenosti byl demonstrován rovněž skutečností, že ačkoli Američané „[...] na praktické úrovni věděli, že Indiáni ovládají výraznou část Severní Ameriky, tak na ideologické úrovni vnímali celý kontinent jako prázdný.“ (Ostler 2011: 15–17).

3.2. USA a Lakotové v první polovině 19. století

V roce 1803 prodala Francie území Louisiany USA, čímž se Pláně i jejich původní obyvatelé stali předmětem amerických územních i mocenských nároků (Ostler 2011: 13). Jefferson nechal připravit výpravu, která měla za cíl objevit cestu¹⁴ skrz Pláně na západní pobřeží USA a zjistit, zda jsou Pláně vhodné pro budoucí americkou expanzi a také navázat obchodní kontakty s tamními nativními kmeny (Owsley & Smith 1997: 12–13). Vláda USA si byla vědoma potřeby navázat kontakt s Lakoty, kteří v této době byli nejsilnějším kmenem na Pláních a pro USA představovali potenciálního rivala pro americký kožešinový obchod. Bylo třeba je získat na americkou stranu a odlákat je tak od britské konkurence (Ostler 2011: 19; White 1978: 327).

V září roku 1804 dorazili Meriwether Lewis a William Clark, kteří byli pověřeni vedením výpravy přes Pláně, k ústí řeky Bad River, kde došlo k prvnímu setkání s Lakoty, konkrétně s tlupou Černého bizona (Black Buffalo) (Lazarus 1991: 9; Ostler 2011: 19–20). I přes to, že první kontakt nedopadl úplně podle amerických představ¹⁵, tak se USA podařilo s Lakoty navázat obchodní vztahy – v roce 1808 byly založeny první dvě americké obchodní

¹⁴ Cesta přes Pláně neboli propojení východní a západní části USA, by umožnila obchodovat s Evropou i Asií (Carlisle & Golson 2007: 2).

¹⁵ Lewis a Clark předvedli nacvičené vystoupení, které mělo za cíl předvést moc USA a tím Lakoty zastrašit (Lazarus 1991: 9). Komunikace probíhala prostřednictvím tlumočnicka, který znal pouze základy lakotštiny. Lewis a Clark informovali tlupu Černého bizona, že „[...] španělští a francouzští otcové odešli, a že nový otec, náčelník sedmnácti národů (států) zaujal jejich místo [...]“ (Ostler 2011: 20) a rozdali připravené dary. Lakotové, v této době zvyklí na obchod s Evropany, ovšem nepovažovali dary za dostatečné a požadovali i další suroviny, které s sebou výprava měla, a odmítli ji pustit přes své území, dokud nevydají více darů. Po několika dnech Lewis s Clarkem ustoupili (Lazarus 1991: 9; Ostler 2011: 19–20). Lewis, rozhořčen tímto setkáním, označil Lakoty (v deníku jsou označeni jako Siouxové) za „nejpodlejší ničemy divošské rasy“ (Ostler 2011: 20).

společnosti na horní části řeky Missouri (Lazarus 1991: 9–10) a po roce 1814 si USA zajistily na obchod s kožešinami na Pláních monopol (Ostler 2011: 28).

Do 40. let 19. století byly Pláně pro USA důležité z hlediska obchodu s kožešinami a vztahy s Lakoty byly poměrně klidné, jelikož obchod byl výhodný¹⁶ i pro ně. Ve 20. a 30. letech nepovažovala vláda USA oblast Plání za obyvatelnou pro americké občany a přímá expanze amerických osadníků tak v této době nehrozila (Lazarus 1991: 13). Neobyvatelnost Plání pro americké občany nabízela jejich využití jako stálého indiánského teritoria a v roce 1830 byly na území dnešní Oklahomy násilně přesunuty kmeny do té doby žijící východně od řeky Mississippi. Toto rozhodnutí vlády USA nemělo vliv na integritu lakotského území (Ostler 2011: 36; Price 1996: 27). Vlastnictví Black Hills tedy nebylo v této době ohroženo, jelikož USA neměly důvod ani zájem si Black Hills či jinou část lakotského území nárokovat.

Relativně klidné vztahy Lakotů a USA byly narušeny ve 40. letech 19. století. Na začátku této dekády USA vyřešily spory s Velkou Británií ohledně oregonské hranice, což vedlo k migraci osadníků do této úrodné oblasti (Ostler 2011: 32; Price 1996: 27). Cesta do Oregonu začínala ve městě Independence ve státě Missouri, odkud vedla na západ k řece Platte, přes Kansas, Nebrasku a Wyoming, tedy skrze samotné srdce země bizonů a jižní lakotská loviště. Počet emigrantů na této cestě se každým rokem zvyšoval¹⁷ a na přelomu 40. a 50. let 19. století byla již zavedenou cestou na americký západ, známou jako Oregonská stezka (Oregon Trail) (Lazarus 1991: 13–14; Price 1996: 30). Když se v roce 1845 přidali k osadníkům mířícím do Orgeonu mormoni, kteří po podobné cestě mířili do Utahu, začaly se vztahy mezi kmeny, přes jejichž území osadníci migrovali, a USA vyostřovat. Osadníci totiž neměli k přechodu povolení těchto kmenů a také se kolem Oregonské stezky snížil počet lovné zvěře, která byla pro tyto kmeny hlavním způsobem obživy (Lazarus 1991: 14–15; Ostler 2011: 32–33).

Brulé i Oglalové začali po osadnících požadovat poplatky za průjezd jejich územím, což bylo v očích Američanů považováno za vydírání, a po stížnostech osadníků se vláda

¹⁶ Obchod s kožešinami měl pro Lakoty (i ostatní nativní kmeny Plání) několik negativních aspektů. Například distribuce alkoholu (whisky byla nejlevnějším platidlem na Pláních) způsobila rozšíření alkoholismu mezi nativními obyvateli, jelikož alkohol do té doby neznali a neměli vůči němu resistenci. Zvýšený počet evropských obchodníků také zapříčinil epidemie evropských nemocí (cholery a pravých neštovic). Některé z negativních aspektů se projeví až v druhé polovině 19. století – nadměrný lov bizonů v tomto období způsobil jejich rapidní pokles v 70. letech 19. století a na přelomu 80. a 90. let 19. století byli v podstatě vyhubeni. Kvůli obchodu si také kmeny začaly zvykat na (některé) americké zboží, což způsobilo závislost na amerických prostředcích kvůli náhradě nebo opravě tohoto zboží. USA tak začaly pronikat do jejich běžného života (Lazarus 1991: 12; Ostler 2011: 28–32).

¹⁷ V roce 1841 prošlo Pláněmi méně než sto osadníků, ale už v roce 1845 jich bylo přes 2500 (Ostler 2011: 32).

USA rozhodla zajistit osadníkům ochranu pomocí vojenského doprovodu (Gagnon 2011: 37; Lazarus 1991: 14). Situace se ani po nasazení armády nezlepšila, naopak se na konci 40. let 19. století rapidně zhoršila. Hlavním důvodem tohoto zhoršení byl rekordní nárůst emigrantů, způsobený nalezením zlata v Kalifornii v lednu roku 1848, což odstartovalo kalifornskou zlatou horečku; v roce 1850 prošlo Pláněmi přes 55 000 zlatokopů (Ostler 2011: 34; Price 1996: 29–30). Tento nárůst vedl k prohloubení již existujících problémů s úbytkem lovné zvěře a s ničením přírody a připojil se k nim i staronový problém – vlny epidemií cholery, spalniček a pravých neštovic. Lakotové nebyli epidemií zasaženi tolik jako jiné kmeny, ale i tak zaznamenali oproti ostatním epidemiím velké ztráty.¹⁸ Stejně jako další kmeny Plání si spojili epidemie s osadníky a považovali to za pokus o invazi USA (Lazarus 1991: 15; Ostler 2011: 33–34).

V roce 1850 bylo více než jasné, že je pro americkou vládu nemožné zajistit bezpečnou cestu skrz Pláň, a myšlenka stálého indiánského území se ukázala jako nedostačující a musela být modifikována. Vláda USA se rozhodla vymezit přesné hranice území jednotlivých kmenů, které by zamezily konfliktům s emigranty i mezi kmeny navzájem. Zároveň by představovaly lepší prostředí pro asimilaci, která by mohla být na každém konkrétním území prováděna nejen misijní činností, ale i materiálními prostředky rozdávanými Úřadem pro indiánské záležitosti¹⁹ (Bureau of Indian Affairs), skrze správce (agent) správních středisek Úřadu (agency), které by byly umístěny na území každého kmene (Lazarus 1996: 16; Ostler 2011: 36).

Vláda USA vytvořila v říjnu roku 1851 smlouvu (viz TEXTOVÁ PŘÍLOHA 1), která měla tyto cíle zajistit. Podepsání smlouvy předcházelo osmnáctidenní shromáždění u pevnosti Fort Laramie, na kterém zástupci americké vlády, Thomas Fitzpatrick a David Dwason Mitchel, měli s přítomnými kmeny²⁰ vyjednat podmínky. Smlouva obsahovala specifikaci hranic území každého kmene a zároveň i požadavek míru mezi nimi. Podpisem této smlouvy měly kmeny uznat právo USA zřídit cesty a armádní stanoviště na svém území a zavazovaly se k zajištění bezpečné cesty projíždějícím osadníkům. USA se na oplátku zavazovaly k vyplácení renty v hodnotě 50 000 amerických dolarů, která měla být rozdělena mezi kmeny, po následujících 50 let. USA také ve smlouvě formálně potvrdily, že kmeny mají osobní a

¹⁸ Například Brulé přišli o 500 ze svých 3500 lidí (Ostler 2011: 33).

¹⁹ Tento úřad založil v roce 1824 tehdejší ministr války USA John C. Calhoun jako jednu z poboček ministerstva války (Belko 2004: 170). V roce 1849 byl Úřad převeden pod ministerstvo vnitra, ale v následujících letech se o něj přetahovala obě ministerstva (Ostler 2011: 47).

²⁰ Na místo shromáždění dorazilo přes 10 000 indiánů z kmenů Lakotů, Yanktonů, Arapahů, Šajenů, Šošonů, Vraních indiánů, Assiniboinů, Arikarů, Mandanů a Hidatsů. Velká účast byla dána hlavně slibem zástupců USA rozdělení potravin, dek i zbraní (Gagnon 2011: 37; Lazarus 1991: 16).

vlastnická práva a že jednotlivé kmeny jsou politickými uskupeními a mohou si ponechat limitovanou samosprávu (Lazarus 1991: 16–17; Ostler 2011: 36–37).

Smlouva Fort Laramie z roku 1851 měla mnoho chyb. Jednou z těch hlavních bylo rozhodnutí USA ignorovat decentralizovanou politickou organizaci Lakotů i Dakotů, která stála spíše na dobrovolném základě. Náčelníci, kteří smlouvu podepsali,²¹ nemluvili za ostatní tlupy ze svého kmene a už vůbec ne za ostatní kmeny. Zástupci USA se snažili tomuto problému vyhnout donucením přítomných Lakotů a Dakotů k výběru hlavního náčelníka, kterým se nakonec stal Statečný medvěd²² (Brave/ Conquering Bear) z Brulé. Není však jasné, zda ho vybrali přítomní Lakotové a Dakotové, nebo zda výběr učinili zástupci USA (Gagnon 2011: 37–38; Ostler 2011: 37; Price 1996: 33).

Některé body smlouvy byly po jejím podepsání téměř ihned porušeny – kmeny se vrátily k válčení mezi sebou a americká vláda zkrátila dobu vyplácení renty z padesáti na patnáct let; mír mezi USA a Lakoty trval pouze tři roky (Lazarus 1991: 20; Price 1996: 37).

Podle Smlouvy Fort Laramie z roku 1851 bylo vymezeno lakotské území (viz MAPA 5) a poprvé tak byl oficiálně uznán nárok Lakotů na Black Hills – především proto, že Black Hills nestály v cestě americké expanze, a USA tak neměly důvod si toto území nárokovat. Situace se změnila v 70. letech 19. století, kdy se Black Hills staly předmětem ozbrojeného konfliktu. Jelikož konflikt o Black Hills navazoval na další konflikty druhé poloviny 19. století, bude se další část třetí kapitoly věnovat i těmto předešlým konfliktům jakožto historickému kontextu.

3.3. USA a Lakotové ve druhé polovině 19. století

Ve druhé polovině 19. století došlo k řadě událostí,²³ které přímo či nepřímo ovlivnily životy Lakotů ve 20. i 21. století a tím i dění ohledně Black Hills. V této době se v oblasti severních Plání odehrálo několik na sebe navazujících vojenských konfliktů označovaných také jako siouxske války,²⁴ došlo k důležitým změnám v americké politice indiánských záležitostí, byly podepsány i porušeny smlouvy a několikrát se změnily hranice lakotského území a spolu s nimi i vlastnictví Black Hills.

²¹ Nakonec smlouvu podepsalo šest přítomných náčelníků patřících do Oceti Sakowin (Lazarus 1991: 18).

²² Statečný medvěd o tuto pozici zájem neměl a snažil se odmítnout (Price 1996: 33).

²³ Vzhledem k tématu práce nebudou zmíněny všechny události, které se v této době odehrály, popřípadě jim nebude věnována taková pozornost, jako událostem týkajícím se vlastního sporu o Black Hills.

²⁴ Zabývat se budeme pouze konflikty patřícími do siouxskech válek, které se odehrály na lakotském území.

Americká kolonizace dospěla ve druhé polovině 19. století do své další fáze, během níž se americká společnost rozšířila po celém území USA (Olson 1965: 3). V této fázi expanze bylo kolonizováno území Plání západně od řeky Mississippi, které bylo v první polovině 19. století považováno za oblast nevhodnou pro osídlení, a proto bylo z větší části vyčleněno pro některé nativní kmeny žijící na území USA (Kens 2010: 135). Pro občany USA byly, i přes přítomnost kmenů, severní Pláně neobsazenou půdou, kterou si mohla americká veřejnost nárokovat. Během této fáze expanze došlo k vyostření vztahů s nativními kmeny žijícími v této oblasti, nejvíce s Lakoty, severními Šajeny a Arapahy (Kens 2010: 135; Olson 1965: 4). Ozbrojený odboj Lakotů trval více než dvacet let a byl nejdelším z konfliktů mezi západními kmeny a USA (Hardoff 2001: 17; Ostler 2011: 40).

3.3.1. Padesátá léta 19. století

První výraznější konflikt na severních Pláních byl způsobem incidentem, který se odehrál pouhé tři roky po podepsání mírové smlouvy z roku 1851. *Incident s mormonským dobytčetem*, jak se tato událost v literatuře označuje,²⁵ se stal 17. srpna 1854 (Ostler 2011: 40) necelé tři míle od pevnosti Fort Laramie (Lazarus 1991: 21). Mormonský dostavník projížděl na dohled od velkého tábora Brulé tlupy náčelníka Statečného medvěda²⁶ (Conquering/Brave Bear) a jeden z jejích členů, Vysoké čelo (High Forehead), zastřelil dobytče zatoulané od mormonského stáda. Majitel dobytče se obrátil o pomoc k posádce pevnosti Fort Laramie, přičemž do pevnosti dorazil i Statečný medvěd, aby za dobytče zaplatil a celou záležitost urovnal (Lazarus 1991: 21; Ostler 2011: 40). Mormon, vyprovokovaný velitelem pevnosti – poručíkem Grattanem²⁷ – požadoval přehnanou cenu a vyjednávání ztroskotalo. Grattan nenechal záležitost být a s 29 vojáky a opilým tlumočnickem vyrazil k táboru Brulé, kde požadoval, aby mu byl Vysoké čelo vydán, což bylo proti podmínkám mírové smlouvy z roku 1851. Během vyjednávání se Statečným medvědem ztratil Grattan trpělivost a rozkázal střelbu. Při střelbě byl Statečný medvěd smrtelně zraněn, což rozhořčilo přihlížející členy tlupy a okolo šesti set válečníků následně zaútočilo a zabilo Grattana a jeho vojáky, včetně tlumočnicka (Lazarus 1991: 21–22; Ostler 2011: 40).

Šlo o první prolití krve amerických vojáků na severních Pláních (Lazarus 1991: 22) a i přesto, že Grattan porušil mírovou dohodu z roku 1851, se armáda rozhodla označit událost

²⁵ Označení *Incident s mormonským dobytčetem* případně s krávou (Mormon Cow Incident) se vyskytuje např. v Ostler (2011: 40), Lazarus (1991: 21).

²⁶ Statečný medvěd byl jedním z náčelníků, kteří v roce 1851 podepsali mírovou smlouvu s USA (Price 1996: 37).

²⁷ Někteří autoři uvádějí, že poručík John Grattan, který získal velení nad pevností ve svých jednadvaceti letech, byl poněkud horkokrevný a vůči nativním kmenům zaujatý (Olson 1965: 8; Ostler 2011: 41).

jako masakr amerických občanů, a jako takový musel být pomstěn (Ostler 2011: 41). Ministerstvo války vyslalo v roce 1855 generála Williama Harneyho, aby udělil Lakotům lekci a také zajistil bezpečí podél cesty Platte, kde členové tlupy Statečného medvěda začali po smrti svého náčelníka přepadat dostavníky (Lazarus 1991: 22–23; Ostler 2011: 41). Patrně nejvýznamnějším důsledkem Harneyho výpravy je masakr u Ash Hollow (3. září 1855), kdy Harney s asi 500 vojáky napadl jednu z Brulé tlup a zabil 86 jejích členů, přičemž většina obětí byly ženy a děti²⁸ (Lazarus 1991: 23; Ostler 2011:41).

V podstatě jediným výsledkem Harneyho výpravy bylo utvrzení odporu proti USA, především kvůli masakru u Ash Hollow. Jeho svědkem byl v té době náctiletý Splašený kůň²⁹ (Crazy Horse), který se stal zapřisáhlým nepřítelem USA a jedním z nejdůležitějších představitelů odboje proti Američanům (Ostler 2011: 42). Byl to také on, kdo v roce 1876 zabil generála Custeru v bitvě u Little Bighornu (Standing Bear 1975: 185).

V roce 1857 vyslal Harney poručíka G. K. Warrena na průzkum okolí Black Hills, aby o tomto Američanům nepříteli známém lakotském území zjistil bližší informace. Warren byl zastaven tlupou Medvědího žebra (Bear's Rib) a do oblasti se nedostal. Lakotové začali být ostražitější vůči americké expanzi a v srpnu roku 1857 se uskutečnila do té doby pravděpodobně největší porada lakotského kmene u úpatí Bear Butte, nejsevernějšího konce Black Hills (Lazarus 1991: 24). Porady se zúčastnilo minimálně pět tisíc Lakotů, ale číslo se spíše blížilo deseti tisícům³⁰ (Ostler 2010: 46). Lakotové došli k závěru, že americká expanze musí být zastavena za každou cenu – žádný běloch, kromě obchodníků, nesmí vkročit na území severně od řeky Severní Platte nebo západně od řeky Missouri. Velice důležitým bodem byl také zákaz vstupu Američanů do Black Hills. Lakotové věděli, že v Black Hills se nachází zlato, které pro ně samotné sice nebylo důležité,³¹ byli si však vědomi, jak moc Američané o tento kov stojí. Bylo rozhodnuto, že kdokoli, kdo prozradí informace o výskytu zlata v Black Hills, bude zabit; ustanovení, která zazněla na této poradě, byla velice přísně dodržována několik následujících let (Lazarus 1991: 25; Ostler 2010: 47; Ostler 2011: 43).

²⁸ Takový počet obětí byl pro Lakoty nepředstavitelnou katastrofou, jelikož při válkách s ostatními kmeny bylo „pouhých“ osm mrtvých považováno za velkou tragédii. Také krutost vojáků byla pro Lakoty neslýchaná. Ostler (2011: 41) například popisuje, jak několik vojáků vzalo postřelené ženě malé dítě z rukou a využilo je jako terč.

²⁹ Jak Luther Standing Bear (1975: 82) tak Černý jelen (Black Elk) (Neihardt 2014: 39) označují Splašeného koně za největšího náčelníka, kterého kdy Lakotové měli.

³⁰ Lakotů bylo v tomto období okolo 13 000 (Ostler 2010:46).

³¹ Pro Lakoty měly význam jiné nerosty nacházející se v Black Hills, např. sádrovec, který byl využíván při posvátném tanci Sun dance, a křemen, který připomínal Inyana (Ostler 2010:48).

3.3.2. 1857–1868

Na konci padesátých let 19. století bylo zřejmé, že je americká expanze nezastavitelná. Na Pláních byly postaveny telegrafní tyče a stanice a k již procházejícím osadníkům se připojili zlatokopové, mířící do Colorada, kde bylo v roce 1859 nalezeno zlato. Zlatokopové tentokrát Pláněmi již pouze neprojížděli (jako tomu bylo za kalifornské zlaté horečky), ale začali se zde i usazovat. V roce 1858 americká vláda navíc zakoupila od Yanktonů přibližně 15 milionů akrů půdy východně a západně od řeky Missouri a toto území se v roce 1861 stalo Dakotským teritoriem³² a otevřelo se přílivu osadníků. Půda ovšem patřila Yanktonaiům³³ a Yanktoni neměli právo ji prodat; vláda však prodej i přes protesty Yanktonaiů a Lakotů zrealizovala (Lazarus 1991: 25–26). K napětí, které panovalo mezi Lakoty a USA, dále přispěla montanská zlatá horečka v roce 1861, kdy zlatokopové začali procházet oblastí kolem řeky Powder River, srdcem lakotského teritoria, kde byl stále ještě dostatek bizonů³⁴ i další lovné zvěře, a spolu s oblastí podél řeky Republican River byla obývána převážně nepřátelskými³⁵ tlupy Lakotů. Cesta se stala známou pod názvem Bozemanova stezka (Bozeman Trail) (Lazarus 1991: 26–27; Ostler 2011: 44).

Válka mezi Lakoty a USA se naplno rozhořela v roce 1863 (Ostler 2011: 44). V USA právě probíhala občanská válka a během ní měla armáda výrazný vliv na americký politický život, včetně indiánských záležitostí (Wooster 1988: 74). Bezprostředním spouštěčem války bylo povstání Santee Dakotů v Minnesotě v roce 1862, kteří byli po porážce zahnáni generály Sibleym a Sullym na lakotské území (Lazarus 1991: 28; Ostler 2011: 44). Důvodem přesunu boje do lakotské země mohl být úmysl porazit Lakoty a zabezpečit cestu přes oblast kolem řeky Powder River (Lazarus 1991:28). V listopadu 1863 došlo k masakru u Sand

³² Dakotské teritorium neznamenal, že by šlo o území vyhrazené pro Dakoty, ale šlo pouze o pojmenování určitého území USA, ze kterého se později staly státy Jižní a Severní Dakota.

³³ Yanktonai toto území Yanktonům pouze zapůjčili, jelikož Yanktonové o své území přišli během expanze v 1. polovině 19. století. Je třeba zmínit, že mnoho Yanktonů s prodejem nesouhlasilo a smlouvu o prodeji podepsalo pouze třináct náčelníků (Lazarus 1991: 25–26).

³⁴ V této době začaly některé kmeny na území Plání věřit, že na místo, kam vkročí běloch, se již bizoni nevrátí (Lazarus 1991: 27).

³⁵ Mírumilovné tlupy obývaly hlavně území podél řeky Missouri, kde byla správní střediska Úřadu pro indiánské záležitosti, na nichž byly tyto tlupy závislé kvůli potravinovým i materiálním přidělnům (Ostler 2011:43). Rozlišení na „mírumilovné“ a „nepřátelské“ tlupy závisí na vztahu a postoji konkrétní tlupy k USA a je to přímý překlad slov „peaceful“ a „hostiles“ z angličtiny, jak je využívá např. Ostler 2011. Nejedná se o vyjádření zaujatosti vůči těmto skupinám, ale pouze o slovní odlišení sloužící k lepší orientaci v textu.

Creek, kdy bylo pod vedením plukovníka Chivingtona zavražděno okolo dvou set mírumilovných Šajenů. Šajeni se proto přidali k Lakotům, a jak se zprávy o zvěrstvech³⁶ spáchaných u Sand Creek šířily po Pláních, tak se k bojům přidali i Arapahové (Lazarus 1991: 29; Ostler 2011: 44).

Po Chivingtonově masakru byly indiánské útoky na telegrafní stanice, zásobovací i poštovní dostavníky na denním pořádku (Olson 1965: 12). V roce 1865 také vzrostl počet zlatokopů cestujících po Bozemanově stezce a kvůli jejich ochraně armáda nechala vystavět dvě nové pevnosti při řece Powder River. Nebylo to sice v přímém rozporu s (již několikrát porušenou) smlouvou z roku 1851, ale kmeny, které smlouvu podepsaly, to jako porušení chápaly (Ostler 2011: 45).

Rok 1865 ale přinesl rovněž konec americké občanské války a s ním i nový proud reformátorů, kteří byli toho názoru, že pro asimilaci kmenů je potřeba upustit od armádních metod a civilizační proces uspíšit mírovou cestou (Lazarus 1991: 30–31). Podpora pro tento názor vzrostla poté, co bylo ukončeno formální vyšetřování Chivingtonova masakru. Armáda musela přijmout vedlejší roli v rozhodování o indiánském problému a ustoupit tak Úřadu pro indiánské záležitosti (Olson 1965: 13). Prvním pokusem reformátorů byly tzv. Edmundsovy smlouvy z roku 1865, které ovšem podepsaly pouze mírumilovné tlupy, a neměly tedy příliš velkou váhu (Lazarus 1991: 32).

O rok později byl vyslán E. B. Taylor do pevnosti Fort Laramie s novou mírovou smlouvou, která měla zajistit mír podél řeky Powder River. Stejně jako Edmundsovi rok předtím, se i Taylorovi podařilo získat podpisy náčelníků mírumilovných tlup, ale k dosažení míru potřeboval Taylor podpis jednoho z hlavních představitelů protiamerického odboje té doby – Rudého oblaka (Red Cloud) (Lazarus 1991: 33–35). V květnu 1866 Rudý oblak sice dorazil vyjednávat, ale během vyjednávání přijel do pevnosti Fort Laramie plukovník Henry Carrington, pověřený velitelem okresu Missouri (Missouri district)³⁷ generálem Williamem T. Shermanem vybudováním a obsazením nových pevností podél Bozemanovy stezky. Taylor se ale Lakotům o nových pevnostech nezmínil a Rudý oblak, který považoval příchod amerických vojáků ještě před podepsáním smlouvy za neúctu, odešel bez podpisu a znovu se vydal na válečnou stezku (Lazarus 1991: 36, 38; Olson 1965: 36).

³⁶ Podle zpráv z vyšetřování masakru u Sand Creek ubíjeli muži pod Chivingtonovým vedením všechny, kteří přežili první útok a snažili se utéct do bezpečí. Chivingtonovi muži následně mrtvá těla Šajenů znetvořili (Lazarus 1991: 29).

³⁷ Okres Missouri byl jednou ze tří částí divize Missouri (Division of Missouri), která byla výrazně asociována s indiánským problémem a zahrnovala státy Minnesota, Illinois, Iowa, Kansas, Missouri a Texas, Indiánské teritorium a teritoria Montana, Dakota, Utah, Nebraska, Colorado a Nové Mexiko (Wooster 1988: 19).

Pravděpodobně nejdůležitějším ozbrojeným střetem na lakotském území v 60. letech 19. století byl Fettermanův boj. Dne 21. prosince přepadla menší skupina Lakotů pod vedením Splašeného koně zásobovacího dostavníka na dohled jedné z nově vybudovaných pevností podél Bozemanovy stezky, Fort Phil Kearny. Velitel pevnosti, podplukovník William Fetterman, se rozhodl skupinu pronásledovat, přičemž padl do léčky Rudého oblaka. Fetterman byl spolu s celou posádkou pevnosti Fort Phil Kearny (80 vojáků) během několika minut zabit. Šlo – zatím – o tu nejhorší porážku americké armády západními kmeny a těla vojáků byla znetvořena stejným způsobem, jako těla Šajenů při masakru u Sand Creek (Lazarus 1991: 38–39, Ostler 2011: 45).

Tato událost, nebo spíše narativ, který se jí vláda USA rozhodla dát, měla velký vliv na politiku i situaci na Pláních v dalších letech. Podle americké armády šlo o masakr amerických občanů, a vláda USA se tudíž měla rozhodnout pro odplatu. Sherman požadoval nelítostný přístup – ukončení snah o asimilaci a vyhlazení Lakotů. Ovšem Úřad pro indiánské záležitosti, na který měli v té době silný vliv zastánci reformace, tzv. přátelé indiánů,³⁸ zastával názor, že Lakotové byli k akci vyprovokováni a Fettermanova porážka ukazuje, že armádní metody jsou neúčinné, a že je potřeba začít s asimilací v rezervacích, kde by se z Lakotů (i ostatních kmenů) stali farmáři a postupem času američtí občané (Ostler 2011: 47). Vláda se přiklonila k narativu reformátorů, ale s podmínkou, že v momentě, kdy mírová cesta nebude mít výsledky, přijde na řadu armádní řešení (Ostler 2011: 48).

Tak vznikla myšlenka zřízení rezervace pro Lakoty, v níž by byli odděleni od hlavních migračních cest. Byl by tak zajištěn bezpečný průchod osadníků a zároveň by vzniklo vhodnější prostředí pro přímou asimilaci, která se vládě jevila jako výhodnější cesta k vypořádání se s nativními kmeny: „Bylo mnohem levnější Indiány nakrmit než s nimi bojovat, levnější zabít kulturu než lidi.“ (Lazarus 1991: 43).

Kongres tak 20. května 1867 uzákonil vznik nové komise, která měla za úkol zajistit mír na Pláních. V sedmičlenné komisi měli reformátoři převahu 4:3 a hlavní slovo tak získali zastánci asimilace a nevojenského přístupu (Ostler 2011: 48). Komise neměla ze začátku velký úspěch při vyjednávání a situace podél Bozemanovy stezky se i nadále zhoršovala. Vláda USA se proto nakonec rozhodla přistoupit na lakotské požadavky – zavření Bozemanovy stezky včetně pevností (Lazarus 1991: 48). Po této změně počet podpisů narůstal, komise však stále čekala na ten nejdůležitější – podpis Rudého oblaka, který ovšem prohlásil, že bude vyjednávat, až vojáci opustí pevnosti podél Bozemanovy stezky. Armáda pevnosti

³⁸ Reformátoři označující se za přátele indiánů viděli jedinou možnost záchrany životů nativních obyvatel v jejich asimilaci neboli v opuštění od tradičního způsobu života, který tito reformátoři vnímali jako podřadný (Lazarus 1991:45)

opustila až v srpnu 1868 a Rudý oblak dorazil vyjednávat do Fort Laramie v listopadu téhož roku. Tou dobou už ale komisi došla trpělivost a smlouvu nechala na starost veliteli Fort Laramie, majoru Williamu Dyeovi (Lazarus 1991: 45–50).

Mírová smlouva z roku 1868 (viz TEXTOVÁ PŘÍLOHA 2) nahradila tu z roku 1851 a (nejen) v kontextu sporů o Black Hills z 2. poloviny 20. století je tou nejdůležitější smlouvou mezi Lakoty a vládou USA (Ostler 2010: 58). Pro Lakoty znamenala smlouva z roku 1868 vítězství, protože vláda přijala všechny jejich požadavky. Konflikty v 60. letech 19. století byly hlavně (alespoň pro Lakoty) kvůli území, které válčící tlupy chránily před americkými osadníky, a nová smlouva upevnila hranice tohoto území a potvrdila lakotské nároky (Lazarus 1991: 50–51; Ostler 2011: 49). K pocitu vítězství pravděpodobně napomohla také snížená přítomnost vojáků na Pláních, což ovšem nebylo výsledkem porážky USA³⁹ (Ostler 2010: 58). Je otázkou, jak se vyjednávači USA rozhodli Lakotům smlouvu interpretovat a které konkrétní body byly zveličeny či nevyřčeny⁴⁰ (Ostler 2011: 49). Toto vítězství ovšem nebylo podmíněno úspěchy na bitevních polích, ale vlivem reformátorů z východních států na vládu USA, podle nichž „[...] Siouxové potřebovali slitování a ochranu“ (Lazarus 1991: 51).

Smlouva z roku 1868 byla podepsána s tzv. Siouuským národem, do kterého kromě Lakotů patřily i některé z tlup Santee Dakotů a Yanktonaiů (Lazarus 1991: 445, 448). Smlouva dala vzniknout Velké siouuské rezervaci, čímž definovala hranice lakotského, nyní již siouuského území (viz MAPA 2). Do tohoto území patřily Black Hills a na základě této smlouvy se tak staly územím Siouuského národa. Podle článku (article) 2 byla celá oblast „[...] vyčleněna absolutnímu a nerušenému využití a obývání indiány, zde jmenovanými, a pro ty přátelské kmeny nebo jednotlivé Indiány, které by, se souhlasem USA, občas byli ochotni přijmout mezi sebe [...]“ (Lazarus 1991: 434).

Smlouva obsahovala i problematické části, které výrazně narušovaly integritu lakotského území a jejich suverenitu. Například podle článku 11 byla oblast řeky Powder River definována jako „neobsazené indiánské území“ (unceded indian territory), což znamenalo, že Lakotům patří, jen dokud budou v oblasti bizoni, a poté ji musí opustit a žít v rezervaci (Lazarus 1991: 440). Článek 11 také uváděl, že skrz území rezervace může vést železnice a umožňoval výstavbu nezbytných staveb, o kterých mohla rozhodovat pouze vláda USA, bez

³⁹ Na Pláních bylo méně vojáků proto, že byli potřeba na jihu USA kvůli politice obnovy (Reconstruction Policies) (Ostler 2010:58).

⁴⁰ Když byla smlouva o rok později diskutována během návštěvy lakotské delegace ve Washingtonu, D.C., tak přítomní zástupci Lakotů tvrdili, že nikdy neslyšeli o mnoha důležitých bodech smlouvy, protože by ji za takových podmínek nikdy nepodepsali (Lazarus 1991: 61).

možnosti Lakotů tato rozhodnutí vetovat. Ve smlouvě je sice zmíněno, že Lakotové dostanou kompenzaci v podobě přidělů,⁴¹ jejich výši však určí vláda USA (Lazarus 1991: 440; Ostler 2011: 50).

Hlavním záměrem USA pro sepsání smlouvy byla asimilace a jednou z cest k této asimilaci byly právě přiděly, které byly rozdávány ve správních střediscích Úřadu pro indiánské záležitosti, umístěných hlavně podél řeky Missouri, kde se již nevyskytovali v podstatě žádní bizoni, nezbytní pro udržení lakotského způsobu života. Množství přidělů mělo být určeno podle pravidelného cenzu, což znamenalo asimilaci i z pohledu byrokracie (Biolsi 1995: 28; Lazarus 1991: 435,⁴² 438–439⁴³, Ostler 2011: 50).

Smlouva z r. 1868 tedy nebyla snahou vlády USA ochránit lakotský způsob života, ale naopak ho zničit; měla přimět Lakoty k farmaření a tím je začlenit do mainstreamové americké společnosti (Ostler 2011: 50). Podepsáním a uzákoněním smlouvy ovšem konflikt neskonal. Boje podél Bozemanovy stezky sice ustaly, ale jelikož smlouvu nepodepsali všichni náčelníci nepřátelských tlup, např. Sedící býk (Sitting Bull) a Splašený kůň, přesunuly se na území horní Missouri (Ostler 2011: 51).

3.3.3. 1868–1877

Kolem roku 1870 nepřátelské tlupy přestaly útočit jako první a přesunuly se z horní Missouri na jih od řeky Yellowstone. Zároveň přijaly centralizovanou formu vedení a Sedící býk byl zvolen hlavním náčelníkem Yanktonaiů, Sihasapů, Hunkpapů a Minniconjou a Splašený kůň náčelníkem Oglalů, Šajenů a Arapahů (Ostler 2011: 52). V roce 1871 došlo i ke změně přístupu vlády USA, kdy Kongres uzákonil zrušení podepisování smluv (*treaty*) s indiány a místo toho vláda začala používat dohody (*agreement*), které byly typické pro uzavírání zákonů v rámci domácí politiky USA. V dohodách již nebyli Lakotové označováni jako národ, ale jako kmen. Tato změna statusu znamenala ztrátu určitého stupně autonomie a nezávislosti a učinila ze Siouxů „chráněnce“ USA (Ablavsky 2018: 1037, 1041; Lazarus 1991: 80).

Na území Velké siouxské rezervace se mezitím Úřad pro indiánské záležitosti snažil o asimilaci, ale tyto prvotní snahy nebyly úspěšné hned z několika důvodů. První spočíval ve snaze předělat lakotské válečníky na farmáře (Lazarus 1991: 51), ale farmaření bylo proti

⁴¹ S přiděly se pojilo několik problémů: docházelo ke zpoždění, a čím víc lidí se na nich stávalo závislými, tím častější byl i jejich nedostatek. Další problém se týkal i konkrétních surovin, například mouky, kterou Lakotové neznali a neuměli ji zpracovávat (Luther Standing Bear 1975:71).

⁴² Článek 4 smlouvy z roku 1868.

⁴³ Článek 10 smlouvy z roku 1868.

podstatě lakotské víry o harmonii s přírodou, a obdělávání půdy se tudíž Lakotům přičilo – „všechno, co bylo nezbytné pro naše pohodlí a potřeby, rostlo volně v přírodě na naší půdě.“ (Standing Bear, 1975: 91). Chybný byl také úsudek, že nativní Američané závidí mainstreamové kultuře její civilizaci a asimilace tedy bude trvat méně než generaci (Lazarus 1991: 51–52).

Kvůli novému přístupu k postavení nativních Američanů, asimilačním procesům v rezervaci ale i kvůli rapidnímu poklesu bizonů na Pláních se v 70. letech 19. století změnil i základní důvod bojů mezi Lakoty a USA – nešlo již přímo o území, ale i o záchranu tradiční kultury a způsobu života (Lazarus 1991: 57–58).

Na začátku 70. let narůstalo mezi americkými obyvateli Dakotského teritoria přesvědčení, že Lakotové ukrývají v Black Hills zlato (Lazarus 1991: 67). Už v šedesátých letech musela armáda zastavovat skupiny zlatokopů, kteří se rozhodli vypravit do Black Hills, a tato obávaná invaze ohrožovala křehký mír mezi Lakoty a USA (Franklin 2013: 29). V roce 1873, kdy se USA dostaly do hospodářské krize, se kampaň za otevření Black Hills zintenzivnila a stala se národní prioritou (Ostler 2011: 53, 59). V této době ale Black Hills nebyly pro Lakoty důležité „pouze“ ze spirituálního, ale i z ekonomického hlediska, jelikož byly jedním z posledních míst, kde žilo větší množství bizonů⁴⁴ a další lovné zvěře (Ostler 2011: 58) – „[...] [Black] Hills byly pro naše lidi jako velká zásobárna jídla [big food pack].“ (Neihardt 2014: 40).

V rámci kampaně za otevření Black Hills byla v roce 1874 vyslána do Black Hills expedice pod vedením generála George A. Custer, která měla zjistit, zda je v nich opravdu zlato. Dne 27. června expedice zlato objevila a – podle Custerovy zprávy – dokonce velké množství v kořenech trávy. Tato zpráva se ovšem později ukázala jako nepravdivá,⁴⁵ protože i když zlato v Black Hills bylo, nenacházelo se v kořenech trávy, ale k jeho vykopání musela být vynaložena mnohem větší námaha a bylo ho méně, než Custer uváděl (Lazarus 1991: 73–77).

Zprávy o zlatě v Black Hills se rozletěly po okolí a propukla zlatá horečka, k jejímuž rozpoutání napomohl hlavně tisk, který Black Hills přirovnával k bájnému El Doradu (Lazarus 1991: 75–76). Americká vláda se sedm měsíců po Custerově výpravě rozhodla porušit

⁴⁴ Součástí politiky asimilace bylo donutit Lakoty k ekonomické závislosti na USA, což znamenalo zredukovat bizoní stáda na co nejmenší množství. Na začátku 70. let se otevřely nové kožešinové trhy a bizoni byli vybíjeni v takovém množství, že v 80. letech 19. století byli na pokraji vyhynutí (Ostler 2011: 57–58).

⁴⁵ Nepravdivost Custerovy zprávy později přiznal hlavní geolog expedice, Dr. Newton Winchill (Lazarus 1991: 77)

podmínky smlouvy z roku 1868, podle kterých byly Black Hills pevnou součástí Velké siouxské rezervace, a začala s Lakoty vyjednávat o koupi (Burnham 2014: 30; Kens 2010: 136).

U Black Hills mezitím vznikala nová města a poté, co se snaha o vyjednávání o prodeji ukázala jako marná, začaly přípravy na vojenské tažení, které mělo Lakoty donutit k odstoupení Black Hills. K tlupám pod vedením Sedícího býka a Splašeného koně, kteří se zavázali k boji o Black Hills, se přidala také část Lakotů, kteří odešli lovit do Black Hills, jelikož ve správních střediscích Velké siouxské rezervace docházelo jídlo (Lazarus 1991:85–86). V únoru roku 1876 dostala armáda rozkaz donutit všechny Lakoty k opuštění lovišť a k životu v rezervaci, čímž začala Velká siouxská válka, která trvala do roku 1877 (Vestal 1984: 177).

Nejdůležitějším a nejznámějším střetem této války je bitva u Little Bighornu, při které utrpěla americká armáda největší porážku v historii konfliktů se západními kmeny. Bitva se odehrála 25. června 1876 a trvala asi dvacet minut, během nichž Lakotové porazili a pobili všechny vojáky – celkem 297 – sedmé kavalérie, chloubu armády USA, včetně jejího velitele generála Custer. USA pojaly Custerovu porážku jako národní tragédii nebývalých rozměrů a vláda se rozhodla rozšířit jurisdikci armády i na všechny, kteří žili u správních středisek Velké siouxské rezervace, čímž se stali válečnými zajatci (Lazarus 1991: 89–90).

Armáda zaplavila lakotské území, ale stále se jí nedařilo je porazit a donutit k prodeji Black Hills (Vestal 1984: 217). Ačkoli rapidní zvýšení přítomnosti armády na Pláních hrálo v konečné porážce Lakotů svou roli, byla to vláda USA, která na tom měla hlavní podíl (Kens 2010: 136). Kongres se totiž rozhodl vyhladovět všechny, kdo neodešli bojovat se Sedícím býkem a Splašeným koněm, a odmítl obnovit přiděly potravin, dokud nepodepíší dohodu o prodeji⁴⁶. Vytvořil novou vyjednávací komisi,⁴⁷ která dala Lakotům ultimátum – buď zemrou v bitvě, hladu nebo se vzdají Black Hills (Agonito 1998: 118).

Dne 7. září 1876 někteří Lakotové spadající pod správu správního střediska Rudého oblaka⁴⁸ ustoupili a dohodu podepsali, během následujících týdnů ji podepsalo i několik La-

⁴⁶ Přepis dohody z roku 1876 viz TEXTOVÁ PŘÍLOHA 3.

⁴⁷ Členy této „prodejte, nebo hladovějte“ (sell or starve) komise byli jedni z nejprominentnějších „přátel indiánů“, podle kterých bylo jedinou možností, jak zachránit Lakoty a Dakoty před vyhlazením, vzít jim nejcennější půdu co měli (Lazarus 1991: 90).

⁴⁸ Ve Velké siouxské rezervaci byla čtyři hlavní správní střediska: Rudého oblaka pro Oglaly, Skvrnitého ohonu (Spotted Tail) pro Brulé (tato dvě střediska, pojmenovaná po dvou významných náčelnících mírumilovných tlup, byla neustále přesouvána a okolo těchto přesunů panovaly neustálé spory s Lakoty), Cheyenne River pro Minniconjoue, San Arcs a Two Kettles, a Standing Rock pro Hunkpapy, Sihasapy a Yanktonaie (Ostler 2011: 54).

kotů z dalších správních středisek. Komise ovšem nevěnovala čas ani energii k sehnání podpisů tří čtvrtin dospělých mužů Velké siouxske rezervace (podepsalo pouze okolo 10 %), což byla jedna z podmínek pro legální prodej půdy podle znění smlouvy z roku 1868 (konkrétně článku 12). Toto porušení hrálo jednu ze zásadních rolí v soudních sporech o vlastnictví Black Hills (Agonito 1998: 118; Lazarus 1991: 90–91; Ostler 2011: 66). USA i tak v této době považovaly dohodu za platnou a vláda, která ji 28. února 1877⁴⁹ uzákonila, dokázala (i když nelegálně a fiktivně) získat nárok na zábor oblasti Black Hills (Kens 2010: 136; Ostler 2011: 66).

Mezitím čelily válčící tlupy tlaku armády USA, která jim neustále vypalovala tábory včetně zásob potravin. Hlad a únava válčících tlup nakonec vedla k útěku Sedícího býka do Kanady na začátku února a v květnu donutila Splašeného koně k tomu, aby se vzdal⁵⁰ (Hardoff 2001: 17; Ostler 2011: 84). Čtyři měsíce poté byl v pevnosti Fort Robinson zavražděn a okolnosti jeho smrti jsou stále nejasné a kontroverzní. Smrt Splašeného koně ukončila ozbrojený odpor proti USA a pro Lakoty představovala velmi tvrdou ránu (Ostler 2011: 85).

3.3.4. 1877–1890

Závěr 70. let 19. století a 80. léta byly pro Lakoty časem bolestivých změn, způsobených ztrátou Black Hills, vymizením volně se pohybujících stád bizonů a smrtí Splašeného koně (Ostler 2011: 109). Tato změna se odehrávala na pozadí proměny formálního přístupu americké vlády vůči nebělošským rasám, kdy se USA uzavřely masové imigraci, přijaly zákon o vyloučení Číňanů (Chinese Exclusion Act) a byly zavedeny zákony Jima Crowa. Na rozdíl od Afroameričanů či Asiatů, kterým se americká společnost rozhodla uzavřít, se nativní Američané měli stát její součástí. K tomu ovšem bylo potřeba vymýtit veškeré kmenové zvyklosti a nahradit je americkými institucemi (Lazarus 1991: 97).

⁴⁹ Území Velké siouxske rezervace po uzákonění dohody o Black Hills v roce 1877 viz MAPA 6.

⁵⁰ Jedním z možných důvodů, proč se Splašený kůň vzdal a neutekl do Kanady, byl pravděpodobně slib armádních velitelů Crooka a Milese (dvou hlavních představitelů války s Lakoty v letech 1876–1877) založit nové správní středisko na severu rezervace, poblíž Black Hills. Slib ovšem dodržen nebyl, hlavně proto, že Miles ani Crook neměli pravomoc rozhodovat o umístění těchto středisek (Ostler 2011: 68, 84).

Mezi nejvýznamnější asimilační taktiky patřilo systematické snižování významu náčelníků,⁵¹ zákaz šamanů a léčitelů, posvátných tanců, polygamie, rozšíření jurisdikce federálního soudu na vážné⁵² zločiny spáchané na území rezervace, zavedení internátních škol⁵³ pro děti mimo území rezervace a mnoho dalších⁵⁴ (Biolsi 1995: 28; Lazarus 1991: 98–100; Ostler 2011: 168).

Součástí tohoto civilizačního programu vytvořeného Úřadem pro indiánské záležitosti bylo i zničení kmenového vlastnictví a převod pozemků do vlastnictví⁵⁵ jednotlivých rodin, čímž se měly omezit vazby uvnitř kmene. Indiáni se tak měli naučit kapitalistickému způsobu myšlení, který byl k asimilaci do americké společnosti zapotřebí (Biolsi 1995: 28). V roce 1887 Kongres schválil zákon⁵⁶ o rozparcelování půdy (General Allotment Act), také známý jako Dawesův zákon (Lazarus 1991: 108). Podle něj by se ve chvíli, kdy by konkrétní kmen souhlasil, rozdělila půda rezervace mezi jednotlivé rodiny (160 akrů na rodinu) a zbylou půdu by odkoupila vláda USA a rozprodala ji dál. Velká siouxska rezervace byla ale podle vlády příliš velkým územím, a tak v roce 1888 odhlasoval Kongres tzv. Dawesův siouxský zákon (Dawes Sioux Bill), podle něhož došlo v roce 1889 k rozdělení původní rezervace na šest menších (viz MAPA 7), jejichž jména i území byly určeny podle již existujících šesti správních středisek (Rosebud, Pine Ridge, Cheyenne River, Standing Rock, Crow Creek a Lower Brulé) (Ostler 2011: 221, 229).

Kvůli rozhodnutí některých Lakotů podepsat souhlas s uplatněním těchto zákonů ve Velké siouxske rezervaci se vyostřily vztahy mezi dvěma frakcemi – tzv. progresivní a neprogresivní.⁵⁷ Za souhlas byly slíbeny větší potravinové i materiální přídělky, ale nejenže tyto sliby nebyly dodrženy (Lazarus 1991: 112), ještě navíc musel Úřad pro indiánské záležitosti

⁵¹ Úřad pro indiánské záležitosti vnímal náčelníky jako překážku civilizačního procesu v rezervacích. Došlo ke změně jmen správních středisek, která byla do té doby pojmenována po Skvrnitém ohonu a Rudém oblaku, na Rosebud a Pine Ridge a Valentine McGillicuddy, správce Pine Ridge například zrušil pravomoc náčelníků přerozdělovat přídělky (Lazarus 1991: 97, 98).

⁵² Za vážný zločin je považována vražda, únos nebo ozbrojená loupež (Lazarus 1991: 100).

⁵³ První takovou školou byla Průmyslová škola pro Indiány v Carlisle (Carlisle Indian Industrial school) v Pensylvánii (Fear-Segal & Rose 2016: 1) a její fungování je spojeno s řadou problémů viz např. Fear-Segal & Rose 2016 nebo Standing Bear 1975: 123–160.

⁵⁴ Kulturním kolonialismem a procesem asimilace v tomto období se podrobně zabývá Ostler (2011: 109–139).

⁵⁵ Ve skutečnosti přešla většina původně indiánských pozemků do vlastnictví bělošských občanů USA (Biolsi 1995: 31).

⁵⁶ Tento zákon se týkal všech rezervací na území USA (Ostler 2011: 221).

⁵⁷ Lakotové patřící do progresivní frakce přijali asimilační proces. Neprogresivní frakce byla proti změnám tradičního způsobu života (Lazarus 1991: 99).

kvůli škrtům v rozpočtu zastavit již existující přiděly (Neihardt 2014: 144), což spolu s neúspěšným farmařením⁵⁸ vedlo k tomu, že Lakotové trpěli hladem. K hladu se připojila zima a poté sucho, epidemie chřipky a černého kašle. V únoru 1890 navíc otevřel prezident Harrison území lakotských rezervací k osidlování (Lazarus 1991: 113; Ostler 2011: 237–239).

Během této situace se k Lakotům ve Velké siouxske rezervaci donesly zprávy o prorokovi z východu, podle kterého měla být brzy země zasypana zeminou a svět se měl vrátit do podoby před příchodem Američanů. Tak se Lakotové dozvěděli o náboženství Ghost dance (Tanec duchů), které se roku 1890 rozšířilo po lakotském území a bylo posledním záchvěvem siouxských válek (Mooney 1991: 777, 816). Armáda po pár měsících proti Ghost dance zakročila, a 29. prosince 1890 tak došlo k jednomu z nejznámějších masakrů na území USA, k masakru u Wounded Knee, při kterém zabili vojáci sedmé kavalérie přes 270 Lakotů z tlupy náčelníka Velké stopy (Big Foot) (Ostler 2011: 322–346).

Masakrem u Wounded Knee definitivně skončil ozbrojený konflikt mezi Lakoty a USA, ale boj za práva a záchranu tradiční kultury a víry teprve začal. Nyní již bez bitev, ale pomocí právních kroků a protestů.

3.4. Aspekty ovlivňující konflikt o Black Hills v 19. století

V roce 1874 začal konflikt o Black Hills porušením smlouvy z roku 1868 Custerovou expedicí a následným osídlením oblasti zlatokopy a v roce 1877 byly Black Hills oficiálně zabrány jako důsledek Velké siouxske války. Důvodem této války byla snaha vlády USA přimět Lakoty k prodeji Black Hills a donutit všechny, kdo spadali pod správu Velké siouxske rezervace, k životu u správních středisek, aby mohla začít přímá asimilace (Lazarus 1991: 73).

Konflikt o Black Hills v 19. století je součástí obrany lakotské společnosti proti územní a kulturní expanzi euroamerické společnosti a ve své podstatě je sporem o půdu. Jeho začátek i průběh se odvíjely jak od odlišného vnímání půdy všeobecně, tak od konkrétního významu Black Hills pro obě strany sporu. Základní odlišností ve vnímání půdy je rozdílné chápání vztahu mezi spirituálním a hmotným světem. Lakotové tyto světy neoddělují, a půda má tak význam z hlediska území, se kterým se pojí lepší ekonomické možnosti – větší loviště a od příchodu Evropanů i přístup k obchodu –, ale hlavně z hlediska spirituálního. Pro americkou kulturu nehraje půda roli z hlediska spirituality, jelikož je založena na křesťanství, ve kterém

⁵⁸ Farmaření se v rezervacích v této době nedařilo právě kvůli suchu a dalším nepříznivým podmínkám. Zároveň tehdy probíhala v USA zemědělská krize kvůli nadprodukcí a i bez ní by Lakotové nebyli schopni Američanům konkurovat (Philp 1995: 31).

je hmotný a spirituální svět pevně oddělen, a půda má tak materiální význam jako komodita (Sneve 2013: 491).

Význam půdy jako komodity je jedním ze základních aspektů existence americké společnosti, definující se v 19. století rozdílně od Evropy, hlavně tedy Velké Británie, na základě svobody, spojené s právem na pozemkové vlastnictví, a demokracie, jejíž prosazování je vnímáno jako smysl existence amerického národa (Monten 2005: 119). Toto smýšlení je patrné v jeffersonovské představě amerického impéria, podle níž mělo být co největší možné území pokryto kulturně a politicky homogenním národem, jehož příslušnost byla v 19. století spojena s bílou barvou pleti a křesťanstvím. Tato představa je vyjádřena Zjevným údělem, který kulturní a územní expanzi vnímá jako smysl amerického národa, jenž je k expanzi předurčen Prozřetelností (Carlisle & Golson 2007: 1; Ostler 2011: 13).

Zjevný úděl definuje americký osidlovací kolonialismus 19. století, zahrnuje v sobě dobývání, vysídlení a nadvládu nad nativními kmeny a dává americké společnosti představu rasové a kulturní svrchovanosti nad nativními obyvateli. Ve zjevném údělu jako odůvodnění k záboru indiánské půdy se pojí odůvodnění křesťanstvím, jelikož USA byly z božské vůle předurčeny k expanzi, a zároveň civilizací, kterou s sebou americká expanze přinášela v podobě demokracie a její šíření bylo smyslem existence amerického národa (Gilbert 2016: 22-23). Na jeho základě USA nepovažovaly (nejen) Lakoty za rovnocenné soupeře, a neustále je tak nutili k defenzivě vůči své expanzi. Domnělá nadřazenost se odrážela v jednání vlády USA⁵⁹ i jejich občanů, kterým dávala oprávnění k záboru nativních území i migraci skrze ně, jak je vidět konkrétně na zlaté horečce v Black Hills nebo na vzniku Oregonské a Boze-manovy stezky (Ostler 2011: 2, 6).

Stejně tak se v následování jeffersonovské představy a Zjevného údělu projevuje možnost porušit smlouvy s nativními kmeny pro dosažení kýženého cíle homogenní Ameriky (Ostler 2011: 8). Z hlediska osidlovacího kolonialismu zlatokopové mířící do Black Hills nepřipouštěli existenci lakotských nároků na tuto oblast, a považovali ji tak za prázdnou. Na druhou stranu vláda USA připsala práva na vlastnictví Black Hills Siouxskému národu ve smlouvě z roku 1868, a lze tedy vidět teorii zrušení vlastnických práv původních obyvatel. Nároky USA na oblast Black Hills převyšovaly z amerického pohledu vlastnická práva Siouxského národa, a smlouva z roku 1868 mohla být porušena.

⁵⁹ V roce 1871 stála tato nadřazenost za rozhodnutím Kongresu zrušit systém smluv a vláda USA se tak stala „poručníky“ nativních kmenů (Lazarus 1991: 80).

Black Hills se staly předmětem americké územní expanze kvůli jejich ekonomickému významu pro americkou společnost – zlatu⁶⁰ – a mohly se jím stát právě kvůli Zjevnému údělu. Zjevný úděl byl také důvodem, proč Black Hills musely být zabráný – kvůli kulturní expanzi, jež měla zajistit kulturní homogenost na území USA (Ostler 2011: 53). Pokud se americká společnost měla stát kulturně homogenní, nebylo v ní místo pro odlišné kultury a řešením byla, především díky osvícenským ideálům, asimilace těchto kultur do americké.

Roli Black Hills v procesu asimilace lze ukázat na jejich významu pro Lakoty, pro které byly důležité z několika důvodů. Měly svou kulturní hodnotu jako součást lakotského území po minimálně sto let a samozřejmě i z hlediska lakotské spirituality. V roce 1903 vzpomínal na kmenovém koncilu Oglalů Rudý oblak na setkání s vyjednavčem USA v roce 1877 při vyjednávání dohody o prodeji Black Hills. Rudý oblak odmítl nabízenou částku a objasnil, jakou hodnotu pro něj Black Hills mají: „Tak můžeš jít zpátky k Velkému otci⁶¹ a říct mu, že Black Hills pro mě mají hodnotu sedmi generací. Můžeš Velkému otci říci, že mu půjčím vršek kopce [...] to jsou jenom kameny nad vrcholky borovic.“ (Lazarus 1991: 121). V 70. letech 19. století byly ale Black Hills důležité i z jiného důvodu: šlo o jedno z posledních míst, kde Lakotové mohli žít svůj tradiční způsob života. Tehdy došlo k rapidnímu snížení bizoních stád kvůli nadměrnému lovu, což pro Lakoty znamenalo ztrátu obživy. Bizoní maso bylo jednou ze základních potravin a bizoní kůže sloužily například ke stavbě týpí. Bez bizonů nejenže Lakotové přišli o jednu z hlavních složek své tradiční kultury (Walker 1991: 139), ale také o svou ekonomickou nezávislost (Ostler 2011: 58). Stávali se závislími na přídělích USA, čímž se otevíraly dveře k asimilaci Lakotů do společnosti USA.

Ze stejného důvodu proč bylo pro Lakoty potřeba Black Hills chránit, bylo důležité pro zastánce asimilace Lakoty o Black Hills připravit. Reformátoři z řad tzv. přátel indiánů měli v této době výrazný vliv na politiku indiánských záležitostí a asimilace Lakotů prostřednictvím ekonomické závislosti byla jejich hlavní agendou (Kens 2010: 136). Rozhodnutí vlády vytvořit ultimátum a dohodu „prodejte nebo hladovte“ ovlivněné řadou těchto

⁶⁰ Zlaté horečky byly příčinou i dřívějších konfliktů mezi Lakoty a USA, ale v nich šlo o snahu Lakotů ochránit své území před americkými osadníky migrující skrze něj, na rozdíl od osidlování Black Hills, kdy se cílem americké expanze stalo přímo lakotské území (Ostler 2011: 53).

⁶¹ Velký otec je přímý překlad anglického slovního spojení „Great Father“ použitého v citaci Rudého oblaka v Lazarus (1991: 121) a referuje o postu prezidenta USA. Lakotský termín pro prezidenta USA bylo slovo *tunkasila*, které doslova znamená dědeček a užívalo se též pro „oslovení starších, a zvláště vážených mužů“ (Ullrich 2019: 358), ale v případě této citace byl zvolen překlad anglického spojení. Paternalistické označení prezidentů USA bylo spíše diplomatickým prostředkem než vyjádřením podřízené pozice vůči USA (Ostler 2011: 112), a nešlo tudíž o souhlas Lakotů se statusem „chráněnce“ a vlády USA jako „poručníka“. Lakotové využívali příbuzenskou terminologii k navázání vztahu s jedinci, kteří nemuseli nutně být jejich příbuzní (Ullrich 2019: 12), a jak naznačuje Ostler (2011: 112), mohlo dávat důraz na potřebu dodržení slibů vlády USA.

reformátorů bylo hlavním důvodem, proč Lakotové v rezervacích podepsali dohodu v roce 1877, a ovlivnilo tak výsledek Velké siouxske války (Agonito 1998: 118).

V konfliktu o Black Hills v 19. století tedy šlo o ekonomický zisk, vycházející z americké politiky expanze, a o asimilační snahy, jejichž prostřednictvím měl být konflikt s Lakoty jednou provždy vyřešený v souladu s křesťanskými morálními principy. Na druhou stranu pro Lakoty znamenal konflikt obranu území a tradičního lakotského způsobu života a kultury.

4. KAPITOLA: Konflikt o Black Hills od 90. let 19. století do 90. let 20. století

Po masakru u Wounded Knee bylo zřejmé, že konflikt o Black Hills nemůže být vyřešen na bitevním poli, a proto se ve 20. století přesunul do soudních síní a do budovy Kapitolu. Lakotové se tedy nuceně museli přizpůsobit pravidlům hry USA a pokusit se o Black Hills bojovat pomocí amerického právního systému (Ostler 2011: 364).

Kvůli událostem v 19. století přišli Lakotové o oblast Black Hills a ve 20. století se snažili tuto křivdu zvrátit. Ve 20. století lze rozlišit dvě fáze konfliktu o Black Hills podle toho, co bylo oficiálním požadavkem – kompenzace, nebo navrácení. Snahy o kompenzaci za ztrátu Black Hills byly až do konce 60. let jediným možným řešením konfliktu, především kvůli politické a společenské situaci v USA. Došlo sice k několika změnám v politice vůči indiánům, ale převažující konzervativní smýšlení mainstreamové americké společnosti, ve kterém panovala rasová segregace i celková společenská nerovnost, nedovolilo jinou interpretaci historie vztahů USA a indiánů než považovat jednání vlády USA za spravedlivé a čestné. Snahy o navrácení vycházejí ze změn v americké i indiánské společnosti.

První část této kapitoly je věnovaná snahám o kompenzaci, tedy přibližně od 90. let 19. století do roku 1980, kdy byla Nejvyšším soudem USA (Supreme Court) přiznána kompenzace za zabránění Black Hills v hodnotě 106 milionů dolarů. Druhá část bude věnovaná snahám o navrácení Black Hills.

4.1. Snahy o získání kompenzace za Black Hills

Ústředním tématem této části bude průběh soudních procesů, které řešily spor o kompenzaci⁶² za Black Hills. Procesy byly poměrně komplikované a často docházelo k mnohaletým prodlevám, daným jak složitostí amerického soudního systému, tak i narůstající komplexností sporu o kompenzaci za Black Hills. Vzhledem k tomu, že právní spor trval oficiálně od roku 1923 až do roku 1980, není v možnostech této práce popsat všechny jeho etapy. Nadále tak bude sledována pouze hlavní linie sporu, která vedla v roce 1980 k uznání kompenzace. Zároveň jsou v práci pro lepší orientaci v průběhu sporu vymezeny tři základní fáze: první, která obnášela orientaci Lakotů v americkém právním systému a najmutí právního zástupce, druhá, která sleduje spor pod právním vedením Ralpha Case, a třetí, kdy se vedení sporu ujali právníci Arthur Lazarus a Marvin Sonosky.

4.1.1. První fáze: Od 90. let 19. století do roku 1920

V této počáteční fázi lze ještě rozlišit dvě podetapy, podle toho, kteří představitelé z řad Lakotů se sporu o Black Hills ujali. Nejdříve to byli starší náčelníci, a to jak z progresivní, tak i neprogresivní frakce.⁶³ Starší náčelníci přistupovali k otázce Black Hills podle tradice koncilů. První záznam o těchto koncilech pochází z roku 1891, kdy John Brennan, správce rezervace Pine Ridge, informoval Úřad pro indiánské záležitosti o vzniku Koncilu Oglalů⁶⁴ (Oglala Council), při kterém se podle všeho každý měsíc scházelo přibližně sto náčelníků a diskutovalo o smlouvách podepsaných s USA ve snaze zjistit, jak a kolik vláda USA za Black Hills v roce 1877 vlastně zaplatila (Lazarus 1991: 119).

V 90. letech 19. století proběhlo okolo sto takových porad, ale jelikož se nedochoval žádný záznam, není zcela zřejmé, zda se při nich debatovalo o navrácení, nebo o kompenzaci za Black Hills. Nikdo ze zmocněnců vlády USA jim nevěnoval přílišnou pozornost a správci rezervací je považovali spíše za zbytečné překážky asimilačního procesu. Pro starší náčelníky, kteří se kvůli nucené asimilaci ocitli v prostředí neznámých institucí a cizího jazyka, který pomalu začal vytlačovat lakotštinu, se Black Hills, tedy alespoň diskuse o nich, staly

⁶² Kromě nároku na kompenzaci Black Hills podali Lakotové žalobu proti vládě USA k projednání u soudu několik dalších nároků, kterými se ovšem tato práce zabývat nebude.

⁶³ Náznak frakcí se objevuje na začátku 2. poloviny 19. století na základě přístupu jednotlivých tlup k USA, tedy na „nepřátelské“ a „mírumilovné“. Od roku 1877 se objevují frakce „neprogresivní“ a „progresivní“, podle přístupu k asimilaci. Představitelé neprogresivní frakce se přibližně od roku 1934 označují jako tradiční, nebo také jako zastánci „staré smlouvy“ (old-dealers), představitelé progresivní frakce pak jako zastánci „nové smlouvy“ (new-dealers), podle toho, kterou smlouvu s USA považovali za určující a legitimní – „starou“, tj. smlouvu z roku 1868, nebo „novou“, která byla vládou USA uzákoněna v roce 1934 a dala vzniknout kmenovým vládám (DeMallie 2009: 191–196). Označení frakcí nevyjadřují antipatie ani sympatie ke konkrétní frakci.

⁶⁴ Kmenové porady neměly politickou moc a byly pouze symbolické (DeMallie 2009: 196).

jedním z mála pojítek se ztracenou minulostí (Clow 1983: 315; Lazarus 1991: 119–120; Ostler 2010: 124).

Kromě porad se v roce 1892 uskutečnil také první formální protest proti zabrání Black Hills, a to formou petice. Tuto petici předložil Úřadu pro indiánské záležitosti Mladý muž bojící se svých koní (Young Man Affraid of His Horses), jeden z hlavních představitelů progresivní frakce, a spolu s dalšími 792 signatáři v ní požadoval kompenzaci za Black Hills v hodnotě deseti milionů dolarů s argumentem, že Lakotové nikdy od vlády neobdrželi celou platbu za postoupení Black Hills. Tato petice u vlády USA neuspěla, ale předznamenala snahu zorientovat se v americkém právním systému a nalézt prostředky, jak dosáhnout alespoň určitého stupně spravedlnosti (Agonito 1998: 129; Ostler 2011: 365).

Snahy starších náčelníků neměly na představitele vlády USA příliš velký vliv, ale na počátku 20. století začala pomalu dospívat mladší lakotská generace, jejíž zástupci měli větší šanci v těchto snahách uspět, a to kvůli vzdělání v internátních školách (Ostler 2010:124). Pomyslným přelomem mezi těmito etapami první fáze byl kmenový koncil v rezervaci Pine Ridge v září roku 1903. Na něm sice stále početně převažovali starší náčelníci (například Rudý oblak nebo Americký kůň), ale již se objevují i zástupci mladší generace (například Edgar Fire Thunder⁶⁵). Význam této porady v kontextu konfliktu o Black Hills spočívá také v tom, že se jí poprvé zúčastnil i zástupce USA – senátor za Jižní Dakotu, Eben W. Martin (Lazarus 1991: 120; Ostler 2010: 124, 129).

Lakotové přednesli své stanovisko. Zástupci starší generace mluvili o průběhu „vyjednávání“ o Black Hills v 70. letech 19. století, a jak dohodu z roku 1876 chápali. Zdůrazňovali například to, že si mysleli, že Black Hills pouze půjčují USA. Poté se slova ujal Edgar Fire Thunder, který uvedl argumenty, proč bylo zabrání Black Hills protizákonné. Mezi ně patřilo porušení smlouvy z roku 1868, konkrétně nutnost získat podpisy tři čtvrtin dospělých mužů lakotské populace (článek 12), a také, na základě svědectví Rudého oblaka a Amerického koně, že podpisy, které komise „prodejte nebo hladovějte“ sehnala, byly získané nátlakem. Fire Thunder navrhl řešení, jak tuto křivdu mohou USA napravit: „Nemyslíme to tak, že si vezmeme Black Hills a vyženeme bělochy pryč. Ale chtěli bychom dostat něco za smlouvu o Black Hills [myšleno dohoda z roku 1876]. [...] Měli jsme Black Hills mnoho let a chtěli bychom něco od bělochů za to, že nám je vzali.“ (Lazarus 1991: 122). Martin ale tyto argumenty odmítl, podle něj nedošlo k porušení článku 12 smlouvy z roku 1868, jelikož ti, co podepsali, byli náčelníci, kteří zastupovali své tlupy, a potřebné tři čtvrtiny podpisů tak byly

⁶⁵ Po přijetí křesťanských jmen se z původních indiánských stala příjmení. Jde o jeden z důsledků nucené asimilace a ve 20. století se tato forma jmen stala běžnou praxí. Jelikož se jedná o příjmení, tak se již nepřekládají a nechávají se v anglické podobě.

získané nepřímo. Také prohlásil, že dohoda z roku 1889, kterou potřebné tři čtvrtiny podepsaly, potvrzovala platnost všech předešlých smluv a dohod a jejím podpisem Lakotové stvrdili prodej oblasti Black Hills a vzdali se nároku na tuto oblast (Lazarus 1991: 120–123; Ostler 2010: 129).

I když tato porada nepřinesla žádný výsledek ve sporu o kompenzaci, byla prvním oficiálním vyjádřením lakotských argumentů o porušení smlouvy z roku 1868 i jejich pozice, že za Black Hills požadují kompenzaci, a ne jejich navrácení. I kompenzace byla sice v celku vzdáleným řešením, nebyla ale tak nereálná jako snaha získat Black Hills zpátky. Americká politika vůči indiánům byla v této době stále stejná jako v 19. století a představa, že by vláda USA, která se snažila dosáhnout asimilace zpřetrháním kmenových vazeb, vrátila kterémukoli z kmenů půdu, byla tehdy téměř nepředstavitelná. Zároveň by peněžní kompenzace představovala naději, jak se dostat ze zoufalé chudoby, která v rezervacích panovala (Ostler 2010: 126–128).

Zástupci mladší generace získávali po roce 1903 stále větší vliv a při interakci s USA využívali své vědomosti z internátních škol, což se v rámci snahy o získání kompenzace odrazilo i v tom, že začali komunikovat s právníky. Bohužel ale podle tehdejších zákonů neměly kmeny právo najímat si právní zástupce. Toto právo náleželo pouze Úřadu pro indiánské záležitosti, ale vedení Úřadu nepovažovalo kompenzaci za Black Hills za důležitou a najmutí právníka zamítlo. Problémem bylo rovněž to, že na základě vládního rozhodnutí z roku 1873 neměly kmeny právo zažalovat vládu USA. Aby kmeny mohly vznést nároky vůči vládě USA, musely nejdříve získat od Kongresu povolení, které by jim tuto pravomoc dávalo, a to v podobě Zvláštního jurisdikčního zákona (Special Jurisdictional Act) (Lazarus 1991: 123–124; Ostler 2010: 125, 130–131).

Snahy o získání povolení najmout si právníka i získání jurisdikčního zákona nabyly na intenzitě zvláště v roce 1911. Jednotlivé rezervace, které vznikly z Velké siouxske rezervace a které podepsaly smlouvu z roku 1868 – Rosebud, Cheyenne River, Pine Ridge, Lower Brulé, Crow Creek, Standing Rock, Fort Peck (na území státu Montana) a Santee (na území státu Nebraska) – založily pro lepší koordinaci těchto snah v lednu 1911 nový společný koncil. V listopadu 1911 se tato porada sešla v rezervaci Lower Brulé a k argumentům z roku 1903 připojili i nový, podle kterého vláda USA porušila „věčný mír“, k němuž se zavázala ve smlouvě z roku 1868. Dále začali shromažďovat místopřísežná prohlášení Lakotů, kteří

si pamatovali 70. léta 19. století. V tomto roce také došlo k založení první panindiánské organizace – Společnosti amerických indiánů⁶⁶ (Society of American Indian). Tato organizace začala vyvíjet tlak na Kongres, aby umožnil kmenům odvolávat se k soudu nároků (Court of claims).⁶⁷ V roce 1911 snahy o kompenzaci získaly rovněž svého prvního neindiánského zastávce – oficiálního historika Jižní Dakoty, Doana Robinsona⁶⁸ (Lazarus 1991: 127–130; Ostler 2010: 130–133; Pommersheim 1988: 21).

I přes tuto intenzitu byl vývoj situace poměrně pomalý. Až roku 1913, kdy nastoupil do úřadu prezidenta USA Woodrow Wilson, došlo k alespoň relativní změně v politice indiánských záležitostí. Novým komisařem Úřadu pro indiánské záležitosti se stal Cato Sells, který se snažil napravit křivdy ve vztazích indiánů a USA, což byla podle této nové politiky možnost, jak učinit proces asimilace úspěšným. Sells tak začal v roce 1914 lobovat u Kongresu za to, aby kmeny získaly „svůj den u soudu“⁶⁹ (Ostler 2010: 133). V roce 1916 měl Kongres začít tuto legislativu projednávat, ale vzhledem k vstupu USA do 1. světové války byla jednání odložena. Po válce⁷⁰ byla jednání obnovena a 3. června roku 1920 získali Lakotové tzv. Siouxský jurisdikční zákon (Sioux jurisdictional act), který je opravňoval k žalování vlády USA o kompenzaci u soudu nároků (Lazarus 1991: 133–138; Ostler 2010: 133–134).

⁶⁶ Tato organizace se zaměřovala na úplnou účast nativních kmenů v americké společnosti stejně jako na ochranu jedinečné rasové a kmenové identity (Lazarus 1991: 131).

⁶⁷ Soud nároků vznikl v roce 1855 a sloužil jako prostředek pro žaloby soukromých osob a skupin proti federální vládě USA. V roce 1982 ho nahradil soud federálních nároků (Court of federal Claims), který k těmto účelům slouží dodnes (United States Court of Federal Claims).

⁶⁸ V únoru 1911 Robinson, v americké společnosti velmi respektovaný, vydal článek v časopise *Pioneer Times of Deadwood, South Dakota*, ve kterém upozorňoval na křivdy, kterých se vláda USA na Lakotech v 19. století dopustila. Robinson byl jedním z mála obyvatel Jižní Dakoty, kteří v této době podporovali lakotský nárok na kompenzaci; valná většina bělošského obyvatelstva tohoto státu tyto sympatie nesdílela (Lazarus 1991: 128; Ostler 2010: 132). Je také nutno upozornit, že ačkoli Robinson zastával právo na kompenzaci, absolutně nepřipouštěl nárok na znovunavrácení Black Hills Lakotům (Ostler 2010: 145).

⁶⁹ Doslovný překlad fráze „their day at court“, která odkazuje na možnost obhájit svůj postoj u spravedlivého soudu. V kontextu indiánských nároků vůči vládě USA znamená uznání práva na stejnou možnost, jako mají ostatní členové americké společnosti, ačkoli v 1. polovině 20. století bylo nepravděpodobné, že by soudní proces proběhl ve prospěch indiánských nároků. Jak je vidět na siouxsém případě, šlo spíše o nástroj, jak přesvědčit indiány, že jejich námitky byly vyslyšeny, a zbavit je tak pocitu křivdy, která překážela procesu asimilace (Ostler 2010: 133; Cambridge Dictionary 2021).

⁷⁰ V první světové válce bojoval poměrně velký počet indiánů, okolo 16 000, což bylo v poměru celé indiánské populace USA dvakrát tolik, než kolik narukovalo zástupců mainstreamové americké společnosti (Ostler 2010: 133). Vláda USA cítila povinnost nějakým způsobem tuto službu a patriotismus odměnit a v roce 1924 vydala zákon, kterým udělila indiánům americké občanství, jehož získání bylo do té doby podmíněno účastí na rozparcelování půdy (Lazarus 1991: 150).

4.1.2. Druhá fáze: Spor o kompenzaci a Ralph Case

Po získání povolení Kongresu obrátit se na soud nároků si Lakotové potřebovali najít právního zástupce. Proces výběru byl zkomplikovaný frakcionářstvím, mezigeneračními problémy, ale i otázkou, kdo má právo o kompenzaci za Black Hills usilovat. Nakonec bylo rozhodnuto, že právníka najme již zmíněných osm rezervací, které měly podle smlouvy z roku 1868 na možnou kompenzaci jasné právo⁷¹ (Ostler 2010: 134–135; Pommersheim 1988: 21). Po dvou letech dohadování se nakonec delegáti těchto rezervací dohodli, aby je ve sporu o kompenzaci zastupoval právník Ralph Case. Toto rozhodnutí bylo 21. prosince 1922 oficiálně potvrzeno komisařem Úřadu pro indiánské záležitosti (Lazarus 1991: 145; Ostler 2010: 135–136).

Původně zvolený právník, Charles Hughes Evans ml.,⁷² po analýze možných aspektů sporu o kompenzaci za Black Hills ze své pozice ustoupil, jelikož se ukázalo, že podle jurisdikčního zákona se měla v případě uznání peněžní kompenzace odečíst od celkové částky hodnota všech přidělů a výhod získaných po roce 1877. Podle Evanse bylo jediným možným řešením znovu se obrátit na Kongres a zažádat o nový jurisdikční zákon. Lakotové tuto nabídku odmítli, a proto se právníkem stal nakonec Case (Ostler 2010: 135). Ten byl toho názoru, že nový jurisdikční zákon, popřípadě ani dodatek k němu není potřeba a 7. května 1923 podal žádost o kompenzaci za Black Hills i dalších 23 nároků k soudu nároků (Lazarus 1991: 146).

Podle Casovy analýzy měli Lakotové právo na 600 milionů dolarů a u této částky nehrázelo, že by byla po odečtení hodnoty přidělů výrazně snížena. Tuto optimistickou částku Case založil na tom, že se nebude soudit pouze o kompenzaci v hodnotě Black Hills, ale i o hodnotu minerálů⁷³ a dřeva, které byly z Black Hills vytěženy po roce 1877⁷⁴ (156 milionů). Zbýlých 450 milionů Case přidal, jelikož byl přesvědčen, že soud Lakotům přizná i úroky (Ostler 2010: 136–7).

⁷¹ Diskutovalo se ještě o zapojení Yanktonů, Arapahů a Šajenů, ale zmíněných osm rezervací se je rozhodlo do sporu nezahrnout (Ostler 2010: 135).

⁷² Nejdříve padla volba na Josepha Daviese, ale kvůli podezření z kupování hlasů byl vybrán Charles Evans Hughes st., který ovšem případ přenechal svému synovi – Charlesovi Evansi Hughsovi ml., jelikož jeho samotného na začátku roku 1921 jmenoval prezident Harding ministrem zahraničí USA (Lazarus 1991: 140–141; Ostler 2010: 135).

⁷³ Kromě zlata bylo v Black Hills těženo pro komerční účely například i stříbro, slída, wolfram, galenit, olovo, sádrovec (Schwartz 1928: 56).

⁷⁴ Ačkoli byla původní Custerova zpráva o zlatě v kořenech trávy lživá, po roce 1877 se ukázalo, že Black Hills jsou skutečně bohatým nalezištěm zlata (Lazarus 1991: 106). V největším zlatém dole v Black Hills, Homestake Mine, bylo od roku jeho založení (1877) do poloviny 20. let 20. století vytěženo zlato v hodnotě okolo 200 milionů dolarů, a ještě mnoho let poté bylo každým rokem těženo zlato v hodnotě převyšující 10 milionů dolarů (Ostler 2010: 140).

Společenská situace panující ve 20. letech 20. století ale Lakotům příliš nakloněna nebyla. Velká část soudců sdílela většinový názor, že americká vláda jednala za všech okolností s kmeny „se ctí“ (Ostler 2010:139) a toto smýšlení ovlivnilo několik rozhodnutí Nejvyššího soudu, která měla sloužit jako precedenty pro lakotský spor o kompenzaci. Tím nejvýznamnějším byl spor s názvem *Samotářský vlk vs Hitchcock (Lone Wolf vs Hitchcock)*⁷⁵ z roku 1903, kdy Nejvyšší soud rozhodl, že Kongres jednal při záboru půdy v dobré víře (Ostler 2010: 139).

Vláda mezitím vypracovávala audit, kolik přesně Lakotům v přídělech vyplatila. Tento proces ovšem trval dlouho a až v roce 1932 vláda podala osmisvazkovou zprávu o 4385 stránkách (Ostler 2010: 141). V květnu 1937 podal Case k soudu vypracovaný souhrn historie vztahů Lakotů a USA, ve kterém upozorňoval na „závažnou nespravedlnost“, k níž při záboru Black Hills došlo (Ostler 2010: 141).

Toto zdržení mělo jak negativní, tak pozitivní aspekt. Lakotové, kteří se ocitli v ekonomické krizi už během 1. světové války,⁷⁶ na tom byli po krachu burzy v roce 1929 ještě hůře a prodlužování jakékoli možnosti získat kompenzaci bylo ničující. Na druhou stranu díky zdržení měl spor větší šanci uspět u soudů kvůli změně v politice vůči indiánům ve 30. letech, kdy zastánci tzv. Nové dohody (New Deal) v čele s Johnem Collierem slibovali nový vztah mezi indiány a federální vládou. V rámci této politiky byl v roce 1934 odhlasován zákon o novém postavení indiánů (Indian Reorganization Act), podle kterého mohly mít kmeny vlastní vlády a ústavy.⁷⁷ Ve 30. letech se tento liberálnější princip odrazil i v rozhodování Nejvyššího soudu, a Case tak dostal šanci odvolat se na nový precedent *Kmen Šošonů vs Spojené státy (Shoshone Tribe v United States)*⁷⁸ (Ostler 2010: 144). Podle něj mohl Case použít při obžalobě pátý dodatek ústavy.

⁷⁵ V tomto sporu z roku 1903 žaloval kmen Kajovů (prostřednictvím náčelníka Samotářského vlka (Lone Wolf) americkou vládu kvůli porušení smlouvy z roku 1867, která dala vzniknout rezervaci Kajovů v Oklahomě. K porušení smlouvy došlo podle obžaloby v roce 1892, kdy byla podepsána dohoda o rozparcelování rezervace a prodeji zbylé půdy, ale tuto dohodu (stejně jako dohodu o Black Hills z roku 1876) nepodepsaly tři čtvrtiny dospělé mužské populace Kajovů, což byla podmínka nastavená smlouvou z roku 1867. Nejvyšší soud v roce 1903 rozhodl, že Kongres má neomezenou moc nad indiánskými záležitostmi, a proto může anulovat smlouvy a dohody (Ostler 2010: 139).

⁷⁶ Hlavním způsobem obživy v lakotských rezervacích byl chov skotu. Rozprodávání půdy rezervací výrazně snížilo počet pastvin. Krize v plné síle nastala během 1. světové války, kdy ceny dobytka vyletěly nahoru a vládní zastupitelé společně s developery tlačili na Lakoty, aby svá stáda prodali. Lakotové tím sice získali větší finanční sumu, ale za krátký čas se prodej stád ukázal jako naprosto devastující pro i tak dost skrovnou ekonomiku rezervací, jelikož získané peníze byly rychle utraceny (Ostler 2010: 126).

⁷⁷ Poté, co byl v lakotských rezervacích odhlasován souhlas s tímto zákonem a došlo k sestavení kmenových vlád, vznikl mezi již existujícími frakcemi další důvod k rozepři a tradiční Lakotové odmítali uznat legitimitu kmenových vlád (Ostler 2010: 143).

⁷⁸ V tomto sporu z roku 1937 rozhodoval Nejvyšší soud o nároku na kompenzaci kmene Šošonů na základě smlouvy, kterou tento kmen podepsal s vládou USA v roce 1868, kvůli níž vznikla šošonská rezervace. Vláda se několik let po podepsání této smlouvy rozhodla převést část šošonské rezervace kmenu Severních Arapahů

Podle zákonů USA má Kongres právo zabrat jakoukoli půdu pro veřejné účely, ale podle pátého dodatku ústavy USA musí za zabránění půdy zaplatit spravedlivou kompenzaci.⁷⁹ Díky uplatnění pátého dodatku v případě *Kmen Šošonů vs Spojené státy* získali právníci zastupující nativní kmeny šanci na kompenzaci za území ztracené kvůli americké expanzi (Lazarus 1991: 173; Tindall & Shi 1996: 799).

V říjnu roku 1941 se konalo slyšení u soudu nároků ohledně sporu o kompenzaci, avšak 1. června 1942 soud vydal rozhodnutí, kterým lakotský nárok zamítl. Jedním z důvodů bylo, že existovala pouze malá pravděpodobnost, že by USA v době, kdy se aktivně zapojily do 2. světové války, zaplatily nativním kmenům částku v řádech milionů. Právní důvody tohoto rozhodnutí ovšem nebyly zcela jasné. Na jedné straně část rozhodnutí naznačovala, že nárok byl zamítnut na jurisdikčním základě s argumentem, že šlo spíše o morální než právní nárok, který soud neměl pravomoc posoudit. Zároveň se ale soud přiklonil k precedentu *Samotářský vlk* místo *Kmen Šošonů*, což znamená, že zamítl použití pátého dodatku. Otázka, na základě kterého z těchto dvou důvodů soud kompenzaci zamítl, se stala klíčovou v dalších fázích sporu, jelikož pokud soud rozhodl na základě zamítnutí pátého dodatku, nemohli právníci tento argument použít znovu kvůli právnímu principu *res iudicata*.⁸⁰ Case se okamžitě po vynesení rozsudku odvolal k Nejvyššímu soudu, ale ten v dubnu 1943 bez komentáře odvolání zamítl (Lazarus 1991: 167–177; Ostler 2010: 144–145).

Za normálních okolností by byl soudní spor u konce, ale po skončení druhé světové války, ve které – stejně jako v té první – bojovalo a padlo mnoho indiánů, se americká vláda rozhodla jako určitou formu poděkování zřídit Komisi indiánských nároků (Indian Claims Commission), která měla za úkol probrat dřívější i nové nároky indiánů vůči vládě USA. Komise vznikla jako hybrid mezi konzervativními názory, kdy její zřízení považovali konzervativci za důležitý krok k asimilaci, a zároveň na naléhání zastánců Nové dohody, kteří ji považovali za možnost, jak zachránit kmenové zvyklosti a určitou formu suverenity. Kongres oprávnil Komisi, aby americkou expanzi v 19. století hodnotila nejen podle toho, jak probíhala, ale i podle toho, jak měla probíhat. Což znamená, že mohla rozhodnout o nároku

a Šošoni podali na vládu žalobu. Nejvyšší soud se přiklonil na stranu Šošonů, což sice neznamenalo, že anuloval precedent nastavený případem *Samotářského vlka*, ale nastavil nový precedent, že Kongres musí zaplatit kompenzaci (Ostler 2010: 143–144).

⁷⁹ Přesné znění využití části pátého dodatku zní „[...] soukromý majetek může být vyvlastněn jen za náhradu.“ (Tindall & Shi 1996: 799).

⁸⁰ Pravidlo *res iudicata* znamená, že pokud „soud s platnou jurisdikcí rozhodl na základě podstaty sporu, tak toto rozhodnutí je do doby, než bude anulované [Kongresem], za všech okolností konečné a směrodatné.“ (von Moschzisker 1929: 300). To znamená, že pokud soud zamítl použitou právní teorii, není ji možné použít u případu znovu.

na kompenzaci založeném spíše na morálním než právním základě. Zřízení Komise v roce 1946 tak vdechlo sporu o kompenzaci za Black Hills nový život (Lazarus 1991: 183–186).

Lakotové se znovu rozhodli najmout Case jako svého právního zástupce. Case, který byl v této době v podstatě bez peněz, byl i přes předchozí neúspěch znovu vybrán především kvůli velice přátelskému vztahu s Lakoty (Lazarus 1991: 188).

Dne 15. srpna 1950 podal Case případ Komisi k přešetření. Znovu zdůrazňoval historické souvislosti a nespravedlivé chování vlády USA vůči Lakotům. Tentokrát upustil od páteho dodatku a přidal argument, že kompenzace by měla být vyplacena na základě „spravedlivého a čestného jednání“ (Lazarus 1991: 191). Caseovy argumenty, postavené hlavně na historii vztahů Lakotů a USA, postrádaly precedenty a důkazy, které by mohla komise zvážit. Právní zástupce ministerstva spravedlnosti nabídl komisi jinou interpretaci historie. Tvrdil, že Lakotové sami způsobili krizi v roce 1876, a válka tedy byla jejich chybou a nikoli chybou vlády USA. Zároveň se snažil, aby komise zamítla případ na základě *res iudicata* (Lazarus 1991: 191–192).

Case v roce 1953 předložil Komisi novou teorii, podle níž měli Lakotové právo na kompenzaci kvůli tomu, že vláda USA zabráním Black Hills porušila vztah poručníka (USA) a svěřence (Lakotové). Na základě této teorie Case vyčíslil novou sumu – 118 912 009 dolarů, opět ovšem bez důkazů, které by dokládaly, jak k této sumě došel (Lazarus 1991: 197–199). Dne 5. dubna 1954 komise zamítla siouxský nárok na Black Hills. Také se přiklonila k interpretaci historie, kterou zastávala vláda USA, tedy že válku v roce 1876 způsobily nepřátelské tlupy Lakotů. Toto rozhodnutí opět zrcadlilo dobu, jelikož od konce 40. let až do konce 60. let vláda USA zastávala novou politiku vůči indiánům – tzv. terminaci⁸¹ (Kotlowski 2003: 201; Stripes 1997: 172). Rok po rozsudku zamítla komise Caseův návrh na nové slyšení a v listopadu roku 1956 zamítl odvolání i soud nároků (Ostler 2010: 155).

Case se chtěl odvolat k Nejvyššímu soudu, kmenové vlády v rezervacích s tím však nesouhlasily, neboť hrozilo, že by Nejvyšší soud mohl případ zcela zamítnout bez možnosti odvolání. Delegáti rezervací se začali poohlížet po nových právnících ve Washingtonu, kteří

⁸¹ Politika terminace nebo také politika ukončení (termination policy) byla vyvrcholením asimilačních snah vlády USA vůči kmenům na americkém území. Obnášela snahu zlikvidovat rezervace a kmenové identity. Vyčázela z antikomunistických a nativistických tendencí po 2. světové válce, kdy se spojil strach z jakékoli odlišnosti proti mainstreamu a naléhání na konformitu a společenský konsenzus. Komunální a nekapitalistické struktury indiánské společnosti do tohoto světa podle vlády USA nepatřily. Mezi programy terminace patřily například relokační, kdy byli příslušníci kmenů přesouváni do měst (během 50. let bylo přesunuto přibližně 35 000 indiánů), a úplné zrušení některých rezervací (například Menomíniové z Wisconsinu) (Lazarus 1991: 218–222; Biolsi 1995: 35–36). Někteří se do měst stěhovali i kvůli lepším pracovním příležitostem. V 60. letech došlo k menší úpravě této politiky, kdy terminace mohla proběhnout pouze se souhlasem konkrétního kmene, ale i tak politika terminace zůstala hlavní politikou v indiánských záležitostech až do 70. let, kdy prezident Nixon oznámil novou éru, tzv. politiku sebeurčení (self-determination policy) (Kotlowski 2003: 201).

by mohli případ převzít. Pouze jeden z oslovených právníků souhlasil, že se spolu se svým partnerem případu ujme. V roce 1956 se tak novými hlavními právními zástupci Lakotů ve sporu o kompenzaci stali Marvin Sonosky a Arthur Lazarus (Lazarus 1991: 210–215; Ostler 2010: 157–158).

4.1.3. Třetí fáze: Spor o kompenzaci a Marvin Sonosky a Arthur Lazarus

V říjnu roku 1957 Sonosky a Lazarus požádali Komisi o nové slyšení nároku na kompenzaci za Black Hills. Jako důvod uvedli Caseovu neschopnost⁸² a nekompetentnost a Komise se v lednu 1958 rozhodla případ obnovit. Lazarus a Sonosky zvolili jako právní strategii použití pátého dodatku ústavy, čímž riskovali porážku nejen na základě precedentu *Sa-motářský vlk*, ale i na základě *res iudicata*. Ve své strategii rozvinuli a pozměnili některé Caseovy argumenty, ale hlavní argument se stále opíral o historická fakta 19. století. Komise byla v této době zahlcena narůstajícím počtem případů, čímž došlo ke značnému zdržení. K rozhodnutí dospěla až v únoru 1974 (Lazarus 1991: 227–319; Ostler 2010: 158–160).

V této době panovaly v americké společnosti liberálnější názory než v 50. letech. Politika terminace selhala, naopak dala kmenům na území USA důvod k semknutí se proti ní. Indiáni ve městech i rezervacích se důrazněji dožadovali svých práv a lepšího postavení v americké společnosti. Došlo i k posílení kmenových vazeb a vzkříšení indiánské identity. Také hnutí za občanská práva v 60. letech změnilo vnímání americké společnosti a zvýšilo se povědomí o rasových problémech (Lazarus 1991: 291; Kotlowski 2003: 202; Sundstrom 2008: 12). Na konci 60. let tak byla mainstreamová americká společnost (tedy alespoň její část) ochotna naslouchat a přijímat jiné interpretace historie více než kdykoli předtím.⁸³ V 70. letech došlo k velice výrazné změně vnímání historie vztahů USA a nativních Američanů, jak je vidět právě i na rozhodnutí Komise v roce 1974. Dřívější rozhodnutí omlouvalo selhání vlády v udržení zlatokopů mimo Black Hills po roce 1874, ale podle nového rozhodnutí šlo o porušení smlouvy z roku 1868, konkrétně článku 11, podle něhož se USA zavazovaly k zamezení vstupu neautorizovaných osob na území Velké siouxske rezervace. Dále zavrhl argument, že válku v roce 1876 způsobili Lakotové, a rozhodla, že krizi svévolně

⁸² Edward Lazarus, syn Arthura Lazaruse, popsal rozdíl mezi přístupem svého otce a Case, kdy Case měl tendenci pojímat při svých argumentech historii vztahů USA a Lakotů více romantizujícím způsobem a s Lakoty měl velice přátelský vztah založený na důvěře, kdežto Arthur Lazarus se při výkladu historie držel pevných faktů a s Lakoty udržoval neosobní vztah (Lazarus 1991: 230–240).

⁸³ O této proměně svědčí například fakt, že když byla v roce 1971 vydána kniha *Mé srdce pohřbíte u Wounded Knee* (Bury My Heart At Wounded Knee) (Dee Brown), kde byla popsána historie vztahů USA a nativních kmenů, která se vymykala představě čestného jednání USA, stala se bestsellerem (Lazarus 1991: 293).

vyvolala vláda USA. Také odsoudila způsob, jakým vláda donutila Lakoty k prodeji. Neuznala argument vlády USA, že tři čtvrtiny podpisů byly získané nepřímou, a označila to za porušení smlouvy z roku 1868. Komise tak rozhodla, že Kongres nejednal v dobré vůli, zabránění Black Hills bylo protizákonné a Lakotové mají právo na kompenzaci. Argument *res iudicata* Komise rovněž zavrhl, jelikož dospěla k závěru, že soud nároků zamítl v roce 1942 nárok na základě jurisdikce (Lazarus 1991: 319–320; Ostler 2010: 160–162).

Problém ovšem nastal u výše možné kompenzace. Komise zpětně určila jako hodnotu Black Hills v roce 1877 17,1 milionů dolarů plus 5% úroky až do roku rozhodnutí, což činilo zhruba 100 milionů dolarů. Avšak na základě siouxskeho jurisdikčního zákona z roku 1920 mohla vláda od této částky odečíst hodnotu všech přidělení a materiálních i sociálních potřeb, což by částku značně zmenšilo a pro Lakoty by to tak bylo spíše prázdňé vítězství. Proto se Lazarus a Sonosky rozhodli pro velmi neobvyklé řešení – požádali Kongres o dopsání nového dodatku k siouxskému jurisdikčnímu zákonu⁸⁴ a v říjnu 1974 prezident Ford svým podpisem uzákonil dodatek, podle kterého se hodnota přidělení nemohla odečíst od celkové částky kompenzace (Lazarus 1991: 330–336).

Hned poté se objevila hrozba nová – vláda se rozhodla odvolat proti rozhodnutí Komise z roku 1974 k soudu nároků a v červnu roku 1975 tento soud zavrhl nárok na kompenzaci za Black Hills na základě *res iudicata*. Soudci sice souhlasili, že zabránění Black Hills bylo nespravedlivé,⁸⁵ ale historická evaluace nemůže změnit „technické požadavky zákona“ a rozhodnutí soudu nároků z roku 1942, ať už správné či nikoli, zabránilo použití pátého dodatku v jakémkoli budoucím procesu o kompenzaci za Black Hills (Lazarus 1991: 336–345).

Poté co se Lazarusovi a Sonoskymu nepodařilo uspět s odvoláním k Nejvyššímu soudu, rozhodli se znovu obrátit na Kongres, jelikož pouze ten měl moc odmítnout uplatnění *res iudicata* a nakázat soudu nároků jednat o použití pátého dodatku. Opět se oběma právníkům povedlo změnit legislativu a v březnu roku 1978 prezident Carter tento návrh podepsal a uzákonil (Lazarus 1991: 347–365; Ostler 2010: 163).

27. listopadu 1978 proběhlo další slyšení u soudu nároků a 13. června 1979 potvrdil soud rozhodnutí komise z roku 1974. Po dalším pokračování právního procesu došel soud 31. července 1979 k závěrečnému rozhodnutí a uznal právo Lakotů na kompenzaci za Black

⁸⁴ Doplnění dodatku argumentoval Arthur Lazarus tím, že vláda USA poškodila Lakoty zlikvidováním jejich tradičního způsobu obživy (lov bizonů), a způsobila tak problém s nedostatkem jídla. Udělení přidělení mělo napravit tuto křivdu a nešlo uplatnit na poškození způsobené zabráněním půdy (Lazarus 1991: 330).

⁸⁵ Konkrétně soud prohlásil, že „[více] zralejší a do nebe volající případ nečestného jednání nemůže být, se vší pravděpodobností, v naší [americké] historii nalezen.“ (Ostler 2010:163).

Hills ve výši 106 milionů dolarů, nejvyšší peněžní kompenzaci za půdu, jakou soud u indiánských nároků přiznal (Lazarus 1991: 373–375).

Vláda se ale nehodlala vzdát a 7. října 1979 podalo ministerstvo spravedlnosti odvolání k Nejvyššímu soudu. Ten se ovšem 30. června roku 1980 přiklonil na stranu Lazaruse a Sonoskyho poměrem 8:1 a na základě historických faktů 19. století rozhodl, že Kongres nejednal při zabrání Black Hills se ctí. Lakotové tak získali kompenzaci za Black Hills v hodnotě 106 milionů dolarů (Hanson 1980: 462; Ostler 2010: 164). Lakotové však už v této době, jak bude vysvětleno v následující podkapitole, nepovažovali kompenzaci za adekvátní vyřešení konfliktu o Black Hills a odmítli ji.

4.2. Aspekty ovlivňující konflikt o Black Hills u požadavku kompenzace

Ve 20. století nabývá konflikt o Black Hills podobu sporu o nápravu škod způsobených zábořem. Jeho vyřešení spočívalo v postoji americké společnosti k přijetí zodpovědnosti za tyto škody. Požadavek kompenzace se soustředil na získání finančního odškodnění za zábor Black Hills, a tím byl upřednostněn ekonomický význam Black Hills jako komodity. To neznamena, že by Black Hills neměly pro Lakoty kulturní význam, ale ukazuje, že v době, kdy byla kompenzace cílem lakotských snah, neexistovala možnost otevřeně bojovat o lakotskou kulturu, jelikož převládající politikou byla stále politika asimilace a indiánská území i indiáni byli považováni za dobyté a kolonizované. Toto vnímání nativních Američanů odpovídá pojetí osidlovacího kolonialismu v definici Patricka Wolfea (2006: 388), tedy že osidlovací kolonialismus není událostí, ale strukturou, která definuje vztahy národního státu (USA) a původních obyvatel.

Cílem asimilace bylo donutit indiány nahradit jejich vlastní hodnoty a kultury hodnotami americké mainstreamové společnosti. V případě Black Hills to znamenalo vnímat půdu pouze z materiálního hlediska. Tento přístup lze vidět například i v tom, že do roku 1924 bylo pro indiány podmínkou udělení amerického občanství zpřístupnění kmenové půdy k rozparcelování. Ke změně této podmínky došlo právě v roce 1924, kdy byl vydán zákon o občanství indiánů (Indian Citizenship Act) a všichni indiáni získali americké občanství automaticky. Tato proměna byla svým způsobem poděkováním za účast indiánů v první světové válce, jelikož se tím projeví jako američtí patrioti, ochotní bojovat za ideály svobody a demokracie (Lazarus 1991: 136, 150).

Ačkoli ve 30. letech můžeme pozorovat změnu přístupu USA k indiánům v podobě Nové dohody, která vychází z myšlenek kulturního pluralismu a díky níž získaly kmeny určitý stupeň suverenity, požadavek kompenzace zůstal i nadále (Ostler 2010: 144). Příčinou

přerušení vývoje těchto změn byl nárůst antikomunismu a konformismu ve společnosti USA po 2. světové válce, čímž asimilace vstoupila do své vrcholné fáze (Lazarus 1991: 218).

Způsob vyřešení sporu splněním požadavku na vyplacení kompenzace byl sice reálnější než možnost navrácení Black Hills, ale uznání práva na kompenzaci bylo velice náročné. Záviselo totiž na přiznání škod způsobených kolonialismem USA, tedy následováním smyslu amerického národa – územní expanze a prosazování demokracie – Zjevného údělu.

Do 60. let převládal v mainstreamové společnosti, do které patřili i soudci rozhodující o přidělení kompenzace, nekritický postoj ke koloniální historii; panovalo přesvědčení, že Kongres při záboru půdy nativních kmenů jednal v dobré víře (Ostler 2010: 139). Nekritický pohled na Zjevný úděl se projevil také při výstavbě Mount Rushmore jako památníku oslavujícího Zjevný úděl a americkou historii (viz dále). K uznání kompenzace bylo třeba kritického pohledu na tuto minulost prosazování demokracie, která ovšem tvořila americkou kulturní identitu (Monten 2005: 119). Uznání kompenzace má tedy v tomto kontextu kulturní rozměr. Pro její přiznání byla překážkou i výše částky, takže nejen, že musela být uznána nespravedlnost, ale ke všemu by se toto uznání prodražilo.

Uznání kompenzace v 70. letech bylo dáno větší ochotou americké společnosti kriticky nahlížet na vlastní historii. Tuto proměnu ovlivnil nový pohled na to, kdo byl považován za plnoprávného příslušníka amerického národa. Na konci 50. let a po celá 60. léta probíhala v americké společnosti výrazná změna (například hnutí za občanská práva), po které se plnoprávnými příslušníky amerického národa staly etnické a rasové skupiny, které byly dříve znevýhodňovány. Tato změna umožnila kritický pohled na historii USA, a tedy i na přístup vlády USA k nativním Američanům. Přiznání kompenzace ovšem neznamená přerušování koloniální struktury vztahů USA a původních obyvatel, ale pouze uznání práv Lakotů jako amerických občanů.

4.3. Navrácení

Druhá část této kapitoly se zaměřuje na navrácení Black Hills jako na oficiální lakotský požadavek. Nejdříve se pokusím osvětlit, proč k této změně došlo, a to jak pomocí kontextu společenských i politických změn ve společnosti USA, které byly představeny v první části, tak zdůrazněním vztahu Lakotů k Black Hills ve 20. století.

Poté budou popsány konkrétní kroky a kampaň za navrácení Black Hills po roce 1980, kdy Lakotové oficiálně odmítli finanční kompenzaci. Závěr této části se bude věnovat debatě, kterou snahy o navrácení v 80. letech vyvolaly.

4.3.1. Proč došlo ke změně požadavku – společenský kontext

4.3.1.1. Možnosti navrácení do 50. let 20. století

Jak již bylo zmíněno, není známo, zda se na poradách v 90. letech 19. století řešila kompenzace či možnost navrácení. Od roku 1903 byla kompenzace oficiálním lakotským postojem. Ovšem vyjádření Ralpha Case, ve kterém se zmínil o své obavě, že „[...] většina Siouxů [Lakotů] doufá, že by mohli Black Hills znovu získat [...]“ (Ostler 2010: 137), a ujistil své klienty, že kompenzace je jediným možným řešením, naznačuje, že v neformální komunikaci se svým právníkem vyjádřili Lakotové zájem o navrácení Black Hills. Podle Ostlera (2010: 137) lze tedy usuzovat, že Lakotové měli na začátku sporu o kompenzaci naději, že by Black Hills mohli znovu získat, ale pravděpodobně se obávali, že veřejné vyjádření těchto názorů by mohlo poškodit snahy o kompenzaci (Ostler 2010: 137).

Naděje na navrácení vycházela z části i z lakotského vnímání vztahu mezi minulostí a budoucností, který se lišil od amerického neboli západního, lineárního vnímání času, kdy podle lakotského konceptu času nabýval tento vztah propojenější podoby.⁸⁶ Podle tohoto vnímání není minulost ztracená a lze v ní vidět spíše naději. Pokud Black Hills jednou Lakotům patřily, mohly se jim také vrátit (Ostler 2010: 110; Sneve 2013: 489).

Tato budoucnost byla ovšem v první polovině 20. století velmi vzdálená. Politika vůči indiánům i přes zlepšení ve 30. letech navrácení půdy nepřála a naopak kvůli této politice Lakotové o půdu přicházeli.⁸⁷ Zabírání půdy bylo nejen důsledkem politiky asimilace (ze které vycházela i politika terminace), kdy se vláda snažila zpřetrhat kmenové vazby k půdě, ale zároveň přispívalo k už tak velice špatné ekonomické a sociální situaci,⁸⁸ která Lakoty

⁸⁶ Lakotský koncept času je znát i v lakotštině, která má pouze přítomný čas. Když například někdo zemře, neznamená to, že tato osoba přestala existovat, ale pouze to, že zmizela z našeho okamžiku (Sneve 2013: 489–490). Sneve (2013: 490) popisuje tento koncept jako „sérii propojených momentů nebo dimenzí, kde určitý jev (místa, lidé, tvorové a události) přesahují tyto propojené momenty. Všechna hmota je spojený soubor [collection] těchto propojených momentů [...]“.

⁸⁷ Ve 20. století došlo ke třem výrazným záborům půdy lakotských rezervací. V prvním desetiletí, kdy vešel v platnost zákon o rozparcelování půdy; 1942, kdy vláda USA zabrala 340 000 akrů a zřídila na nich cvičnou střelnici pro letectvo, kvůli čemuž přišlo o domov více než sto lakotských rodin (Ostler 2010: 125, 150); tzv. „projekt Oahe“ (Oahe Project), kdy v roce 1947 začala stavba systému přehrad na řece Missouri a došlo k zaplavení více než 220 000 akrů nejurodnější půdy rezervací Standing Rock, Cheyenne River, Crow Creek a Lower Brulé (Lazarus 1991: 189–190).

⁸⁸ V roce 1942 byl průměrný roční příjem pětičlenné rodiny v rezervaci Pine Ridge 120 dolarů – méně než třetina příjmu v Mississippi, nejchudším státě USA (Lazarus 1991: 165). V 60. letech spadaly čtyři z pěti lakotských rodin pod hranici chudoby a v roce 1985 se dvě nejchudší oblasti USA nacházely v lakotských rezervacích (Lazarus 1991: 257, 420). Sociální situace vypadala obdobně. V 60. letech umíralo o 60 % více Lakotů než neindiánských obyvatel Jižní Dakoty, velký počet lakotských domácností neměl tekoucí vodu a elektřinu a v roce 1963 ukončil středoškolské vzdělání méně než jeden z pěti dospělých Lakotů. Rezervace také po celé 20. století sužovaly alkoholismus, nezaměstnanost a domácí násilí (Lazarus 1991: 257–258; Ostler 2010: 143).

pronásledovala přibližně od 70. let 19. století, kdy přišli o svůj tradiční způsob obživy. Lakotové se tak nemohli vymanit ze závislosti na podpoře vlády USA a vláda tuto závislost svou politikou podporovala (Ostler 2010: 125, 127; Lazarus 1991: 165; Stripes 1997: 169).

4.3.1.2. 60. a 70. léta 20. století – indiánské etnické obrození

Politika terminace měla ovšem naprosto opačný důsledek, než vláda USA zamýšlela. Indiány ve městech i v rezervacích spojila hrozba, kterou tato politika představovala pro přežití kultury i pro relativní suverenitu, a utvořili proti ní jednotnou opozici⁸⁹ (Lazarus 1991: 251). Během 60. let vznikaly pan-indiánské organizace,⁹⁰ které se snažily zabránit likvidaci indiánské identity. Relokační programy z 50. let daly, nechtěně, vzniknout indiánské komunitě ve městech, kde se upevnila pan-indiánská identita. V rezervacích se zas upevňovala identita kmenová, ale obě tyto identity si navzájem neodporovaly (Dufek 2011: 62; DeMallie 2009: 196; Nagel 1995: 948).

Od začátku 60. let začíná tzv. indiánské etnické obrození, které provázely snahy o revitalizaci nativních jazyků a kulturních tradic i náboženství (Dufek 2011: 64). Objevují se intelektuálové indiánského původu, například Vine Deloria ml., a v rezervacích vznikají první vysoké školy nižšího stupně. Mezi příslušníky nativních kmenů tak narůstal pocit hrdosti a sebeuvědomění. Objevuje se rovněž indiánský aktivismus, který byl jak projevem, tak i katalyzátorem etnického obrození. Aktivismus nejenže podpořil pocit hrdosti, ale zároveň pomohl zviditelnit⁹¹ indiánské problémy a mainstreamová americká společnost si jich začala více všímat (Dufek 2011: 64–65; Ostler 2010: 167).

Návrat k tradicím nesl i jiný pohled na vztahy s USA. V případě Lakotů to znamenalo, že mladí aktivisté za jedinou platnou smlouvu, která určovala lakotské postavení i území ve vztazích s USA, považovali smlouvu z roku 1868. Došlo tak ke spojení zájmů tradičních Lakotů v rezervacích s mladšími aktivisty (Lazarus 1991: 326; Dufek 2011: 65–66).

Indiánské etnické hnutí ovlivnilo nejen nativní kmeny, ale i americkou mainstreamovou společnost. Změna ve vnímání historie vztahů vlády USA a nativních kmenů se projevila

⁸⁹ V červnu 1961 se na chicagské univerzitě uskutečnila Chicagská konference amerických indiánů (American Indian Chicago Conference), kde se sešlo více než 500 indiánů z přibližně 90 různých kmenů. Byla zde sepsána „Deklarace indiánských zájmů“ (Declaration of Indian Purpose), ve které byl vyjádřen postoj účastníků konference ohledně role indiánů v americké společnosti: zůstat indiány a „neztratit se v mainstreamové Americe“ (DeMallie 2009 197).

⁹⁰ Například v roce 1961 vznikla Národní rada indiánské mládeže (National Indian Youth Council) a v roce 1968 Hnutí amerických indiánů (American Indian Movement), mezi jehož nejvýraznější tváře patřil například Russel Means (Oglala Lakota) a Dennis Banks (Odžibva) (Ostler 2010: 167)

⁹¹ Mezi nejvýraznější akce patří například okupace ostrova Alcatraz (1969–1971), okupace Mount Rushmore (1970), Stezka porušených smluv (Trail of Broken Treaties) a následné obsazení kanceláře Úřadu pro indiánské záležitosti (1972) a okupace Wounded Knee (1973) (Ostler 2010: 167–171).

i na některých rozhodnutích Kongresu, který v 70. letech projevil určitý zájem o navrácení půdy nativním kmenům. Například v roce 1970 vrátil kmeni Pueblanů z Taos komunity 48 tisíc akrů půdy kolem jezera Blue Lake a v roce 1971 nativním komunitám na Aljašce 45 milionů akrů. Poprvé se tak navrácení jeví jako reálný požadavek (Ostler 2010: 176, 179).

4.3.2. Proč došlo ke změně požadavku – Lakotové a Black Hills ve 20. století

4.3.2.1. Fyzická přítomnost lakotské kultury v Black Hills

V 19. století sloužily Black Hills jako časté místo konání mnoha lakotských obřadů. Když ale došlo v 70. letech k zabránění Black Hills a v 80. letech 19. století k zákazu lakotských obřadů, byla přítomnost lakotské kultury v Black Hills zásadně omezena. Mohli sice se zvláštním povolením navštěvovat Black Hills kvůli sběru bylinek či za účelem lovu, ale to bylo vše (Ostler 2010: 127).

Ve 20. a hlavně ve 30. letech 20. století ale nastala (alespoň relativní) změna a lakotská kultura se do Black Hills v určitém slova smyslu vrátila. Důvodem této změny byl zvýšený počet turistů směřující do Black Hills, s čímž se rozšířila poptávka po tzv. indiánských představeních (indian pageants), které v Black Hills organizovali podnikatelé z okolních měst. Ti najímali Lakoty z rezervací u Black Hills, aby předváděli upravené verze svých obřadů a tanců a ukazovali, jak dříve indiáni žili (Ostler 2010: 147–148; Sundstrom 2008: 3–5).

Zvýšený počet turistů ovlivnilo zakládání národních parků v Black Hills, největší podíl na tomto zvýšení přinesla ovšem výstavba Národního památníku Mount Rushmore. V roce 1927, za účelem nalákat turisty do Jižní Dakoty a přispět tak k ekonomickému rozvoji státu, začala výstavba pomníku Mount Rushmore, kterou byl pověřen sochař Gutzon Borglum. S nápadem vytesat do Black Hills něco, co by nalákalo turisty, přišel již zmiňovaný historik Jižní Dakoty Doan Robinson v roce 1924. Původně Robinson uvažoval o vytesání některé z významných postav 19. století a do užšího návrhu se dostal i Rudý oblak, ale poté, co byl do projektu pozván Gutzon Borglum, se z projektu stalo mnohem více než jen připomínka historie. Borglum se rozhodl vytesat monument USA, metaforické vyjádření Zjevného údělu a svatyni demokracie – „pantheon“ čtyř (podle Borgluma) nejvýznamnějších amerických prezidentů: George Washingtona, Thomase Jeffersona, Abrahama Lincolna a Theodora Roosevelta. Původně mělo jít o celé postavy, ale Borglum v roce 1941 zemřel a památník zůstal nedokončený. Luther Standing Bear, lakotský spisovatel a zástupce progresivní frakce, přišel s návrhem připojit k prezidentům podobiznu Splašeného koně, jako připomínku, že i na-

tivní Američané mají v historii USA své místo. Borglum tento návrh zamítl, stejně jako návrh na připojení podobizny nějaké významné ženy americké historie (Boime 1991: 142–143; Ostler 2010: 146–148; Rumble 1968: 121–125).

Lakotové v této době proti výstavbě Mount Rushmore otevřeně neprotestovali. Za určitou výzvu Mount Rushmore se dá považovat lakotská iniciativa postavit asi deset mil od něj památník historie nativních kmenů. V roce 1948 tak začala výstavba Památníku Splašeného koně, který stejně jako Mount Rushmore zůstává dodnes nedokončený (Ostler 2010: 147).

Indiánská představení pokračovala po celé 20. století, ale v 60. a hlavně pak v 70. letech indiáni kladli stále větší důraz na potřebu skutečně zpřístupnit lokality potřebné k náboženskému projevu. V roce 1978 byl Kongresem přijat zákon o svobodě náboženství amerických indiánů (American Indian religious freedom Act), podle kterého měla, v případě Black Hills, federální správa parků umožnit Lakotům (i Šajenům a Arapahům pro jejichž spirituální vyjádření byly Black Hills důležité) využívat některé části Black Hills k obřadům. Podle Kari Forbes-Boyte (1999: 24–25) však zákon například v případě Bear Butte naprosto zklamal, jelikož nezabránil přítomnosti turistů, kteří narušovali důstojný průběh obřadů a přistupovali k nim jako k turistické atrakci.

4.3.2.2. Black Hills jako symbol – lakotská identita ve vztahu k Black Hills

Jak podstatnou roli hrály Black Hills v tradiční lakotské kultuře a s ní spojené kmenové identity před druhou polovinou 19. století, nelze vzhledem k nedostatku zdrojů přesně stanovit. Je ovšem nesporné, že ve 20. století byly jednou z hlavních součástí lakotské identity a během revitalizace tradiční kultury v 60. a 70. letech se staly symbolem lakotského vlastenectví. Proč Black Hills zaujímaly tak ústřední roli v lakotské identitě, že jedni z nejchudších lidí na území USA odmítli 106 milionů dolarů, o něž usilovali od roku 1903? (Clow 1983: 315; Lazarus 1991: 376).

Ztráta Black Hills v roce 1877 přispěla ke ztrátě tradiční kultury. Což znamená, že Black Hills začaly být v drastických ekonomických podmínkách rezervačního života 20. století asociovány s dobou, kdy Lakotové nestrádali – když měli Black Hills, měli svobodu a prosperovali. Už od 90. let 19. století starší náčelníci vzpomínali na život před prohrou s USA a možný boj za Black Hills z nich vytvářel most k minulosti. Vyhlídka na kompenzaci v první polovině 20. století zas vytvořila z Black Hills způsob, jakým by mohli utéct chudobě, a staly se tak i symbolem naděje. Při vyprávění starých lakotských příběhů zasazovali vypravěči (většinou starší kmene) děje do konkrétních míst v Black Hills (Větrná jeskyně,

Buffalo Gap, Racetrack, Black Elk Peak, Bear Butte a Devils Tower) a při líčení válek s USA bylo zdůrazňováno odhodlání lakotských náčelníků, hlavně Sedícího býka a Splašeného koně, o Black Hills bojovat. Black Hills se tak stávaly pojítkem se ztracenou minulostí, nadějí na budoucnost a stály pevně ukotvené v lakotské mytologii a spiritualitě (Clow 1983 320–322; Lazarus 1991: 133; Ostler 2010: 175).

Když během 60. let 20. století nastalo etnické obrození, došlo i k revitalizaci tradičních kultur a náboženství. Black Hills touto dobou byly již natolik spojeny s tradiční lakotskou identitou, že návrat ke kořenům znamenal návrat do Black Hills. Návrat k tradičnímu náboženství zdůrazňoval posvátnost půdy a Black Hills byly tou nejposvátnější, byly středem světa – srdcem všeho, co je. To, že Lakotové o Black Hills nepřestali bojovat, se stalo zdrojem pocitu hrdosti pro Lakoty ve městech i v rezervacích (Clow 1983: 323; Forbes-Boyte 1999: 27; Ostler 2010: 175).

4.3.3. Snahy o navrácení

Když v roce 1974 rozhodla Komise indiánských nároků ve prospěch nároku o kompenzaci, napsali jí členové Siouxske národní rady Black Hills (Black Hills Sioux National Council BHSNC⁹²), že nemají zájem o finanční kompenzaci v jakékoli hodnotě, a prohlásili, že „Black Hills nejsou na prodej“ (Lazarus 1991: 377). Komise ani právníci tomuto prohlášení nevěnovali přílišnou pozornost, jelikož v této chvíli stály kmenové vlády (jediný orgán uznávaný USA) za kompenzací. Ale v rezervacích se stále zřetelněji ozývaly hlasy podporující návrat Black Hills. Těmi nejhlasitějšími byli tradiční Lakotové, kteří vládám oponovali už od jejich založení. Pro ně byla jedinou legitimní základnou pro vztahy mezi Lakoty a USA smlouva z roku 1868. Členové dakotského Hnutí amerických indiánů (AIM) se s nimi naprosto shodli. Postupně ke stejnému názoru došla i frakce, která jinak aktivismu AIM oponovala a podporovala kmenové vlády. Všechny frakce se tak po dlouhé době na něčem shodly – Black Hills se mají vrátit Lakotům (Lazarus 1991: 376; Ostler 2010: 173–174). Na konci 70. let bylo už více než jasné, že Lakotové o peníze nestojí. Vine Deloria ml. vystihl situaci takto: „Zahrávali byste si se svým životem, pokud byste šli do jedné z těch rezervací a hlásali jen peněžní vyrovnání.“ (Ostler 2010: 174).

⁹² Tato rada vznikla v roce 1937 na pobídku kmenových vlád jako organizace všech zúčastněných rezervací, která měla za úkol řešit nárok na Black Hills. Původně ji vedli zástupci progresivní frakce, ale postupem času ji ovládli zástupci frakce tradiční, kteří stáli v opozici kmenovým vládám. Rada tak ztratila oprávnění komunikovat s vládou USA i právníky, jelikož nezastávala oficiální politiku kmenových vlád (Lazarus 1991: 164, 186, 232; Ostler 2010: 149–150).

Dne 4. července 1980 kmenová vláda rezervace Pine Ridge jednomyslně odhlasovala odmítnutí kompenzace, v srpnu je následovala rezervace Cheyenne River a během pár týdnů se připojily i vlády ostatních rezervací (Lazarus 1991: 403–4). I kdyby se vlády nikdy nerozhodly kompenzaci přijmout, zůstane uložena u ministerstva financí USA investovaná jejich jménem, s narůstajícím úrokem od 8,75 do 10,25 % (Lazarus 1991: 405).

Lakotové se nyní začali snažit získat Black Hills zpět. Hlavním právním zástupcem lakotských rezervací, které měly podle smlouvy z roku 1868 právo na Black Hills, a zároveň i právním zástupcem rezervace Pine Ridge se stal Mario Gonzalez, který z této rezervace pocházel. V boji o navrácení tak Lakotové zaujali aktivní roli, kdy právní strategii formuloval jeden z příslušníků Oceti Sakowin, na rozdíl od sporu o kompenzaci, kdy bylo právní vedení v rukou příslušníků mainstreamové společnosti USA (Ostler 2010: 154, 176).

Teoreticky by přijetí kompenzace nemělo ovlivnit šance na navrácení, jelikož udělení kompenzace bylo v moci soudů, ale navrácení půdy, kterou zabrala federální vláda, bylo pravomocí Kongresu. Na základě zkušeností s vládou USA je ale pochopitelné, proč si tuto variantu Lakotové nevybrali a kompenzaci zásadně odmítali. Přestože v 70. letech Kongres v několika případech rozhodl o navrácení půdy nativním kmenům, nebylo snadným úkolem ho přimět k vrácení Black Hills. Gonzalez se tak nejdříve pokusil obrátit znovu na americké soudy sérií žalob, kterými by byl nárok na Black Hills podpořen a mohli jej pak použít jako výhodu při přesvědčování Kongresu (Lazarus 1991:366, 406; Ostler 2010: 176, 179).

První žaloba byla podána k okresnímu soudu v červenci 1980. Touto žalobou chtěl Gonzalez získat uznání lakotského nároku na Black Hills spolu s 11 miliardami za způsobené škody. Jako argument znovu použil pátý dodatek, tentokrát ale nikoli jeho část, která vyžadovala zaplacení spravedlivé kompenzace za půdu zabranou Kongresem, ale argument, že Kongres sice může zabrat jakoukoli půdu na území USA, ale pouze pro veřejné účely. Podle Gonzaleze byly Black Hills zabrány za účelem zajistit půdu pro soukromé těžební společnosti. Soud tento případ zamítl a neprošlo ani odvolání. Stejný osud čekal i žalobu druhou, která byla podána přímo proti největší těžební společnosti, Homestake Mining company, a zamítnuta byla na základě *res iudicata*. Poslední žaloba byla podána jménem kmene Oglalů a Šajenů a odkazovala na porušení prvního dodatku (svoboda náboženského vyznání), kdy využívání Bear Butte jako rekreační lokality porušilo práva Šajenů a Lakotů na svobodné vyjádření náboženství. I tato žaloba byla zamítnuta (Ostler 2010: 176–178).

Kromě žalob se Lakotové pokoušeli svůj nárok upevnit získáním mezinárodní podpory. V letech 1981–1984 navštívili lakotští delegáti několik evropských zemí a mezinárodních konferencí Spojených národů a v roce 1984 se pokusili uspět u Mezinárodního soudu

v Haagu. Tyto snahy byly ale stejně bezvýsledné, jako žaloby podané k americkým soudům (Ostler 2010: 179; Trink 1988: 43–44).

Obdobně neúspěšně skončily i dva protesty z 80. let. Několik Lakotů plánovalo obsadit část Black Hills, uplatnit tak svůj nárok na ně, a vyvinout tím další tlak na Kongres; chtěli ale s tímto protestem počkat až po vyřešení přetrvávajících soudních sporů. Mezitím ovšem Russel Means a členové dakotského Hnutí amerických indiánů založili Yellow Thunder tábor u jezera Victoria v Black Hills. V reakci na to pak někteří Lakotové svůj plán na obsazení části Black Hills uspíšili, obsadili národní park Větrné jeskyně (Wind Cave National Park) a založili zde tábor Splašeného koně. Ani jedna z akcí neměla účinek na rozhodnutí Kongresu a přinesly spíše negativní kritiku ze strany odpůrců navrácení, jelikož po obou táborech zbyly na místě odpadky (Ostler 2010: 179).

4.3.3.1. Návrhy zákonů 1983–1991

Ačkoli Lakotové nevyhráli žádnou z žalob, které jim měly pomoci při jednání s Kongresem, připravili v roce 1983 Gonzalez a Gerald Clifford, člen nového Black Hillského řídicího výboru (Black Hills Steering Committee), který vznikl za účelem koordinovat snahy o navrácení, návrh legislativy, kterou by mohli předložit Kongresu. Návrh zákona požadoval navrácení veškeré federální půdy, kromě Mount Rushmore a federálních budov, v Black Hills (cca 1,3 milionu akrů z celkových 7,3 milionů akrů) Lakotům. Tato půda by se pak podle zákona stala Siouxským národním parkem (Sioux National Park) a Siouxským blackhillským lesem (Black Hills Sioux Forrest), o jejichž správu by se podělili Lakotové s federální správou parků. Oblast by byla stále přístupná pro veřejnost, kromě lokací využívaných při obřadech. Lakotové by dostávali peníze z pronájmu pastvin a práv na těžbu dřeva a kontrolovali by lov a rybolov v Black Hills. Návrh zákona také zajišťoval, že Lakotové mohou přijmout kompenzaci beze strachu, že by na půdu ztratili vlastnický nárok (Lazarus 1991: 415; Ostler 2010: 180).

Návrh zákona, původně Siouxský zákon o Black Hills (Black Hills Sioux Act), se v roce 1985 rozhodl navrhnout Kongresu ke schválení senátor za New Jersey Bill Bradley, a návrh tedy bývá označován jako Bradleyho zákon (Bradley bill). Návrh, podaný Kongresu⁹³ 17. července neměl ovšem podporu kongresmanů Jižní Dakoty, která byla pro schválení nezbytná, jelikož Kongres nemůže rozhodnout o území konkrétního státu bez podpory

⁹³ Aby se stal návrh zákonem, musí projít složitým procesem v Kongresu USA. Poté, co právní osoba sestaví návrh zákona (v našem případě právník, kterého si Lakotové vyberou), je potřeba získat jednoho ze členů Kongresu jako sponzora, který jej Kongresu představí. Poté návrh prostuduje jeden z výborů Kongresu, a pokud ho tento výbor schválí, hlasuje o něm Sněmovna reprezentantů. Po případném schválení se návrh dostává

jeho kongresmanů. Návrh byl tedy v roce 1985 zamítnut už při projednávání ve výboru Sněmovny reprezentantů (Lazarus 1991: 414–415).

10. března 1987 Bradley návrh přednesl podruhé s větší podporou ostatních zástupců Kongresu, stále však postrádal nutný souhlas zástupců Jižní Dakoty, a návrh tedy znovu neprošel (Lazarus 1991: 422–423).

Malé šance návrhu zákona byly způsobeny i tím, že týden poté, co Bradley navrhl zákon k novému projednání, podaly dvě lakotské organizace – BHSNC a Společnost šedých orlů, tj. organizace lakotských starších (Grey Eagles Society) – oficiální protest proti formě návrhu Bradleyho zákona. Za tento rozpor mohlo opět frakcionářství v rezervacích. Obě organizace, které protest podaly, řídil Olivier Red Cloud (prapravnuk Rudého oblaka), dlouholetý odpůrce Clifforda i návrhu Bradleyho zákona. Red Cloud chtěl Clifforda nahradit svým vlastním kandidátem, kalifornským podnikatelem Philem Stevensem, který slíbil, že dokáže zajistit nejen federální půdu v Black Hills, ale i půdu soukromou a k tomu 3,1 miliardy dolarů (Lazarus 1991: 423 Ostler 2010: 183).

Stevens spolu s Gonzalezem, který se rovněž obrátil proti Cliffordovi, loboval ve Washingtonu a snažil se získat podporu nového návrhu zákona. Touto kampaní ale dokázal pouze to, že se původní zastánci navrácení Black Hills v Kongresu nakonec od lakotského nároku odvrátili, včetně Billa Bradleyho, který měl pocit, že se z návrhu vytratil jakýkoli náznak kompromisu a považoval 3,1 miliardy dolarů (plus kompenzace) za ztrátu morálního aspektu návrhu na navrácení. Neúspěch plánu na získání podpory ve Washingtonu i další okolnosti⁹⁴ zapříčinily, že se proti Stevensovi postupně obrátila většina obyvatel rezervací a v říjnu 1988 mu Šedí orli, stále jeho zastánci, doporučili, aby se raději stáhl do pozadí (Lazarus 1991: 424–426).

I když Stevens odstoupil, Šedí orli jeho návrh zákona stále podporovali a v roce 1989 požádali Gonzaleze o nový návrh zákona, který se tomu Stevensonovu podobal a významně se lišil pouze finanční částkou: tentokrát požadovali přes 10 milionů dolarů. Zároveň dával Siouxům absolutní občanskou i trestní jurisdikci nad všemi obyvateli oblasti Black Hills, a

do výboru, tentokrát do jednoho ze senátních. Když návrh projde senátním výborem, hlasuje o něm Senát. Poté co ho schválí Senát, je návrh diskutován mezi oběma komorami Kongresu navzájem a vytváří se finální verze. Ta poté musí být ještě jednou schválena v oddělených hlasováních Sněmovny reprezentantů i Senátu. Po tomto schválení se dostává k prezidentovi USA, který ho buď vetuje, nebo podepíše, a návrh se tak stává zákonem (United States House of Representatives).

⁹⁴ Stevens neměl žádné prokazatelné příbuzenské vazby k Siouxům, a když se často začal ukazovat v náčelnické čelence a Šedí orli ho chtěli jmenovat „válečným náčelníkem“ (předtím tento titul patřil například Sedícímu býkovi nebo Splašenému koni), vzbudil tím u většiny obyvatel siouxských rezervací silné antipatie (Lazarus 1991: 426).

to jak nad indiány, tak ostatními občany USA. V září roku 1990 Matthew Martinez (ve Sněmovně reprezentantů za stát Kalifornie) představil tento návrh Kongresu – a neprošel stejně jako Bradleyho zákon. V roce 1991 se Martinez rozhodl zákon znovu nepředložit, jelikož v siouxských rezervacích nepanovala ohledně tohoto zákona jednota (Lazarus 1991: 426–427).

4.3.4. Diskuse o snahách o navrácení

Kampaň za navrácení Black Hills a představení návrhů na změnu legislativy vyvolala vlnu kritiky i podpory. Tato část 3. kapitoly se pokusí představit, z jakých pohledů tato kritika vycházela.

4.3.4.1. Kritika nepřijetí kompenzace

Jedním z kritiků nepřijetí kompenzace byl právník a historik Edward Lazarus, syn Arthura Lazaruse. Podle jeho názoru odmítnutím kompenzace Lakotové promarnili šanci na zlepšení ekonomické situace v rezervacích a odmítnutí považoval za nepřijetí zodpovědnosti za špatný stav ekonomiky v rezervacích: „[Lakotové] začali věřit, že jejich status oběti, jejich pocit křivdy, je jejich největší zdroj síly a jediná naděje na svornost [...] opustili jakýkoli smysluplný pokus řídit svůj osud ve prospěch rétorických nároků na suverenitu a nezávislost.“ (Lazarus 1991: 428). Kromě toho také upozornil, že navrácení není v možnostech amerického zákonného systému a Lakotové v roce 1980 dosáhli „[...] nejlepšího možného právního výsledku dostupného podle zákona [...]“ (Lazarus 1991: 401). Snahy o navrácení byly tak podle Lazaruse beznadějně a zbytečné. Pokud o Black Hills skutečně stáli, mohli by za kompenzaci alespoň jejich část odkoupit (Lazarus 1991: 376, 401, 420).

Tento pohled ovšem opomíjí skutečnost, že snahy o navrácení Black Hills, kromě oficiálního vlastnictví půdy, se týkají také dosažení spravedlnosti, tak jak ji vnímají Lakotové a ne USA. Konflikt o Black Hills, v době, kdy se objevují snahy o navrácení, je součástí boje o právo na vlastní kulturu odlišnou od té mainstreamové a o možnost rozhodovat o svém osudu podle vlastních hodnot a kritérií. Odmítnutím kompenzace Lakotové odmítli přistoupit na definici adekvátního dosažení spravedlnosti americké společnosti. Konflikt o Black Hills nebyl pouze legislativním problémem (Deloria 1988: 18), ale výzvou k vytvoření „spravedlivé a pluralistické společnosti“ (Pommersheim 1988: 18), ve které mají hlasy nativních kultur stejnou platnost a možnost jako hlasy mainstreamové společnosti.

Kromě toho mělo odmítnutí kompenzace význam i z praktického hlediska. Po vyplacení peněz by nastal velký problém s přerozdělením a je pravděpodobné, že by došlo ke

konfliktům. Po přerozdělení by každý s nárokem na část kompenzace (v roce 1988 okolo 80 tisíc lidí) dostal přibližně 2000 dolarů (hodnota kompenzace se na konci 80. let blížila ke 200 milionům dolarů) (Deloria 1988: 35–36). A co by Lakotové dělali poté, co by tyto peníze zmizely? Simon Broken Legs, zástupce rezervace Rosebud, vyjádřil tyto obavy slovy: „[...] co máte zítra? Nemáte žádnou půdu, nemáte žádnou budoucnost. Nemáte nic.“ (Lazarus 1991: 404).

4.3.4.2. Kritika v kontextu Jižní Dakoty

Odsouhlasení zákona záviselo na kongresmánech Jižní Dakoty, kteří zastupovali názory svých voličů. V Jižní Dakotě se po celé 20. století objevovaly výrazné rasistické tendence vůči indiánům, obzvláště ve městech poblíž rezervací. Během 80. let se v návaznosti na snahy o navrácení Black Hills napětí zintenzivnilo a vyvolávalo obavy z potenciálních násilností mezi některými obyvateli⁹⁵ Jižní Dakoty a obyvateli rezervací (Lazarus 425; Miller 1988: 59; Sundstrom 2008: 12). V rámci občanské iniciativy proti navrácení Black Hills vznikl Výbor za otevření Hills (Open Hills Committee), který odmítal navrácení s tvrzením, že by Lakotové Black Hills pro veřejnost uzavřeli.

Odpor vůči navrácení Black Hills, který panoval v Jižní Dakotě, je znát i z prohlášení politických představitelů tohoto státu. Například John Guhin (náměstek nejvyššího státního zástupce Jižní Dakoty v roce 1988) označil návrh Bradleyho zákona za „[...] neprecedentní zásah Kongresu do záležitostí státu [...]“ (Guhin 1988: 51). Guvernér Jižní Dakoty George Mickelson (1988) použil jako argument tvrzení, že zákon odporuje nejlepším zájmům kmenů Jižní Dakoty i USA (Mickelson 1988: 29), a nejvyšší státní zástupce Jižní Dakoty Roger Tellingman prohlásil, že „život v západní Jižní Dakotě přestane existovat tak, jak ho známe“ (Ostler 2010: 182). Guhin také označil Black Hills jako „majetek všech obyvatel státu Jižní Dakota, indiánů i bělochů“ (Guhin 1988:55), což značí, že k Black Hills neměli v 80. letech 20. století vazby pouze Lakotové, ale i obyvatelé Jižní Dakoty a USA (Pommersheim 1988 22).

4.3.4.3. Kritika legitimity lakotských nároků

Kritika, která představovala potenciálně největší ohrožení návratu Black Hills, spočívala v napadání autentičnosti a legitimity vazeb lakotské kultury k Black Hills. Odpůrci navrácení tvrdili, že jelikož se Lakotové dostali do Black Hills v roce 1776, tak patřily k

⁹⁵ David Miller, historik působící na státní univerzitě v Black Hills, konkrétně použil k popsání této části obyvatelstva Jižní Dakoty slovo *rednecks*, v doslovném překladu vidláci, kteří by „nabili brokovnice“ (Lazarus 1991: 425), než by vrátili jakoukoli část Black Hills (Lazarus 1991: 425).

jejich území pouze krátce. Posloužil také argument, že Lakotové Black Hills získali válčím s kmeny, které v Black Hills byly před nimi (například Šajeni nebo Kajovové), a stejně jako USA jsou tedy pouze další v řadě dobyvatelů (Guhin 1988: 52; Ostler 2010: 181). Tento narativ historie ohrožoval morální podtext, na němž byl lakotský nárok založen. Podobně byly koncipovány i argumenty napadající roli Black Hills v tradiční lakotské spiritualitě – pokud Black Hills získali až v roce 1776, nemohly být tak pevnou součástí spirituality a vztah v tomto kontextu byl uměle vytvořen až v průběhu 20. století (Guhin 1988: 52; Miller 1988: 55–56; Ostler 2010: 181–182).

Proti této kritice lze argumentovat například faktem, že rok 1776 jako datum objevení Black Hills není přesný, jelikož neexistuje dostatek historických pramenů, a jedná se tedy o pouhý odhad. Je také nutné připomenout, že koncept času byl v lakotské tradiční kultuře vnímán nelineárně. Minulost, přítomnost a budoucnost byly propojené natolik, že doba objevení Black Hills pravděpodobně nehrála v kontextu vytvoření vztahu tradiční lakotské kultury k Black Hills výraznou roli (Sneve 2013: 490; Ostler 2010: 182).

Proti narativu řady dobyvatelů stojí rozdílnost okolností územní expanze kmenů Severních plání a USA, jelikož kmeny se sice z různých území navzájem vytlačovaly, ale územní expanze USA obnášela i expanzi kulturní. Navíc způsob, jakým tato expanze probíhala, její rozměry i co všechno obnášela, bylo natolik odlišné od územní expanze Lakotů a ostatních kmenů, že považovat je za stejné zcela opomíjí historii konfliktů indiánů a USA (Ostler 2011: 23).

Co se spirituality týče, opět lze odkázat na lakotské vnímání času a na skutečnost, že nemůžeme přesně znát úroveň posvátnosti Black Hills před 20. stoletím. Například Bear Butte byl významným místem pro hledání vizí a Black Hills často sloužily jako místo konání nejvýznamnějšího lakotského rituálního tance Sun Dance. A například i lakotský mýtus o Padající hvězdě odkazuje na konkrétní místa v Black Hills (Forbes-Boyte 1999: 26–27; Miller 1988: 56).

4.4. Aspekty ovlivňující konflikt o Black Hills u požadavku navrácení

Změna požadavku na vyřešení konfliktu o Black Hills z kompenzace na navrácení vychází z indiánského etnického obrození, tedy ze snah o revitalizaci tradičních kultur a z úsilí o možnost rozhodovat o svých záležitostech. V revitalizaci tradiční lakotské kultury hrály Black Hills ústřední roli z hlediska spirituality, vývoje kultury i z hlediska tradičního vnímání půdy – návrat k tradicím znamenal návrat do Black Hills. Navrácení bylo také důležité

z hlediska dosažení spravedlnosti způsobem, který považovali za adekvátní Lakotové a nikoli USA. Požadavek kompenzace vycházel z nemožnosti otevřeně bojovat za svoji kulturu kvůli nucenému narativu postavení indiánů jako podrobených kultur. Požadavkem navrácení Lakotové tento narativ odmítli a postavili se tak do opozice proti struktuře vztahů s USA definovanou osidlovacím kolonialismem.

V cestě za navrácením stálo několik překážek. Přestože se může zdát, že šance na navrácení byly výrazně sníženy dohady mezi různými frakcemi v rezervacích, nejvýznamnější překážky souvisely s postojem USA (Ostler 2010: 187). Podle Elizabeth Cook-Lynn, siouxské spisovatelky pocházející z rezervace Crow Creek, sice v tomto postoji došlo ke změně ohledně možnosti kriticky nahlížet na Zjevný úděl a tedy na okolnosti záboru indiánské půdy, což umožnilo uznání práva na kompenzaci, nezměnil se však předpoklad, že Lakotové jsou „[...] podrobenými lidmi a ne původními obyvateli Severních plání, kteří mají platná práva“ (Stripes 1997: 173).

Jednou z těchto překážek bylo posuzování lakotské kultury a požadavků podle kultury mainstreamové Ameriky, jak si lze všimnout například na Lazarusově kritice, v níž navrácení považuje za zbytečné a nereálné. Naprosto při tom opomíjí lakotskou perspektivu, kdy šlo o možnost následování cíle potřebného pro lakotskou kulturu, a ne o splnění realistického očekávání definovaného právním systémem a mainstreamovou společností USA. Podle Hendry a Tatum (2016: 354–358, 368) je samotný přístup amerického právního systému nespravedlivý a udržuje v chodu koloniální strukturu vztahů, jelikož upřednostňuje světonázor dominantní kultury a pouze příslušníci této kultury mohou dosáhnout úplné spravedlnosti. Jako takový nemůže hodnotit ani pochopit význam půdy, a hlavně pak Black Hills, pro Lakoty. Neschopnosti respektovat kulturní rozdíly si lze povšimnout v kritice napadající legitimnost lakotských nároků na základě toho, že Black Hills se staly součástí lakotského území až kolem roku 1776; tento přístup nepřijímá odlišnost vnímání času v lakotské a americké kultuře.

Vedle překážek v rovině vnímání kulturních rozdílů představoval v 80. letech překážku také význam Black Hills pro USA, a zvláště pak pro obyvatele Jižní Dakoty, kteří se stavěli do opozice proti navrácení Black Hills. Z ekonomického hlediska byly Black Hills v 80. letech výnosnou lokalitou kvůli příjmům z pronájmu pastvin, těžby, ale především kvůli turismu, jelikož se podařilo uskutečnit původní plán Doana Robinsona z 20. let a díky památníku Mount Rushmore se Jižní Dakota zařadila mezi turisticky oblíbená místa (Boime 1991: 142). Vznik opozice proti navrácení ovlivnily i nepodložené obavy, že by se poté Black Hills uzavřely veřejnosti a mohlo by dojít k omezení turismu. Dalším důvodem byl

vztah obyvatel Jižní Dakoty žijících v oblasti Black Hills, pro které se Black Hills staly součástí domova a z tohoto pohledu nepatřily pouze Lakotům, ale i jim (Mickelson 1988: 27; Miller 1988: 425). V odmítání USA navrátit Black Hills ať už kvůli kulturnímu významu pro snahy o revitalizaci tradiční lakotské kultury nebo z hlediska smlouvy 1868 lze vidět stále udržování koloniální struktury vztahů s nativními obyvateli.

5. KAPITOLA: Konflikt o Black Hills od roku 1990 do současnosti

V konfliktu o Black Hills nedošlo od roku 1990 k žádnému výraznému průlomům a dodnes zůstává nevyřešen. Názor většiny Lakotů se nezměnil – Black Hills nejsou na prodej a přijetí kompenzace by znamenalo potvrzení legitimity zaboru z roku 1877. Hodnota kompenzace mezitím každým rokem narůstá a v roce 2011 překonala hranici jedné miliardy dolarů. Jediným řešením konfliktu tak zůstává rozhodnutí Kongresu schválit návrh zákona, který by umožnil navrácení Black Hills Lakotům (Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 100; Lenane 2015: 658; Ostler 2010: 188). Žádný nový návrh však nebyl od roku 1990 podán. V čem tedy spočívají lakotské snahy o navrácení? A proč nebyl podán nový návrh zákona? Prostřednictvím odpovědí na tyto dvě otázky se pokusím zmapovat konflikt o Black Hills v posledních třiceti letech a poukázat na aspekty, které ho ovlivňují.

5.1. V čem spočívají lakotské snahy

Navrácení Black Hills v sobě pro Lakoty nese ekonomický i kulturní význam. Vzhledem k tomu, že například rezervace Pine Ridge patří mezi nejchudší oblasti Severní Ameriky a navrácení Black Hills by přispělo k ekonomickému rozvoji lakotských rezervací, je ekonomický význam zřejmý (Gagnon 2011: 143; Shoemaker 2019: 1536).

Black Hills hrají podstatnou roli pro udržení lakotské kultury, a jejich hlavní význam je spíše ten kulturní. Ačkoli lakotská kultura již není přímo ohrožena nucenou asimilací do mainstreamové společnosti, mainstreamová společnost ji obklopuje, a Lakotové tak nežijí mimo její vliv. Lakotská kulturní identita neustále prochází změnami a většina Lakotů se snaží najít zlatou střední cestu, jak fungovat v rámci americké společnosti a neztratit přitom vlastní kulturu (Gagnon 2011: 144; Posthumus 2019: 19).

Lakotská kultura je aktivně udržována pomocí obřadů a vyprávěním příběhů, které vytvářejí vědomí propojenosti s minulostí i budoucností (Petrillo 2007: 82). Místem, kde tyto obřady probíhají, jsou Black Hills, které zároveň představují i hlavní dějiště lakotských

příběhů. Jsou také neustálou připomínkou lakotského vlastenectví. Jsou místem, které „[...] spojuje všechny lidi Oceti Sakowin – minulé, současné a budoucí generace“ (Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 13). Mezi lety 2013 a 2017 proběhl v rezervaci Pine Ridge výzkum (de Leon 2018), při němž byli zdejší obyvatelé dotázáni, co pro ně znamená *jistota*. Jednou z jasně rozlišitelných kategorií odpovědí byla „důležitost spirituální existence a reality“ (de Leon 2018: 45). Jelikož je lakotská spirituální existence i realita definovaná vztahem k půdě, je důležité tuto půdu ochránit. A v tom spočívá podstata lakotských snah od 90. let 20. století – jedná se o ochranu Black Hills jako místa důležitého pro uchování lakotské kultury (de Leon 2018: 46; Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 11–13).

Lakotové mají podle platných zákonů USA právo na svou kulturu, a tedy i na využívání Black Hills pro spirituální účely. V praxi je ovšem toto právo ohroženo dvěma aspekty přítomnosti mainstreamové americké společnosti v Black Hills – turismem a těžbou. U turismu nejde ani tak o jeho zastavení jako spíše usměrnění a o snahu připomínat a zdůrazňovat význam Black Hills pro Lakoty. Na druhou stranu u těžby jde o její ukončení, jelikož ohrožuje přírodní ráz Black Hills (Campbell 2010: 288–289; Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 66, 70, 72, 83; Ostler 2010: 188–189).

5.1.1. Lakotská kultura v Black Hills

V Black Hills se kromě Mount Rushmore nachází několik národních a státních parků a jsou oblíbenou turistickou destinací.⁹⁶ Z návrhů zákonů z 80. let vyplývá, že Lakotové se turismu nebránili a v zákonech nevyžadovali uzavření Black Hills pro americkou veřejnost. Chtěli pouze omezení turismu v částech, kde probíhají lakotské rituály, jako například Sun Dance nebo rituál hledání vize, aby tyto obřady mohly probíhat důstojně a nesloužily jako turistické atrakce. Přestože návrhy zákonů nebyly schváleny, Lakotové ve snahách o právo na nerušené a důstojné vyjádření spirituality pokračují.

Vývoj těchto snah lze ukázat na případu Bear Butte (lakotsky *Mato Paha*). Bear Butte je místem určeným pro lakotský rituál hledání vize, při němž jedinec hledající vizi komunikuje s duchy, přičemž jde o intimní záležitost vyžadující klid, a také pro několik šajenských rituálů. V roce 1999 sice správa státního parku Bear Butte přemístila turistické stezky tak,

⁹⁶ Mezi nejnavštěvovanější místa v oblasti Black Hills patří například: Wind Cave National Park (Národní park Větrná jeskyně), Custer State Park (nejstarší a největší státní park Jižní Dakoty), Bear Butte State Park (Státní park Bear Butte), Black Hills National Forest (Národní les Black Hills), Mount Rushmore National Memorial (Národní památník Mount Rushmore) a Devils Tower National Monument (Národní památka Ďáblova věž). Rok 2019 byl rekordním rokem turistické návštěvnosti Jižní Dakoty a například Mount Rushmore navštívily v roce 2019 dva miliony lidí (South Dakota Tourism Industry 2021).

aby nezasahovaly do míst, kde obřady probíhají, ale Kari Forbes-Boyte (1999: 30) upozorňuje, že na turistických stezkách, které po přemístění tato místa obklopovaly, byly vystavěny vyhlídkové plošiny, z nichž mohli návštěvníci obřady sledovat. Lakotové a Šajeni proti tomuto uspořádání úspěšně protestovali a během několika let byly vyhlídky odstraněny a stezky ještě více odkloněny. V roce 2009 byl navíc správou parku vydán zákaz fotografování obřadů. Bear Butte je příkladem úspěšných snah, což lze vidět i na webových stránkách parku (South Dakota Game, Fish and Parks 2021), kde se hned na úvodní stránce webu nachází upozornění na posvátnost místa pro Lakoty a Šajeny. Návštěvníci jsou tak informováni, jak se mají v parku chovat, aby nevyrušovali při obřadech. Problém ale nadále spočívá v každoročním konání motorkářského závodu Sturgis Motorcycle Rally, hlavně kvůli hluku motorek a motorkářských kempů v bezprostřední blízkosti posvátného místa (Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 101; Stasiuk 2012: 14, 51–52).

Do jaké míry je na lakotskou kulturu a význam Black Hills upozorňováno, záleží na konkrétní správě jednotlivých parků, zvláště pokud v ní pracují příslušníci nativních kmenů. U Bear Butte došlo kolem roku 2009 k výraznému zlepšení, jelikož se správcem parku stal Jim Jandreau, Lakota pocházející z rezervace Lower Brulé. Například u památníku Mount Rushmore v době, kdy byl ve vedení správy parku Gerard Baker z kmene Mandanů a Hidatsů, vznikl přímo na začátku hlavní stezky vedoucí k památníku (tzv. Prezidentská stezka – President Trail) model nativní vesnice kde se mohli návštěvníci seznámit s kulturami nativních kmenů z oblasti Black Hills. Je ovšem nutné poznamenat, že tento pokrok byl pouze částečný; existence Mount Rushmore zůstává kontroverzní a mnoho Lakotů stále vnímá památník jako věčnou připomínku nespravedlností, kterých se USA v minulosti dopustily (Ostler 2010: 189).

Další pokrok se týká názvu nejvyššího vrcholu Black Hills. Ten nesl až do roku 2016 jméno „Harney Peak“ (Harneyho vrchol) podle Williama Harneyho, který v roce 1855 zmasakroval 86 Lakotů při masakru u Ash Hollow. V roce 2014 byl k Radě Spojených států pro zeměpisné názvy (US Board on Geographic Names) podán návrh na změnu názvu. Proti návrhu sice protestovala Rada Jižní Dakoty pro zeměpisné názvy (South Dakota Board on Geographic Names) a několik představitelů vlády Jižní Dakoty, přes tyto protesty však dospěla Rada Spojených států pro zeměpisné názvy v roce 2016 k jednomyslnému rozhodnutí změnit název vrcholu na Black Elk Peak (Vrchol Černého jelena), aby nesl jméno po jedné z nejznámějších lakotských osobností. Rada zdůvodnila změnu jména významem Black Hills pro Lakoty i historii vztahů Lakotů s USA a ve svém vyjádření upozornila na nutnost

vyvarovat se jmen, která mohou být „[...] vysoce urážlivá nebo opovržlivá vůči konkrétní rase nebo etnické skupině, genderu nebo náboženské skupině“ (Howard 2016).

Kromě těchto snah dokázali Lakotové získat i část Black Hills, v lakotštině označované jako *Pe' Sla*, v angličtině známé jako *Reynolds prairie* (Reynoldsova prairie) (viz MAPA 4). *Pe' Sla* měla do roku 2012 neindiánské majitele, kteří se ji právě v roce 2012 rozhodli prodat. *Pe' Sla* se nachází v samém středu Black Hills, před jejich zábořem zde probíhalo mnoho obřadů a hraje rovněž roli v lakotské astronomii. Když se objevila možnost odkoupení, podařilo se Lakotům vybrat 9 milionů dolarů a odkoupit tak přibližně 1900 akrů Black Hills. Lakotové poté ještě získali dodatečných přibližně sto akrů *Pe' Sla*, které byly majetkem města Pennington, jež po náročné a zdlouhavé diskusi odsouhlasilo lakotský nákup v roce 2016 (Shoemaker 2019: 1536–1537, Defenders of the Black Hills 2012).

Dalším konkrétním příkladem snahy o udržení lakotské tradice v kontextu Black Hills je tzv. Sacred Hoop Run (běh posvátného kruhu). Jedná se o pětidenní závod kolem Black Hills (cca 500 mil), který vychází z lakotského mýtu o tom, jak bytosti závodily kolem Black Hills, aby se rozhodlo, zda bude lidem dovoleno přijít na zem. Závod se od roku 1983 koná každý rok a účastní se ho jak dospělí, tak i mladší lakotská generace. Každé ráno začíná lakotskou modlitbou a večer se vyprávějí lakotské příběhy. Hlavním cílem běhu je „vrátit mladým lidem jejich identitu“ (Jenkins 2013: 235) (Crash 2016; Jenkins 2013: 234–235;).

5.1.2. Ochrana přírody

Pro udržení lakotské kultury v kontextu Black Hills je důležité, aby nedocházelo k ničení přírody, která je neodmyslitelnou součástí lakotského světa. Existence parků přírodu jako takovou výrazně neohrožuje a hlavní hrozbou tak zůstává těžba nerostných surovin. Kvůli těžbě byly Black Hills původně zabrány a těžba zlata, a následně i dalších nerostných surovin, ohrožovala přírodní ráz krajiny Black Hills již od roku 1874. Dnes se v Black Hills již netěží tolik jako v minulosti, ale i tak těžba zůstává v rámci ochrany přírody hlavní hrozbou (Trope & Suagee 2002: 102–103).

Největší ekologickou hrozbu dnes představuje těžba uranu. Uran byl v Black Hills nalezen v roce 1951 a během několika let v oblasti vzniklo kolem 150 uranových dolů. V roce 1962 došlo k úniku radioaktivního materiálu do řeky Cheyenne River a v rezervaci Pine Ridge, ležící po proudu, výrazně narostl počet případů různých onemocnění, například rakoviny a defektů u novorozenat. Po protestech byla těžba uranu v Black Hills v roce 1973 ukončena (Friedler 2020).

Od té doby se ovšem developeři a firmy specializující se na těžbu uranu snaží federální vládu přimět k obnovení těžby v Black Hills a Lakotové i zastánci ekologie proti těmto snahám bojují. Například v roce 2007 skupina Defenders of Black Hills⁹⁷ (Ochránci Black Hills) úspěšně zažalovala Radu Jižní Dakoty pro minerály a životní prostředí (SD Board of Minerals and Environment) kvůli udělení povolení na výzkum uranových ložisek v Black Hills. Problémy narostly během prezidentského období Donalda Trumpa (2017–2021), kdy bylo schváleno několik zákonů upřednostňujících spíše ekonomické zájmy před ekologickými. Trump loboval za obnovení těžby uranu na území USA a Black Hills tak byly v přímém ohrožení. V červenci 2019 nechal Trump založit Nuclear Fuel Working Group (Pracovní skupina pro jaderné palivo), mezi jejíž cíle patřilo právě obnovení těžby uranu na území USA, a to včetně Black Hills, a na konci roku 2020 hrozilo, že pokud by Donald Trump obhájil úřad prezidenta, došlo by v Black Hills k otevření uranových dolů. Jak se situace s těžbou uranu bude vyvíjet po nástupu Joea Bidena do úřadu prezidenta USA, zůstává otázkou (Friedler 2020; Ostler 2010: 190; Pulido & Bruno & Faiver-Serna & Galentine 2019: 526; Black Hills Clean Water Alliance 2021).

5.2. Proč nebyl podán nový návrh zákona

Hlavním důvodem, proč nebyl podán nový návrh zákona, který by umožnil navrácení Black Hills, je – stručně řečeno – téměř neexistující šance na jeho schválení. V této podkapitole se pokusím ukázat, co šanci na navrácení může ovlivňovat. Zaměřím se nejdříve na otázku, kdo by o navrácení rozhodoval, poté co navrácení stojí v cestě, nebo mu naopak přeje, a následně se tyto závěry pokusím předvést na přístupu dvou prezidentů USA, Baracka Obamy a Donalda Trumpa. Pomocí tohoto postupu se pokusím zmapovat konflikt o Black Hills v kontextu mainstreamové společnosti USA.

5.2.1. Kdo o vyřešení konfliktu rozhoduje

Lakotové sice mohou ovlivnit způsob řešení konfliktu, kterým je kompenzace nebo navrácení, ale konečné rozhodnutí závisí na Kongresu a prezidentovi USA. Aby měl návrh zákona naději na úspěch, potřeboval by podporu Kongresu i prezidenta a mainstreamové společnosti, kterou členové Kongresu i prezident zastupují a zároveň do ní patří. Je také nutné připomenout, že hlavní slovo by v tomto rozhodování měli členové Kongresu zastupující stát Jižní Dakotu a pokud by rozhodnutí nepodporovali obyvatelé Jižní Dakoty, a tedy

⁹⁷ Defenders of the Black Hills je dobrovolnická skupina, která vznikla v roce 2002 za účelem „zachovat, chránit a obnovit“ životní prostředí/přírodu oblastí, které podle smluv 1851 a 1868 patří do lakotského území. Skupina ukončila svou činnost roce 2016 (Defenders of the Black Hills 2016).

i jejich zástupci v Kongresu, vážně by to ohrozilo šance na schválení jakéhokoli návrhu zákona (Lenane 2015: 663; Ostler 2010: 188).

5.2.2. Co ovlivňuje šanci na navrácení

Z lakotského pohledu jde v konfliktu o Black Hills o zachování vlastní kultury i o dosažení spravedlnosti za minulé křivdy způsobené USA podle toho, co Lakotové sami považují za dostatečné a akceptovatelné (Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 54). Podpora požadavků na navrácení či jejich odmítání se odvíjí od toho, zda mainstreamová společnost a představitelé vlády USA přistupují k nativním kmenům jako ke kolonizovaným, nebo jako k v určitých ohledech suverénním celkům s odlišnou kulturou, s právem na rozhodování o záležitostech, které se jich týkají, a s právem na vlastní kulturu. Navrácení závisí zejména na dvou hlediscích: na toleranci existence kultury odlišné od té mainstreamové a na vnímání koloniální historie. V těchto aspektech došlo během 20. století ke změnám. Existence odlišné kultury je v principu možná a změnila se i možnost kritického pohledu na americkou historii. Reálná šance na navrácení Black Hills ale závisí na tom, do jaké míry může odlišná kultura a suverenita existovat v rámci USA a na potřebě hlubší změny ve vnímání historie (Ostler 2010: 187, 192). Tyto aspekty lze považovat za otázku udržování koloniální struktury vztahů USA a indiánů.

Otázka, do jaké míry může v rámci americké společnosti existovat odlišná kultura, se váže na problematiku suverenity indiánů zastupovaných kmenovými vládami. Záleží na přístupu konkrétních lidí u moci, hlavně tedy na prezidentovi a jeho administrativě (především ministerstvu vnitra, pod které spadá Úřad pro indiánské záležitosti). Zjednodušeně řečeno, nakolik konkrétní administrativa bere ohledy na názory a požadavky kmenových vlád. Indiáni v rezervacích, zastupovaní kmenovými vládami, mají v americké společnosti zvláštní postavení. Na jednu stranu jsou menšinou,⁹⁸ zároveň jsou však v otázce federálních zákonů považováni za domácí závislé národy (domestic dependent nations) a vztah definován vztahem zplnomocněnce-USA (trustee) a příjemce⁹⁹-nativní kmeny (beneficiary), a mají tedy určitou, i když ne úplnou suverenitu, jež by se dala přirovnat k suverenitě jednotlivých států USA. Tato suverenita ovšem na rozdíl od států federace nespočívá pouze v otázkách pravomocí rozhodovat o svých záležitostech, ale i v pravomoci domáhat se svých práv jako odlišná kultura (Foxworth & Liu & Sokhey 2015: 955; Cornell & Kalt 2010).

⁹⁸ Nativní Američané tvoří přibližně 1 % americké populace (Gagnon 2011: 144).

⁹⁹ Označení zplnomocněnce (trustee) a příjemce (beneficiary) v podstatě kopíruje strukturu vztahů USA a nativních Američanů označenou v 70. letech jako poručník (guardian) a chráněnc (ward) (Lazarus 1991: 80).

Nakolik konkrétní představitelé vlády berou ohledy na požadavky a názory nativních kmenů, vyplývá i z dalšího aspektu ovlivňujícího šance na navrácení – vnímání americké koloniální historie. Potřebná hlubší změna tohoto vnímání naráží na problém v podobě vztahu americké společnosti k patriotismu (lásce k národu), konkrétně v jeho „slepé“ formě – nacionalismu. V případě této formy není prostor pro kritiku národa a jeho smyslu (Hanson & O'Dwyer 2019: 778, 780). Americký nacionalismus je postaven na hrdosti na minulost spojenou s prosazováním demokracie, které bylo a je vnímáno jako smysl existence amerického národa, a jedná se tedy o oslavu Zjevného údělu (Monten 2005: 116). Zjevný úděl, ve kterém je obsažen pocit nadřazenosti a předurčenosti amerického národa k prosazování demokracie, byl důvodem, proč mohly být Black Hills zabráný a proč muselo dojít k asimilaci. Navrácení Black Hills, které by neodlučitelně muselo provázet i „přiznání“ chyb při prosazování demokracie, by tak ohrozilo historický narativ skrytý za touto formou patriotismu (Monten 2005: 119; Trautsch 2016: 300, 303).

Americký nacionalismus je spojen s konzervativními názory, které jsou v dnešní americké politice zastupovány Republikánskou stranou. Konzervatismus v té nejjednodušší definici zastává tradice a stojí v opozici proti změně, proto je „slepý“ patriotismus lépe udržitelný než v případě liberálních názorů. Liberální názory dnešní americké společnosti, zastupované Demokratickou stranou, jsou spojené s tzv. konstruktivním patriotismem, který kritiku národa naopak podporuje, aby se národ mohl stát „lepší“ (Alexander 2013: 611; Nyíri 2016: 453; Hanson & O'Dwyer 2019: 778, 780). Současný liberalismus v podobě multikulturalismu se vyznačuje tím, že „[...] každý musí mít stejnou příležitost k vyjádření svých potřeb, zájmů a perspektiv“ (Abizadeh 2004: 303). Být nekriticky hrdý na minulost, kdy byli lidé jiných kultur a ras znevýhodňováni, tak není zcela přijatelné (Abizadeh 2004: 311). V kontextu změny vnímání historie, a s tím i uvolnění koloniální struktury vztahů, mají tedy snahy o navrácení Black Hills větší šanci na úspěch v liberálním názorovém prostředí nežli v konzervativním.

5.2.3. Prezidenti Obama a Trump

Během 90. let 20. století a na začátku 21. století převládaly v americké společnosti konzervativní názory a naděje na schválení zákona byla ještě menší než v 80. letech (Ostler 2010: 188). Konzervativní politika a její přístup k otázce práv nativních Američanů se projevila například v roce 2007, kdy Valné shromáždění OSN schválilo Deklaraci¹⁰⁰ o právech

¹⁰⁰ Schválením této deklarace členské státy OSN potvrdily svobodu a práva původních obyvatel mít odlišnou kulturu, vzaly na vědomí historické křivdy způsobené kolonizací, upozornily na potřebu zastávání práv na

původního obyvatelstva (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples) s podporou naprosté většiny členských zemí,¹⁰¹ proti hlasovaly pouze Kanada, Nový Zéland, Austrálie a USA. Všechny čtyři země ale v několika následujících letech deklaraci zpětně podpořily, USA v prosinci 2010, téměř dva roky poté co do úřadu prezidenta USA nastoupil Barack Obama (United Nations; Amnesty International 2010).

Obama všeobecně zastával liberální názory. V přístupu k nativním kmenům prosazoval udržení vztahů s nimi formou vyjednávání „vlády s vládou“ (Lenane 2015: 666). Tato rétorika se objevila například v prezidentském nařízení (Executive order) č. 13647 z 26. června 2013 (vydáno v lednu 2014), kterým byla založena White House Council on Native American Affairs (Rada Bílého domu pro záležitosti nativních Američanů). V nařízení byla zdůrazněna potřeba řádně s kmeny konzultovat rozhodnutí, která se jich týkají (Executive Order No. 13647 2013: 39539). Bylo v něm také apelováno na nutnost nápravy minulých křivd: „Při společné snaze vytvořit lepší budoucnost pro všechny Američany nemůžeme ignorovat historii špatného zacházení a destruktivní politiky, které kmenovým komunitám uškodily.“ (Executive Order No. 13647: 39539). Tento přístup se projevil i ve snaze Obamovy vlády dosazovat do úředních pozic v Úřadu pro indiánské záležitosti a na ministerstvu vnitra více osob indiánského původu, než tomu bylo za Obamových předchůdců (Lenane 2015: 667–668, 682).

Obama také „[...] projevil výrazný zájem o problémy nativních Američanů, včetně důležitosti půdy pro kmenovou suverenitu“ (Lenane 2015: 666). Podle několika zástupců siouxských kmenových vlád Obama během kampaně v roce 2008, tehdy ještě jako senátor, naznačil, že by se diskusi o navrácení Black Hills nebránil (Lenane 2015: 666). V roce 2012 zpráva¹⁰² Jamese Anayai pro OSN ohledně situace původních obyvatel v USA pět let po schválení Deklarace o právech původních obyvatel upozornila na Black Hills a jejich důležitost pro zachování lakotské identity jako na jeden z pokračujících problémů, které je potřeba řešit, ale žádná akce od Obamy ani jeho administrativy nenastala. Návrh zákona by i tak neměl příliš šancí na schválení, jelikož by pravděpodobně narazil na odpor obyvatel Jižní Dakoty, u kterých převládají konzervativní názory a nekritické pohledy na historii, jak je vidět na výsledcích prezidentských voleb z let 2008 a 2012 (New York Times 2008; New York Times 2012). Další vývoj podle Lenane (2015: 682) závisel na tom, kdo nastoupí do

půdu, která je pro danou kulturu významná a odsoudily jakoukoli formu diskriminace, která by mohla omezit existenci dané kultury (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples 2007: 2, 3, 8).

¹⁰¹ Pro schválení hlasovalo 144 členských států, devět se zdrželo (United Nations; Amnesty International 2010).

¹⁰² Přesné znění části zprávy pojednávající o Black Hills: „Dnes jsou Black Hills oblastí národního lesa (myšlen Black Hills National Forest) a parků, ačkoli jsou středem historie, kultury a světových názorů okolních kmenů a zároveň neustále viditelnou připomínkou jejich ztráty.“ (Anaya 2012: 11).

úřadu prezidenta USA po Obamovi v roce 2017 a na přístupu nového prezidenta k indiánům a historii.

V roce 2016 vyhrál prezidentské volby republikánský kandidát Donald Trump, který zastával konzervativní názory s tendencí „slepého“ patriotismu. Na základě přístupu¹⁰³ Trumpovy vlády k nativním Američanům i k vnímání historie v kontextu vlastenectví byla šance na navrácení nulová. Mnohá rozhodnutí Trumpovy vlády, zvláště co se nerostného bohatství USA týče, nebrala ohled na námitky kmenových vlád na území USA (Pulido & Bruno & Faiver-Serna & Galentine 2019: 522, 528). U Lakotů šlo například o zmíněnou těžbu uranu v Black Hills a o povolení stavby podzemního ropovodu (Dakota Access Pipeline – DAPL) v prvním týdnu po nástupu Trumpa do úřadu prezidenta v roce 2017. Tehdy proti DAPL protestovali hlavně obyvatelé rezervace Standing Rock, jelikož ropovod ohrožoval a stále ohrožuje vodní nádrž Lake Oahe, která je hlavním zdrojem pitné vody pro tuto rezervaci. I přes veškeré protesty byla stavba ropovodu schválena (Estes 2017: 116; Boscarino 2020).

Dalším příkladem je rozhodnutí Trumpovy administrativy uspořádat oslavy Dne nezávislosti roku 2020 u Mount Rushmore. Siouxske kmenové vlády proti tomuto rozhodnutí protestovaly už od února 2020, ale na námitky nebyl brán ohled ani federální vládou, ani vládou státu Jižní Dakota, která oslavy u Mount Rushmore podporovala. Námitky se týkaly nevhodnosti pořádání oslav USA na posvátné půdě a hrozby lesního požáru z plánovaného ohňostroje. Během roku se k nim přidala kritika ze strany mainstreamové společnosti kvůli pandemii COVID 19 (Eilperin & Fears & Armus 2020; Nauman 2020). Když se oslavy uskutečnily, doprovázely je protesty téměř čtyř set nativních Američanů, převážně Lakotů z okolních rezervací. Protesty byly z větší části organizované neziskovou organizací NDN

¹⁰³ Přestože přístup Trumpovy vlády k nativním Američanům byl z mnoha stran kritizován jako neohleduplný, byly v říjnu 2020 vydány dva dokumenty podepsané Trumpem, které odkazovaly na důležitost podporovat suverenitu nativních kmenů. První dokument (náhled tohoto dokumentu již není v online archivu vlády USA dostupný), vydaný Bílým domem 23. října, nesl název „Putting America’s First People First: Forgotten No More!“ (První lid Ameriky na prvním místě: Již více nezapomenuti!) a byl vizí vztahů nativních kmenů s Trumpovou vládou v dalším volebním období, pokud by Trump vyhrál v právě začínajících prezidentských volbách. Byla v něm avizována podpora suverenity kmenových vlád. Proti upřímnosti tohoto dokumentu se ohradil místopředseda senátního Výboru pro indiánské záležitosti senátor Tom Udall v memorandu, kde označil dokument za pokus Trumpovy vlády „přepsat svůj záznam ohledně problematiky nativních Američanů ... ignoruje škody, které vláda indiánům způsobila ... znesvěcením posvátné půdy ... na příkazy ropných a těžebních společností.“ (United States Senate Committee on Indian Affairs 2020). Druhým dokumentem byla proklamační vydaná 30. října v návaznosti na právě začínající National Native American Heritage Month (Měsíc dědictví nativních Američanů) 2020. Stejně jako v prvním dokumentu i zde bylo upozorněno na důležitost naprosté spolupráce s kmenovými vládami při „záchraně jejich posvátného dědictví pro budoucí generace.“ (Proclamation 10113 2020: 70425; United States Senate Committee on Indian Affairs 2020).

Collective¹⁰⁴ a nejvýraznější akcí bylo zatarasení silnice vedoucí k Mount Rushmore. Transparenty i skandování protestujících téměř bezvýhradně upozorňovaly na posvátnost Black Hills a požadovaly navrácení Black Hills Lakotům a zavření památníku Mount Rushmore, jehož existence je podle Nicka Tilyena (prezident a CEO NDN Collective) „symbolem bílé nadřazenosti“ (Nauman 2020; NDN Collective 2020).

Této akci, při níž se Black Hills dostaly do centra dění, se budeme věnovat podrobněji, jelikož na ní lze představit společenské nálady současné Ameriky, které souvisí s ochotou změnit pohled na koloniální historii, a tedy i na koloniální strukturu vztahů USA a indiánů. V období, kdy byl Trump prezidentem, lze v americké společnosti pozorovat nárůst nacionalismu postaveného na svrchovanosti bílé rasy a pozitivním vnímání Zjevného údělu (Pulido & Bruno & Faiver-Serna & Galentine 2019: 521–522). V letech 2017 až 2020 došlo k několika střetům mezi zastánci těchto názorů a přívrženci názorů vycházejících z liberálního multikulturalismu, podle kterých pozitivní vnímání americké historie podporuje rasismus a znevýhodňování odlišných kultur. V rámci prosazování těchto liberálních názorů docházelo od roku 2017 k odstraňování soch historických osobností, které se nějakým způsobem podílely na otroctví (především osobností spojených s Konfederací) (O’Neill 2020: 111). Od května 2020 došlo po celém území USA k mnoha protestům, které upozorňovaly na rasismus ve společnosti, a spolu s nimi i protestům, při nichž byly odstraněny nebo nějakým způsobem poničeny sochy a pomníky oslavující osobnosti spojené s otroctvím a kolonialismem. V tomto kontextu byla diskutována i vhodnost Mount Rushmore jako pomníku americké kultury. Nešlo však o problém týkající se Black Hills a jejich historie, ale o spojení George Washingtona a Thomase Jeffersona s otroctvím (Miller 2020).

Při slavnostech Dne nezávislosti 3. července 2020 u Mount Rushmore Trump ve svém projevu¹⁰⁵ (USA Today 2020) silně kritizoval snahy o odstranění soch a památníků, které se podle něho snaží smazat historii USA, a označil je za „[...] naprosto cizí naší kultuře“ (USA Today 2020: 7m51s) a za útok na americkou svobodu (USA Today 2020: 8m10s) a ujistil diváky, že „Mount Rushmore bude stát navěky jako věčný hold naší svobodě [...]“ (USA Today 2020: 2m43s–2m52s) a že „[...] tento památník nikdy nebude znesvěcen“ (USA Today 2020: 2m20s–2m28s). Trumpův přístup k historii se ukázal i v závěru projevu, kdy

¹⁰⁴ NDN Collective je organizace vedena nativními Američany, která sídlí v Rapid City v Jižní Dakotě a která bojuje za práva nativních Američanů (NDN Collective 2021).

¹⁰⁵ Je nutné říci, že Den nezávislosti je svátkem americké demokracie a svobody a oslavou amerického vlastenectví, tudíž je jasné, že při projevu by asi žádný prezident nehanobil americkou historii, ale na tomto projevu chce tato práce spíše ukázat naprosto nekritický přístup k vlastenectví a Zjevnému údělu.

při výčtu amerických úspěchů odkázal na Zjevný úděl: „Američané jsou lidé, kteří následovali náš Zjevný úděl přes oceán, do neprozkoumané divočiny, přes nejvyšší hory a poté do oblak, a dokonce až ke hvězdám.“ (USA Today 2020: 34m56s–35m15s).

Donald Trump post prezidenta ve volbách 2020 neobhájil a v lednu 2021 se prezidentem USA stal demokratický kandidát Joe Biden. To ovšem neznamená, že by v americké společnosti klesla míra nacionalismu. Americká společnost je v současnosti výrazně rozdělená, a i když se liberální myšlenky týkající se společenské spravedlnosti a napravení historie dostávají do popředí, není jisté, že konflikt bude v nejbližší době vyřešen.

Výraznou překážkou zůstává také postoj Jižní Dakoty k patriotismu. V prezidentských volbách 2020 vyjádřila většina obyvatel Jižní Dakoty podporu Trumpovi (CNN Politics 2020) a současná guvernérka státu, Kristi Noem, Trumpovu politiku i přístup k vlastenectví výrazně podporovala a podporuje. Vztahy vlády Jižní Dakoty (v čele s Noem) s kmenovými vládami jsou spíše negativní, jak je vidět například na rozhodnutí kmenové vlády rezervace Pine Ridge z roku 2019, kdy bylo jednohlasně rozhodnuto, že Noem nemá povolení vstoupit na území rezervace (Nicholson 2019). Po protestech v Den nezávislosti bylo také zatčeno několik protestujících, včetně Tima Tilsena z NDN Collective. Podle Elizabeth Cook-Lynn je jak samotné konání, tak i jeho následky pro většinu Lakotů důkazem „[...] že stát a Oyate (Sioumský národ) jsou stále ve válce [od roku 1874]“ (Cook-Lynn 2020).

Dalším problémem také může být skutečnost, že mainstreamová společnost, ať s liberálními či konzervativními názory, s konfliktem o Black Hills a jeho historií není příliš seznámena. Tim Giago, lakotský novinář, označil oslavy Dne nezávislosti 2020 za promarněnou šanci na konflikt o Black Hills upozornit a kritizoval média, která „[...] popadla každého indiána v dohledu, aby mluvil za Lakoty“ (Giago 2020).

Pokud odhlédneme od konkrétních problémů, jako například nedostatečná znalost mainstreamové společnosti o konfliktu, tak lze tvrdit, že vyřešení konfliktu o Black Hills závisí na tom, zda jsou vztahy nativních Američanů a USA definovány koloniální strukturou, a zda mají USA problém od této struktury opustit z podvědomého strachu z ohrožení integrity amerického národa.

ZÁVĚR: Komu patří Black Hills?

Ze zmapování konfliktu o vyplývá, že odpověď na otázku *Komu patří Black Hills* se může lišit na základě toho, která strana sporu na ni odpovídá. Ze svého úhlu pohledu mají

USA na Black Hills nárok, jelikož je získaly v rámci plnění smyslu své národní existence. Zároveň jsou Black Hills domovem mnoha členů mainstreamové společnosti a nachází se v nich kulturní památka – památník Mount Rushmore – a USA by si tak měly ponechat právo na konečné slovo v rozhodování o této oblasti. Naopak Lakotové mají ze svého pohledu na Black Hills nároky z hlediska jejich klíčové role ve spiritualitě a s tím související udržení kultury. Navíc smlouva z roku 1868 udává, že Black Hills jsou územím Siouxskeho národa a právo rozhodovat o oblasti Black Hills by mělo náležet hlavně jim.

Rozdíly v odpovědích vycházejí z odlišného vnímání toho, kdo má větší právo nárokovat si oblast Black Hills, a jak se tato práce snaží ukázat, rozdílné vnímání se váže na vztah k Zjevnému údělu, definujícímu americký osidlovací kolonialismus. Ze zmapování konfliktu vyplývá také to, že tato otázka souvisí s úrovní suverenity a práv na vlastnictví půdy nativních Američanů, a tedy na postoji k tomu, jestli jsou nativní Američané a jejich území kolonizováni či nikoli.

Zábor Black Hills i přes existenci smlouvy z roku 1868 odpovídá jedné z teorií vyvlastnění půdy původních obyvatel. Nativní půda byla zabírána buď proto, že z pohledu kolonialistů původní obyvatelé z právního hlediska neexistovali a nemohli tedy vlastnit půdu, která tak byla volná pro osídlení (Gilbert 2016: 15). Tohoto přístupu si můžeme všimnout v první polovině 19. století, kdy byly americkým národem Pláně považovány za prázdné. Zábor Black Hills byl ale uzákoněn kvůli teorii druhé, tzv. anulování, nebo zrušení (extinguishment). V tomto narativu jsou sice původním obyvatelům uznána práva na vlastnictví půdy, ale protože byli kolonizující společností vnímáni jako podřadní, jejich práva mohla být anulována, pokud to situace vyžadovala (Gilbert 2016: 16). Smlouvou z roku 1851 i 1868 byla Lakotům a později Siouxskeho národu uznána práva na teritoriální vlastnictví Black Hills, ale tato práva byla zákonem z roku 1877 zrušena, protože význam Black Hills pro USA převyšoval z amerického pohledu práva Lakotů.

V druhé fázi konfliktu, tedy v období snah o získání kompenzace, si lze všimnout důležitého aspektu osidlovacího kolonialismu, tak jak ho definoval anglický badatel Patrick Wolfe, podle kterého „osidlovací kolonialismus nebyl událostí, ale strukturou“ (Wolfe 2006: 388). To znamená, že kolonizace původních obyvatel neskončila zábořem půdy, ale pokračovala i nadále (Kauanui 2016). V první polovině 20. století stále převažovala asimilace, což je zřejmé následování koloniální struktury, a jak bylo ukázáno v třetí kapitole, tak to, že kompenzace byla jediným řešením, ukazuje stále vnímání nativních Američanů jako kolonizovaných. Výhra ve sporu o kompenzaci nebyla uznáním práv na vlastnictví, ani uznání práva na vlastní nerušenou existenci. Ve sporu o kompenzaci šlo o domáhání se práv, které

platily – a platí – pro všechny občany USA, jelikož Kongres si může přivlastnit jakoukoli soukromě vlastněnou půdu pro veřejné účely, ale pouze pokud za tuto půdu uhradí předchozímu majiteli spravedlivou kompenzaci. Lakotové tak získali uznání práv v rámci společnosti USA, ale ne práv na půdu, jelikož ta stále podle koloniální struktury náležela USA.

Od 60. let 20. století se původní obyvatelé výrazněji začali domáhat svých práv na odlišnou kulturu a život, na možnost rozhodovat o svých záležitostech a začali tak vzdorovat představě, že jsou naprosto podřízeni společnosti původně evropských osidlovatelů a odmítat kolonizaci jako neměnný stav (Steinman 2016: 219). V tomto boji o dekolonizaci výrazně figurovaly – a figurují – nároky na půdu, která je s nativními identitami úzce provázaná (Taiaiake & Corntassel 2005: 613; Sandercock 2004: 119). Toto můžeme najít právě ve třetí fázi konfliktu o Black Hills, tedy v požadavku na navrácení, a v odmítnutí představy, že Lakotové a jejich tradiční území jsou kolonizovaní. Stojí na rozdílném vnímání smlouvy z roku 1868. Lakotové ke smlouvě přistupovali jako ke smlouvě zajišťující mír mezi dvěma rovnocennými a suverénními národy. USA na druhou stranu vnímaly smlouvu z roku 1868 jako dohodu o míru s lidmi, kteří spolu s územím, které obývali, byli již od zakoupení území Louisiany v roce 1804 součástí USA.

Čtvrtá fáze má stejný základ jako třetí. To, že požadavek navrácení stále přetrvává, znamená odmítnutí představy Lakotů a Dakotů jako kolonizovaných. U této fázi si v kontextu osidlovacího kolonialismu lze ukázat, jak v USA stále existuje kolonialismus jako struktura udávající vztahy mezi nativními Američany a USA. Vztah mezi indiány a USA je stále ve formě vztahu zplnomocněnec (trustee) – příjemce (beneficiary), která je obsažena v označení indiánů jako „domácích závislých národů“ a vychází z paternalistického přístupu k nativním kulturám, a USA hrají roli správce půdního vlastnictví nativních kmenů (Gilbert 2016: 137). Na příkladech dakotského ropovodu i na pořádání oslavy Dne nezávislosti u Mount Rushmore je stále vidět koloniální přesvědčení, že nároky USA na nativní půdu převyšují práva nativních Američanů.

USA nejsou ochotné Black Hills navrátit, jelikož se jedná o ekonomicky výhodnou oblast, a ztratit právo o ní rozhodovat by znamenalo ztrátu příjmů. Navrácení hlavně zabraňuje skutečnost, že by k němu byla potřeba výrazné popření smyslu existence amerického národa definovaného Jeffersonovskou politikou a Zjevným údělem, a tedy popřením narátivu historie stojícím za americkým nacionalismem, což může vyvolat obavu z ohrožení integrity americké společnosti založené na koloniální struktuře. Navrácení by mohlo ohrozit

perspektivu na identitu amerického národa jako nadřazeného (Hoxie 2008: 1164). K navrácení je tedy potřeba uznat představu, že práva nativních obyvatel na vlastnictví tradičně významné půdy převyšují nároky USA.

BIBLIOGRAFIE

Literatura:

ABIZADEH, Arash. Historical Truth, National Myths and Liberal Democracy: On the Coherence of Liberal Nationalism. *The Journal of Political Philosophy*. 2004, Vol. 12, No. 3, s. 291–313.

ABLAVSKY, Gregory. "With the Indian Tribes": Race, Citizenship, and Original Constitutional Meanings. *Stanford Law Review*. 2018, Vol. 22, No. 4, s. 1025–1076.

AGONITO, Joseph. Young Man Afraid of His Horses: The Reservation Years. *Nebraska History*. 1998, Vol. 79, s. 116–32.

ALEXANDER, James. The Contradictions of Conservatism. *Government and Opposition*. 2013, Vol. 48, No. 4, s. 594–615.

BELKO, William S. John Calhoun and the Creation of Bureau of Indian Affairs: An Essay on Political Rivalry, Ideology, and Policy Making in the Early Republic. *The South Carolina Historical Magazine*. 2004, Vol. 105, No. 3, s. 170–197.

BIOLSI, Thomas. The Birth of the Reservation: Making the Modern Individual Among the Lakota. *American Ethnologist*. 1995, Vol. 22, No. 1, s. 28–53.

BOIME, Albert. Patriarchy fixed in Stone: Gutzon Borglum's „Mount Rushmore“. *American Art*. 1991, Vol. 5, No. 1/2, s. 142–167.

BOSCARINO, Jessica E. Constructing visual policy narratives in new media: The case of the Dakota Acces Pipeline. *Information, Communication & Society*. [online] 2. červenec 2020. [cit. 27.3. 2021] DOI: 10.1080/1369118X.2020.1787483.

BURNHAM, Philip. *Song of Dewey Beard: Last Survivor of the Little Bighorn*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2014. ISBN 978-0-8032-6940-8.

CAMPBELL, Robert Wellman. Wishlist: Wilderness Endgame in the Black Hills National Forest. *Great Plains Quarterly*. 2010, Vol. 30, No. 4, s. 287–305.

CARLISLE, Rodney P. – GOLSON, Geoffrey J. (eds.). *Manifest Destiny and the Expansion of America*. Santa Barbara: ABC-Clio, 2007. ISBN-13: 978-1-85109-834-7.

CLOW, Richmond J. A New Look at Indian Land Suits: The Sioux Nation's Black Hills Claim as a Case for Tribal Symbolism. *Plains Anthropologist*. 1983, Vol. 28, No. 102, Part 1, s. 315–324.

CORNELL, Stephen – KALT, Joseph P. American Indian Self-Determination: The Political Economy of a Policy that Works. *HKS Working Paper* No. RWP10-043. [online] 13. prosinec 2010, [cit. 2.3 2021]. DOI: 10.2139/ssrn.172425.

De LEON, Justin. Lakota Experiences of (in)security: Cosmology and Ontological Security. *International Feminist Journal of Politics*. 2018, Vol. 22, Issue 1, s. 33–62.

DELORIA, Vine jr. Reflections on the Black Hills Claim. *Wicazo Sa Review*. 1988, Vol. 4, No. 1 A Case Study: The Black Hills Issue: A Call for Reform, s. 33–38.

DEMALLIE, Raymond J. Community in Native America: Continuity and Change Among the Sioux. *Journal de la Société des américanistes*. 2009, Vol. 95, No. 1, s. 185–205.

- DUFEK, Tadeáš. *Hnutí Rudá síla: Politický aktivismus severoamerických indiánů*. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta 2011.
- ESTES, Nick. Fighting for our Lives: #NoDAPL in Historical Context. *Wicazo Sa Review*. 2017, Vol. 32, No. 2, s. 115–122.
- FEAR-SEGAL, Jacqueline – ROSE, Susan D. *Carlisle Indian Industrial School: Indigenous Histories, Memories, and Reclamations*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2016. ISBN 978080 3295070.
- FORBES-BOYTE, Kari. Litigation, Mitigation, and the American Indian Religious Freedom Act: The Bear Butte Example. *The Great Plains Quarterly*. 1999, Vol. 19, No. 1, s. 23–34.
- FOXWORTH, Raymond – LIU, Amy H. – SOKHEY, Anand Edward. Incorporating Native American History into the Curriculum. *Social Science Quarterly*. 2015, Vol. 96, No. 4, s. 955–969.
- FRANKLIN, Catherine R. Black Hills and Bloodshed: The U.S. Army and the Invasion of Lakota Land, 1868–1876. *Montana The Magazine of Western History*. 2013, Vol. 63, No. 2, s. 26–41, 90–93.
- GAGNON, Gregory O. *Culture and Custom of the Sioux Indians*. Santa Barbara: Greenwood, 2011. ISBN 978-0-313-38455-4.
- GILBERT, Jérémie. *Indigenous Peoples' Land Rights Under International Law: From Victims to Actors. Second Revised Edition*. Leiden: Brill Nijhoff, 2016. ISBN 9789004323254.
- GUHIN, John P. The Black Hills Bill: Expressions of Doubt As to Its Justification and Constitutionality. *Wicazo Sa Review*. 1988, Vol. 4, No. 1 A Case Study: The Black Hills Issue: A Call for Reform, s. 51–55.
- HANSON, Stephen Cosby. Special Recent Development: United States v. Sioux Nation: Political Questions, Moral Imperativ, and the National Honor. *American Indian Law Review*. 1980, Vol. 8, No. 2, s. 459–484.
- HANSON, Kristin – O'DWYER, Emma. Patriotism and Nationalism, Left and Right: A Q-Methodology Study of American National Identity. *Political Psychology*. 2019, Vol. 40, No. 4, s. 777–795.
- HARDOFF, Richard G. *The Death of Crazy Horse: A Tragic Episode in Lakota History*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2001. ISBN 0-8032-7325-8.
- HOLLABAUGH, Mark. *The Spirit and the Sky: Lakota Visions of the Cosmos*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2017. ISBN 9781496201454.
- HOWE, Craig – WHIRLWIND SOLDIER, Lydia – LEE, Lanniko L. (eds.). *He Sapa Woihanble: Black Hills Dream*. St. Paul: Living Justice Press, 2011. ISBN 978-1-937141-09-7.
- HOXIE, Frederick E. Retrieving the Red Continent: Settler Colonialism and the History of American Indians in the US. *Ethnic and Racial Studies*. 2008, Vol. 31, No. 6, s. 1153–1167.
- JENKINS, Mark. Devils Tower, Sacred Space. *The Virginia Quarterly Review*. 2013, Vol. 89, No. 1, s. 232–237.

- KAUANUI, Kēhaulani J. "A Structure, Not an Event": Settler Colonialism and Enduring Indigeneity. [online]. *Lateral*. 2016, Issue 5.1. [cit. 23.4 2021]. Dostupné z <https://csalateral.org/issue/5-1/forum-alt-humanities-settler-colonialism-enduring-indigeneity-kauanui/>
- KENS, Paul. *The Supreme Court under Morrison R. Waite. 1874–1888*. Columbia: University of South Carolina Press, 2010. ISBN 978-1-6-1117-219-5.
- KOTLOWSKI, Dean J. Alcatraz, Wounded Knee, And Beyond: The Nixon and Ford Administrations Respond to Native American Protest. *Pacific Historical Review*. 2003, Vol. 72. No. 2, s. 201–227.
- LAVELLE, John P. Rescuing Paha Sapa: Achieving Enviromental Justice by Restoring the Great Grasslands and Returning the Sacred Black Hills to the Great Sioux Nation. *Great Plains Natural Resources Journal*. 2001, Vol. 40, No. 5, s. 41–101.
- LAZARUS, Edward. *Black Hills/White Justice: The Sioux Nation versus the United States, 1775 to the Present*. New York: HarperCollins Publishers, 1991. ISBN 0-06-016557-x.
- LENANE, Rita. „It Doesn’t Seem Very Fair, Because We Were Here First“: Resolving the Sioux Nation Black Hills Land Dispute and the Potential for Restorative Justice to Facilitate Government-to-Government Negotiations. *Cardozo Journal of Conflict Resolution*. 2015, Vol. 16, No. 651, s. 651–683.
- MARTÍNEZ, David. The Soul of the Indian: Lakota Philosophy and the Vision Quest. *Wicazo Sa Review*. 2004, Vol. 19, No. 2, s. 79–104.
- MICKELSON, George S. Governor’s Letter. *Wicazo Sa Review*. 1988, Vol. 4, No. 1 A Case Study: The Black Hills Issue: A Call for Reform, s. 26–29.
- MILLER, David B. Historian’s View of S. 705: The Sioux Nation Black Hills Bill. *Wicazo Sa Review*. 1988, Vol. 4, No. 1 A Case Study: The Black Hills Issue: A Call for Reform, s.55–59.
- MONTEN, Jonathan. The Roots of the Bush Doctrine: Power, Nationalism, and Democracy Promotion in U.S. Strategy. *International Security*. 2005, Vol. 29, No. 4, s. 112–156.
- MOONEY, James. *The Ghost Dance Religion and the Sioux Outbreak of 1890*. Lincoln: University of Nebraska Press, 1991. ISBN 978-0-8032-8177-6.
- NAGEL, Joane. American Indian Ethnic Renewal: Politics and the Resurgence of Identity. *American Sociological Review*. 1995, Vol. 60, No. 6, s. 947–965.
- NEIHARDT, John G. *Black Elk Speaks: The Complete Edition*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2014. ISBN 0803283911.
- NYÍRI, Kristóf. Conservatism and Common-Sense Realism. *The Monist*. 2016, Vol. 99, s. 441–456.
- OLSON, James C. *Red Cloud and the Sioux Problem*. Lincoln: University of Nebraska Press, 1965. ISBN 0-8032-5817-8.
- O’NEIL, Shane. Keele on race and equality. *Journal of Global Faultlines*. 2020, Vol. 7, No. 1, s. 11–113.
- OSTLER, Jeffrey. *The Lakotas and the Black Hills: The Struggle for Sacred Ground*. New York: Penguin Group, 2010. ISBN 978-1-101-19028-9.

- OSTLER, Jeffrey. *The Plains Sioux and U.S. Colonialism from Lewis and Clark to Wounded Knee*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. ISBN 978-0-521-60590-8.
- OWSLEY, Lawrence Jr. – SMITH, Gene A. *Filibusters and Expansionists: Jeffersonian Manifest Destiny, 1800-1821*. Tuscaloosa: University of Alabama Press, 1997. ISBN 0-8173-0880-6.
- PEMBERTON, Richard Jr. I Saw That It Was Holy: The Black Hills and the Concept of Sacred Land. *Law & Inequality: A Journal of Theory and Practice*. 1985, Vol. 3, Issue 2., s. 287–342.
- PETRILLO, Larissa – TREJO, Mela – (a kol). *Being Lakota: Identity and Tradition on Pine Ridge Reservation*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2007, ISBN-10: 0803237502.
- PHILP, Kenneth R. (ed.). *Indian Self Rule: First-Hand Accounts of Indian-White Relations from Roosevelt to Reagan*. Logan: Utah State University Press, 1995. ISBN 978-0-87421-180-1.
- POMMERSHEIM, Frank. The Black Hills Case: On the Cusp of History. *Wicazo Sa Review*. 1988, Vol. 4, No. 1 A Case Study: The Black Hills Issue: A Call for Reform, s.18–23.
- POSTHUMUS, David C. The Ritual *Thiyóšpaye* and the Social Organization of Contemporary Lakota Ceremonial Life. *Journal for the Anthropology of North America*. 2019, Vol. 22, No. 1, s. 4–21.
- PRICE, Catherine. *The Oglala People, 1841–1879: A Political History*. Lincoln: University of Nebraska Press, 1996. ISBN 0-8032-8758-5.
- PULIDO, Laura – BRUNO, Tianna – FAIVER-SERNA, Cristina – GALENTINE, Cassandra. Environmental Deregulation, Spectacular Racism, and White Nationalism in the Trump Era. *Annals of the American Association of Geographers*, 2019, Vol. 109, No. 2, s. 520–532.
- REINHARDT, Akim D. (ed.). *Welcome to the Oglala Nation: A Documentary Reader in Oglala Lakota Political History*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2015. ISBN 0803268467.
- RICE, Julian. *Before the Great Spirit: The Many Faces of Sioux Spirituality*. Albuquerque: University of New Mexico Press, 1998. ISBN 0-8263-1898-3.
- RUMBLE, Walker. Mount Rushmore and the American Tradition. *The Pacific Northwest Quarterly* 1968, Vol. 59, No. 3, s. 121–127.
- SANDERCOCK, Leonie. Commentary: Indigenous Planning and the Burden of Colonialism. *Planning Theory & Practice*. 2004, Vol. 5, No. 1, s. 118–124.
- SHOEMAKER, Jessica A. Transforming Property: Reclaiming Indigenous Land Tenures. *California Law Review*. 2019, Vol. 107, No. 5, s. 1531–1608.
- SCHWARTZ, G. M. The Black Hills Mineral Region. *American Mineralogist*. 1928, Vol. 13, s. 56–65.
- SNEVE, Paul. Anamnesis in the Lakota Language and Lakota Concepts of Time and Matter. *Anglican Theological Review*, 2013, Vol. 95, No. 3, s 487–493.
- STANDING BEAR, Luther. *My People, the Sioux*. Lincoln: University of Nebraska Press, 1975. ISBN 0-8032-5793-7.

- STASIUK, Davie D. *Contestation of a Place: Bear Butte and Sturgis Motorcycle Rally*. Diplomová práce. Ohio: Kents State University, 2012.
- STEINMAN, Erich W. Decolonization not Inclusion: Indigenous Resistance to American Settler Colonialism. *Sociology of Race and Ethnicity*. 2016, Vol. 2, s. 219–336.
- STRIPES, James. „We Think in Terms of Whar is Fair“: Justice versus „Just Compensation“ in Elizabeth Cook-Lynn’s „From the River’s Edge“. *Wicazo Sa Review*. 1997, Vol. 12, No. 1, s. 165–187.
- STURM, Circe. Reflections on the Anthropology of Sovereignty and Settler Colonialism: Lessons from Native North America. *Cultural Anthropology*. 2017, Vol. 32, Issue 3, s. 340–348.
- SUNDSTROM, Linea. Mirror of Heaven: Cross Cultural Transference of the Sacred Geography of the Black Hills. *World Archeology*. 1996, Vol. 28, Issue 2, s. 177–189.
- SUNDSTROM, Linea. The Sacred Black Hills: An Ethnohistorical Review. *Great Plains Quarterly*. 1997, Vol. 17, No. ¾, s. 185–212.
- SUNDSTROM, Linea. The „Pageant of Paha Sapa“: An Origin Myth of White Settlement in the American West. *Great Plains Quarterly*. 2008, Vol. 28, No. 1, s. 3–26.
- TAIAIAKE, Alfred – CORNTASSEL, Jeff. Being Indigenous: Resurgences against Contemporary Colonialism. *Government and Opposition*. 2005, Vol. 40, Issue 4, s. 597–614.
- TINDALL, George B. – SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. Praha, Nakladatelství Lidové noviny: 1996. ISBN 80-7106-088-7.
- TRAUTSCH, Jasper M. The Origins and Nature of American Nationalism. *National Identities*. 2016, Vol. 18, No. 3, s. 289–312.
- TRINK, Richard. Lakota Efforst in the International Arena. *Wicazo Sa Review*. 1988, Vol. 4, No. 1 A Case Study: The Black Hills Issue: A Call for Reform, s.39–48.
- TROPE, Jack F. – SUAGEE, Dean B. Tribal Sacred Places and American Values. *Natural Resources & Environment*. 2002, Vol. 17, No. 2, s. 102–104.
- ULLRICH, Jan F. *Mýty Lakotů aneb Když ještě po zemi chodil Iktómi*. Praha: Argo, 2019. ISBN 978-80-257-378-6.
- VESTAL, Stanley. *Warpath: The True Story of the Fighting Sioux Told in a Biography of Chief White Bull*. Lincoln: University of Nebraska Press, 1984. ISBN 0803296010.
- Von MOSCHZISKER, Robert. Res Judicata. *The Yale Law Journal*. 1929, Vol. 38, No. 3, s. 299–334.
- WALKER, James R – DEMALLIE, Raymond J. *Lakota Belief and Ritual*. Lincoln: University of Nebraska Press, 1991. ISBN 0-8032-5793-7.
- WALKER, James R. – DEMALLIE, Raymond J. *Lakota Society*. Lincoln: University of Nebraska Press, 1992. ISBN 0-8032-9737-8.
- WHITE, Richard. Winning of the West: Expansion of the Western Sioux in the Eighteenth and Nineteenth Centuries. *The Journal of American History*. 1978, Vol. 65, No. 3., s. 319–343.
- WISHART, David J. (ed.). *Eyclopedia of the Great Plains Indians*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2007. ISBN 978-0-8032-9862-0.

WOLFE, Patrick. Settler Colonialism and the Elimination of the Native. *Journal of Genocide Research*. 2006, Vol. 8, Issue 4, s. 387–409.

WOOSTER, Robert. *The Military and United States Indian Policy, 1865–1903*. New Haven: Yale University Press, 1988. ISBN 0300039727.

Internetové zdroje:

Amnesty International [online]. President Obama Endorses the UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples! 16. prosinec 2010. [cit. 5.4. 2021]. Dostupné z: <https://www.amnestyusa.org/president-obama-endorses-the-un-declaration-on-the-rights-of-indigenous-peoples/>

Black Hills Clean Water Alliance [online]. 2021 [cit. 3.4. 2021]. Dostupné z: <https://bhcle-anwateralliance.org/about/>

Cambridge Dictionary [online]. Have your day in court. 2021 [cit. 20.4. 2021]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/have-your-day-in-court>

CNN Politics [online]. South Dakota Presidential Results. 2020 [cit. 2.4. 2021]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/election/2020/results/state/south-dakota/president>

Defenders of the Black Hills [online]. Pe Sla also known as Reynolds' Prairie. 22. srpen 2012. [cit. 29.3. 2021]. Dostupné z: https://www.defendblackhills.org/index.php?option=com_content&view=article&id=274:pe-sla-also-known-as-reynolds-prairie&catid=38:pesla-rochford-road-project&Itemid=27

Defenders of the Black Hills [online]. Organization Disbanding. 29. listopad 2016. [cit. 29.3. 2021]. Dostupné z: <https://www.defendblackhills.org/>

NDN Collective [online]. 2021 [cit. 28.3. 2021]. Dostupné z: <https://ndncollective.org/>

NDN Collective [online]. NDN Collective Calls for Closure of Mount Rushmore and for the Black Hills to be returned to the Lakota. 3. červenec 2020. [cit. 28.3. 2021]. Dostupné z: <https://ndncollective.org/ndn-collective-calls-for-closure-of-mount-rushmore-and-for-the-black-hills-to-be-returned-to-the-lakota/>

South Dakota Game, Fish and Parks [online]. Bear Butte State Park. 2021. [cit. 25.3. 2021]. Dostupné z: <https://gfp.sd.gov/parks/detail/bear-butte-state-park/>

South Dakota Tourism Industry [online]. Research and Reports. 2021 [cit. 28.3. 2021]. Dostupné z: <https://sdvisit.com/research-reports>

The New York Times. [online]. Elections Results 2008. 9. prosinec 2008. [cit. 2.4. 2021]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/elections/2008/results/states/south-dakota.html>

The New York Times [online]. Elections 2012. 2012 [cit. 2.4. 2021]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/elections/2012/results/states/south-dakota.html?mtrref=www.google.com&gwh=39E5FB421F3DD85E079ABE7599677290&gwt=regi&assetType=REGIWALL>

United Nations [online]. United Nations Declarations on Right of the Indigenous Peoples. [cit. 1.4. 2021]. Dostupné z: <https://www.un.org/development/desa/indigenouspeoples/declaration-on-the-rights-of-indigenous-peoples.html>

United States Court of Federal Claims [online]. About the Court. [cit. 3.3. 2021]. Dostupné z: <https://www.uscfc.uscourts.gov/about-court>

United States House of Representatives [online]. The Legislative Process. [cit. 4.3. 2021]. Dostupné z: <https://www.house.gov/the-house-explained/the-legislative-process>

USA TODAY [online]. President Trump's Full Speech at Mount Rushmore. 4. července 2020 [cit. 2.4. 2021]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=mXD4zPY4Ai0>

United States Senate Committee on Indian Affairs [online]. MEMO: Fact Checking the Trump Administration's Attempt to Re-write its Native American Record, False Promises to the Tribes. 23. říjen 2020 [cit. 2.4. 2021]. Dostupné z: <https://www.indian.senate.gov/news/press-release/memo-fact-checking-trump-administration-s-attempt-re-write-its-native-american>

Oficiální dokumenty:

ANAYA, James. *Report of the Special Rapporteur on the rights of indigenous Peoples*. [online] UN General Assembly, 2012. [cit. 3.4. 2021]. Dostupné z: https://www.un.org/development/desa/indigenouspeoples/wp-content/uploads/sites/19/2018/11/UN-DRIP_E_web.pdf

Executive Order No. 13647 of June 26 2013. Establishing the White House Council on Native American Affairs. *Federal Register*. 2013, Vol. 78, No. 126 Presidential Documents, s. 39539-39542.

Proclamation 10113 of October 30 2020. National Native American Heritage Month 2020. *Federal Register*. 2020, Vol. 85, No. 215 Presidential Documents, s. 70425-70426.

United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples. [online]. UN General Assembly: 2007. [cit. 3.4. 2021]. Dostupné z: https://www.un.org/development/desa/indigenouspeoples/wp-content/uploads/sites/19/2018/11/UNDRIP_E_web.pdf

Novinové články:

COOK-LYNN, Elizabeth. A state of War? In *Native Sun News Today* [online]. 2. září 2020. [cit. 4.4. 2021] Dostupné z: <https://www.nativesunnews.today/articles/a-state-of-war/>

CRASH, Tom. Runners take 500-mile Sacred Hoop journey around the Black Hills. In *Lakota Country Times* [online]. 28. června 2016. [cit. 2.4. 2021] Dostupné z: <https://www.indianz.com/News/2016/06/28/lakota-country-times-runners-take-500mil.asp>

EILPERIN, Juliet – FEARS, Darryl – ARMUS, Teo. Rocket's red glare and protests: Trump's Mount Rushmore fireworks anger tribes. In *The Washington Post* [online]. 2. července 2020. [cit. 4.4. 2021] Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/climate-environment/2020/07/02/mount-rushmore-protest-sioux-trump/>

FRIEDLER, Delilah. „Get the hell off“: The Indigenous fight to stop a uranium mine in the Black Hills. In *Grist* [online]. 10. května 2020. [cit. 28.3. 2021] Dostupné z:

<https://grist.org/justice/get-the-hell-off-the-indigenous-fight-to-stop-a-uranium-mine-in-the-black-hills/>

GIAGO, Tim. An opportunity to educate America about the Black Hills slips away. In *Native Sun News Today* [online]. 7. července 2020. [cit. 4.4. 2021] Dostupné z: <https://www.nativesunnews.today/articles/an-opportunity-to-educate-america-about-the-black-hills-slips-away/>

HOWARD, Brian Clark. Highest Point East of Rockies Renamed for Native American. In *National Geographic* [online]. 12. srpna 2016. [cit. 29.3 2021] Dostupné z: <https://www.nationalgeographic.com/science/article/harney-peak-south-dakota-renamed-black-elk-peak>

MILLER, Joshua Rhett. „Not on my Watch“: South Dakota governor rejects changing Mount Rushmore. In *New York Post* [online]. 24. června 2020. [cit. 4.4. 2021] Dostupné z: <https://nypost.com/2020/06/24/south-dakota-gov-on-mt-rushmore-removal-not-on-my-watch/>

NAUMAN, Talli. „Return the Black Hills“ chant greets Trump. In *Native Sun News Today* [online]. 7. července 2020. [cit. 4.4. 2021] Dostupné z: <https://www.indianz.com/News/2020/07/07/native-sun-news-today-return-the-black-h.asp>

NICHOLSON, Blake. Tribe says South Dakota governor not welcome on reservation. In *The Seattle Times* [online]. 2. května 2019, aktualizováno 3. května 2019. [cit. 4.4. 2021] Dostupné z: <https://www.seattletimes.com/nation-world/tribe-says-south-dakota-governor-not-welcome-on-reservation/>

TEXTOVÉ PŘÍLOHY¹⁰⁶

1. **Smlouva z roku 1851** (1851 Treaty of Fort Laramie)
2. **Smlouva z roku 1868** (1868 Treaty of Fort Laramie)
3. **Zákon z roku 1877** (1877 Act)

TEXTOVÁ PŘÍLOHA 1: Smlouva z roku 1851

1851 Treaty of Fort Laramie

Articles of a treaty made and concluded at Fort Laramie, in the Indian Territory, between D. D. Mitchell, superintendent of Indian affairs, and Thomas Fitzpatrick, Indian agent, commissioners specially appointed and authorized by the President of the United States, of the first part, and the chiefs, headmen, and braves of the following Indian nations, residing south of the Missouri River, east of the Rocky Mountains, and north of the lines of Texas and New Mexico, viz, the Sioux or Dahcotahs, Cheyennes, Arrapahoes, Crows, Assinaboines, Gros-Ventre, Mandans, and Arrickaras, parties of the second part, on the seventeenth day of September, A. D. one thousand eight hundred and fifty-one.

ARTICLE 1.

The aforesaid nations, parties to this treaty, having assembled for the purpose of establishing and confirming peaceful relations amongst themselves, do hereby covenant and agree to abstain in future from all hostilities whatever against each other, to maintain good faith and friendship in all their mutual intercourse, and to make an effective and lasting peace.

ARTICLE 2.

The aforesaid nations do hereby recognize the right of the United States Government to establish roads, military and other posts, within their respective territories.

ARTICLE 3.

In consideration of the rights and privileges acknowledged in the preceding article, the United States bind themselves to protect the aforesaid Indian nations against the commission of all depredations by the people of the said United States, after the ratification of this treaty.

ARTICLE 4.

The aforesaid Indian nations do hereby agree and bind themselves to make restitution or satisfaction for any wrongs committed, after the ratification of this treaty, by any band or individual of their people, on the people of the United States, whilst lawfully residing in or passing through their respective territories.

¹⁰⁶ Citováno dle Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011. Textová příloha 1: s. 152–156; textová příloha 2: s. 158–178; textová příloha 3: s. 179–186.

ARTICLE 5.

The aforesaid Indian nations do hereby recognize and acknowledge the following tracts of country, included within the metes and boundaries hereinafter designated, as their respective territories, viz: The territory of the Sioux or Dahcotah Nation, commencing the mouth of the White Earth River, on the Missouri River: thence in a southwesterly direction to the forks of the Platte River: thence up the north fork of the Platte River to a point known as the Red Butte, or where the road leaves the river; thence along the range of mountains known as the Black Hills, to the head-waters of Heart River; thence down Heart River to its mouth; and thence down the Missouri River to the place of beginning. The territory of the Gros Ventre, Mandans, and Arrickaras Nations, commencing at the mouth of Heart River; thence up the Missouri River to the mouth of the Yellowstone River; thence up the Yellowstone River to the mouth of Powder River in a southeasterly direction, to the head-waters of the Little Missouri River; thence along the Black Hills to the head of Heart River, and thence down Heart River to the place of beginning. The territory of the Assinaboin Nation, commencing at the mouth of Yellowstone River; thence up the Missouri River to the mouth of the Muscle-shell River; thence from the mouth of the Muscle-shell River in a southeasterly direction until it strikes the head-waters of Big Dry Creek; thence down that creek to where it empties into the Yellowstone River, nearly opposite the mouth of Powder River, and thence down the Yellowstone River to the place of beginning. The territory of the Blackfoot Nation, commencing at the mouth of Muscle-shell River; thence up the Missouri River to its source; thence along the main range of the Rocky Mountains, in a southerly direction, to the head-waters of the northern source of the Yellowstone River; thence down the Yellowstone River to the mouth of Twenty-five Yard Creek; thence across to the head-waters of the Muscle-shell River, and thence down the Muscle-shell River to the place of beginning. The territory of the Crow Nation, commencing at the mouth of Powder River on the Yellowstone; thence up Powder River to its source; thence along the main range of the Black Hills and Wind River Mountains to the head-waters of the Yellowstone River; thence down the Yellowstone River to the mouth of Twenty-five Yard Creek; thence to the head waters of the Muscle-shell River; thence down the Muscleshell River to its mouth; thence to the head-waters of Big Dry Creek, and thence to its mouth. The territory of the Cheyennes and Arrapahoes, commencing at the Red Butte, or the place where the road leaves the north fork of the Platte River; thence up the north fork of the Platte River to its source; thence along the main range of the Rocky Mountains to the head-waters of the Arkansas River; thence down the Arkansas River to the crossing of the Santa Fe road; thence in a northwesterly direction to the forks of the Platte River, and thence up the Platte River to the place of beginning. It is, however, understood that, in making this recognition and acknowledgement, the aforesaid Indian nations do not hereby abandon or prejudice any rights or claims they may have to other lands; and further, that they do not surrender the privilege of hunting, fishing, or passing over any of the tracts of country heretofore described.

ARTICLE 6.

The parties to the second part of this treaty having selected principals or head-chiefs for their respective nations, through whom all national business will hereafter be conducted, do hereby bind themselves to sustain said chiefs and their successors during good behavior.

ARTICLE 7.

In consideration of the treaty stipulations, and for the damages which have or may occur by reason thereof to the Indian nations, parties hereto, and for their maintenance and the improvement of their moral and social customs, the United States bind themselves to deliver to the said Indian nations the

sum of fifty thousand dollars per annum for the term of ten years, with the right to continue the same at the discretion of the President of the United States for a period not exceeding five years thereafter, in provisions, merchandise, domestic animals, and agricultural implements, in such proportions as may be deemed best adapted to their condition by the President of the United States, to be distributed in proportion to the population of the aforesaid Indian nations.

ARTICLE 8.

It is understood and agreed that should any of the Indian nations, parties to this treaty, violate any of the provisions thereof, the United States may withhold the whole or a portion of the annuities mentioned in the preceding article from the nation so offending, until, in the opinion of the President of the United States, proper satisfaction shall have been made. In testimony whereof the said D. D. Mitchell and Thomas Fitzpatrick commissioners as aforesaid, and the chiefs, headmen, and braves, parties hereto, have set their hands and affixed their marks, on the day and at the place first above written.

D. D. Mitchell

Thomas Fitzpatrick

Commissioners.

Sioux:

Mah-toe-wha-you-whey, his x mark.

Mah-kah-toe-zah-zah, his x mark.

Bel-o-ton-kah-tan-ga, his x mark.

Nah-ka-pah-gi-gi, his x mark.

Mak-toe-sah-bi-chis, his x mark.

Meh-wah-tah-ni-hans-kah, his x mark.

Cheyennes:

Wah-ha-nis-satta, his x mark.

Voist-ti-toe-vetz, his x mark.

Nahk-ko-me-ien, his x mark.

Koh-kah-y-wh-cum-est, his x mark.

Arrapahoes:

Be-ah-te-a-qui-sah, his x mark.

Neb-ni-bah-seh-it, his x mark.

Beh-kah-jay-beth-sah-es, his x mark.

Crows:

Arra-tu-ri-sash, his x mark.

Doh-chepit-seh-chi-es, his x mark.

Assinaboines:

Mah-toe-wit-ko, his x mark.

Toe-tah-ki-eh-nan, his x mark.

Mandans and Gros Ventres:

Nochk-pit-shi-toe-pish, his x mark.

She-oh-mant-ho, his x mark.

Arickarees:

Koun-hei-ti-shan, his x mark.

Bi-atch-tah-wetch, his x mark.

In the presence of—

A. B. Chambers, secretary.
S. Cooper, colonel, U. S. Army.
R. H. Chilton, captain, First Drags.
Thomas Duncan, captain, Mounted Riflemen.
Thos. G. Rhett, brevet captain R. M. R.
W. L. Elliott, first lieutenant R. M. R.
C. Campbell, interpreter for Sioux.
John S. Smith, interpreter for Cheyennes.
Robert Meldrum, interpreter for the Crows.
H. Culbertson, interpreter for Assiniboines and Gros Ventres.
Francois L'Etalie, interpreter for Arickarees.
John Pizelle, interpreter for the Arrapahoes.
B. Gratz Brown.

Robert Campbell.
Edmond F. Chouteau.

TEXTOVÁ PŘÍLOHA 2: Smlouva z roku 1868

1868 Treaty of Fort Laramie

Articles of a treaty made and concluded by and between Lieutenant-General William T. Sherman, General William S. Harney, General Alfred H. Terry, General C. C. Augur, J. B. Henderson, Nathaniel G. Taylor, John B. Sanborn, and Samuel F. Tappan, duly appointed commissioners on the part of the United States, and the different bands of the Sioux Nation of Indians, by their chiefs and headmen, whose names are hereto subscribed, they being duly authorized to act in the premises.

ARTICLE 1.

From this day forward all war between the parties to this agreement shall forever cease. The Government of the United States desires peace, and its honor is hereby pledged to keep it. The Indians desire peace, and they now pledge their honor to maintain it. If bad men among the whites, or among other people subject to the authority of the United States, shall commit any wrong upon the person or property of the Indians, the United States will, upon proof made to the agent and forwarded to the Commissioner of Indian Affairs at Washington City, proceed at once to cause the offender to be arrested and punished according to the laws of the United States, and also reimburse the injured person for the loss sustained.

If bad men among the Indians shall commit a wrong or depredation upon the person or property of any one, white, black, or Indians, subject to the authority of the United States, and at peace therewith, the Indians herein named solemnly agree that they will, upon proof made to their agent and notice by him, deliver up the wrong-doer to the United States, to be tried and punished according to its laws; and in case they wilfully refuse so to do, the person injured shall be re-imbursed for his loss from the annuities or other moneys due or to become due to them under this or other treaties made with the

United States. And the President, on advising with the Commissioner of Indian Affairs, shall prescribe such rules and regulations for ascertaining damages under the provisions of this article as in his judgment may be proper. But no one sustaining loss while violating the provisions of this treaty or the laws of the United States shall be re-imbursed therefor.

ARTICLE 2.

The United States agrees that the following district of country, to wit, viz: commencing on the east bank of the Missouri River where the forty-sixth parallel of north latitude crosses the same, thence along low-water mark down said east bank to a point opposite where the northern line of the State of Nebraska strikes the river, thence west across said river, and along the northern line of Nebraska to the one hundred and fourth degree of longitude west from Greenwich, thence north on said meridian to a point where the forty-sixth parallel of north latitude intercepts the same, thence due east along said parallel to the place of beginning; and in addition thereto, all existing reservations on the east bank of said river shall be, and the same is, set apart for the absolute and undisturbed use and occupation of the Indians herein named, and for such other friendly tribes or individual Indians as from time to time they may be willing, with the consent of the United States, to admit amongst them; and the United States now solemnly agrees that no persons except those herein designated and authorized so to do, and except such officers, agents, and employees of the Government as may be authorized to enter upon Indian reservations in discharge of duties enjoined by law, shall ever be permitted to pass over, settle upon, or reside in the territory described in this article, or in such territory as may be added to this reservation for the use of said Indians, and henceforth they will and do hereby relinquish all claims or right in and to any portion of the United States or Territories, except such as is embraced within the limits aforesaid, and except as hereinafter provided.

ARTICLE 3.

If it should appear from actual survey or other satisfactory examination of said tract of land that it contains less than one hundred and sixty acres of tillable land for each person who, at the time, may be authorized to reside on it under the provisions of this treaty, and a very considerable number of such persons shall be disposed to commence cultivating the soil as farmers, the United States agrees to set apart, for the use of said Indians, as herein provided, such additional quantity of arable land, adjoining to said reservation, or as near to the same as it can be obtained, as may be required to provide the necessary amount.

ARTICLE 4.

The United States agrees, at its own proper expense, to construct at some place on the Missouri River, near the center of said reservation, where timber and water may be convenient, the following buildings, to wit: a warehouse, a store-room for the use of the agent in storing goods belonging to the Indians, to cost not less than twenty-five hundred dollars; an agency-building for the residence of the agent, to cost not exceeding three thousand dollars; a residence for the physician, to cost not more than three thousand dollars; and five other buildings, for a carpenter, farmer, blacksmith, miller, and engineer, each to cost not exceeding two thousand dollars; also a school-house or mission-building, so soon as a sufficient number of children can be induced by the agent to attend school, which shall not cost exceeding five thousand dollars.

The United States agrees further to cause to be erected on said reservation, near the other buildings herein authorized, a good steam circular-saw mill, with a grist-mill and shingle-machine attached to the same, to cost not exceeding eight thousand dollars.

ARTICLE 5.

The United States agrees that the agent for said Indians shall in the future make his home at the agency-building; that he shall reside among them, and keep an office open at all times for the purpose of prompt and diligent inquiry into such matters of complaint by and against the Indians as may be presented for investigation under the provisions of their treaty stipulations, as also for the faithful discharge of other duties enjoined on him by law. In all cases of depredation on person or property he shall cause the evidence to be taken in writing and forwarded, together with his findings, to the Commissioner of Indian Affairs, whose decision, subject to the revision of the Secretary of the Interior, shall be binding on the parties to this treaty.

ARTICLE 6.

If any individual belonging to said tribes of Indians, or legally incorporated with them, being the head of a family, shall desire to commence farming, he shall have the privilege to select, in the presence and with the assistance of the agent then in charge, a tract of land within said reservation, not exceeding three hundred and twenty acres in extent, which tract, when so selected, certified, and recorded in the "land-book," as herein directed, shall cease to be held in common, but the same may be occupied and held in the exclusive possession of the person selecting it, and of his family, so long as he or they may continue to cultivate it.

Any person over eighteen years of age, not being the head of a family, may in like manner select and cause to be certified to him or her, for purposes of cultivation, a quantity of land not exceeding eighty acres in extent, and thereupon be entitled to the exclusive possession of the same as above directed. For each tract of land so selected a certificate, containing a description thereof and the name of the person selecting it, with a certificate endorsed thereon that the same has been recorded, shall be delivered to the party entitled to it, by the agent, after the same shall have been recorded by him in a book to be kept in his office, subject to inspection, which said book shall be known as the "Sioux Land-Book."

The President may, at any time, order a survey of the reservation, and, when so surveyed, Congress shall provide for protecting the rights of said settlers in their improvements, and may fix the character of the title held by each. The United States may pass such laws on the subject of alienation and descent of property between the Indians and their descendants as may be thought proper. And it is further stipulated that any male Indians, over eighteen years of age, of any band or tribe that is or shall hereafter become a party to this treaty, who now is or who shall hereafter become a resident or occupant of any reservation or Territory not included in the tract of country designated and described in this treaty for the permanent home of the Indians, which is not mineral land, nor reserved by the United States for special purposes other than Indian occupation, and who shall have made improvements thereon of the value of two hundred dollars or more, and continuously occupied the same as a homestead for the term of three years, shall be entitled to receive from the United States a patent for one hundred and sixty acres of land including his said improvements, the same to be in the form of the legal subdivisions of the surveys of the public lands. Upon application in writing, sustained by the proof of two disinterested witnesses, made to the register of the local land-office when the land sought to be entered is within a land district, and when the tract sought to be entered is not in any land district, then upon said application and proof being made to the Commissioner of the General Land-Office, and the right of such Indian or Indians to enter such tract or tracts of land shall accrue and be perfect from the date of his first improvements thereon, and shall continue as long as he continues his residence and improvements, and no longer. And any Indian or Indians receiving a patent for land under the foregoing provisions, shall thereby and from thenceforth become and be a citizen of the United States, and be entitled to all the privileges and immunities of such citizens, and shall, at the same time, retain all his rights to benefits accruing to Indians under this treaty.

ARTICLE 7.

In order to insure the civilization of the Indians entering into this treaty, the necessity of education is admitted, especially of such of them as are or may be settled on said agricultural reservations, and they therefore pledge themselves to compel their children, male and female, between the ages of six and sixteen years, to attend school; and it is hereby made the duty of the agent for said Indians to see that this stipulation is strictly complied with; and the United States agrees that for every thirty children between said ages who can be induced or compelled to attend school, a house shall be provided and a teacher competent to teach the elementary branches of an English education shall be furnished, who will reside among said Indians, and faithfully discharge his or her duties as a teacher. The provisions of this article to continue for not less than twenty years.

ARTICLE 8.

When the head of a family or lodge shall have selected lands and received his certificate as above directed, and the agent shall be satisfied that he intends in good faith to commence cultivating the soil for a living, he shall be entitled to receive seeds and agricultural implements for the first year, not exceeding in value one hundred dollars, and for each succeeding year he shall continue to farm, for a period of three years more, he shall be entitled to receive seeds and implements as aforesaid, not exceeding in value twenty-five dollars.

And it is further stipulated that such persons as commence farming shall receive instruction from the farmer herein provided for, and whenever more than one hundred persons shall enter upon the cultivation of the soil, a second blacksmith shall be provided, with such iron, steel, and other material as may be needed.

ARTICLE 9.

At any time after ten years from the making of this treaty, the United States shall have the privilege of withdrawing the physician, farmer, blacksmith, carpenter, engineer, and miller herein provided for, but in case of such withdrawal, an additional sum thereafter of ten thousand dollars per annum shall be devoted to the education of said Indians, and the Commissioner of Indian Affairs shall, upon careful inquiry into their condition, make such rules and regulations for the expenditure of said sum as will best promote the educational and moral improvement of said tribes.

ARTICLE 10.

In lieu of all sums of money or other annuities provided to be paid to the Indians herein named, under any treaty or treaties heretofore made, the United States agrees to deliver at the agency-house on the reservation herein named, on or before the first day of August of each year, for thirty years, the following articles, to wit:

For each male person over fourteen years of age, a suit of good substantial woolen clothing, consisting of coat, pantaloons, flannel shirt, hat, and a pair of home-made socks. For each female over twelve years of age, a flannel skirt, or the goods necessary to make it, a pair of woolen hose, twelve yards of calico, and twelve yards of cotton domestics. For the boys and girls under the ages named, such flannel and cotton goods as may be needed to make each a suit as aforesaid, together with a pair of woolen hose for each. And in order that the Commissioner of Indian Affairs may be able to estimate properly for the articles herein named, it shall be the duty of the agent each year to forward to him a full and exact census of the Indians, on which the estimate from year to year can be based.

And in addition to the clothing herein named, the sum of ten dollars for each person entitled to the beneficial effects of this treaty shall be annually appropriated for a period of thirty years, while such

persons roam and hunt, and twenty dollars for each person who engages in farming, to be used by the Secretary of the Interior in the purchase of such articles as from time to time the condition and necessities of the Indians may indicate to be proper. And if within the thirty years, at any time, it shall appear that the amount of money needed for clothing under this article can be appropriated to better uses for the Indians named herein, Congress may, by law, change the appropriation to other purposes; but in no event shall the amount of this appropriation be withdrawn or discontinued for the period named. And the President shall annually detail an officer of the Army to be present and attest the delivery of all the goods herein named to the Indians, and he shall inspect and report on the quantity and quality of the goods and the manner of their delivery. And it is hereby expressly stipulated that each Indian over the age of four years, who shall have removed to and settled permanently upon said reservation and complied with the stipulations of this treaty, shall be entitled to receive from the United States, for the period of four years after he shall have settled upon said reservation, one pound of meat and one pound of flour per day, provided the Indians cannot furnish their own subsistence at an earlier date. And it is further stipulated that the United States will furnish and deliver to each lodge of Indians or family of persons legally incorporated with them, who shall remove to the reservation herein described and commence farming, one good American cow, and one good well-broken pair of American oxen within sixty days after such lodge or family shall have so settled upon said reservation.

ARTICLE 11.

In consideration of the advantages and benefits conferred by this treaty, and the many pledges of friendship by the United States, the tribes who are parties to this agreement hereby stipulate that they will relinquish all right to occupy permanently the territory outside their reservation as herein defined, but yet reserve the right to hunt on any lands north of North Platte, and on the Republican Fork of the Smoky Hill River, so long as the buffalo may range thereon in such numbers as to justify the chase. And they, the said Indians, further expressly agree:

1st. That they will withdraw all opposition to the construction of the rail-roads now being built on the plains.

2d. That they will permit the peaceful construction of any railroad not passing over their reservation as herein defined.

3d. That they will not attack any persons at home, or travelling, nor molest or disturb any wagon-trains, coaches, mules, or cattle belonging to the people of the United States, or to persons friendly therewith.

4th. They will never capture, or carry off from the settlements, white women or children.

5th. They will never kill or scalp white men, nor attempt to do them harm.

6th. They withdraw all pretence of opposition to the construction of the railroad now being built along the Platte River and westward to the Pacific Ocean, and they will not in future object to the construction of railroads, wagon-roads, mail-stations, or other works of utility or necessity, which may be ordered or permitted by the laws of the United States. But should such roads or other works be constructed on the lands of their reservation, the Government will pay the tribe whatever amount of damage may be assessed by three disinterested commissioners to be appointed by the President for that purpose, one of said commissioners to be a chief or head-man of the tribe.

7th. They agree to withdraw all opposition to the military posts or roads now established south of the North Platte River, or that may be established, not in violation of treaties heretofore made or hereafter to be made with any of the Indian tribes.

ARTICLE 12.

No treaty for the cession of any portion or part of the reservation herein described which may be held in common shall be of any validity or force as against the said Indians, unless executed and signed by at least three-fourths of all the adult male Indians, occupying or interested in the same; and no cession by the tribe shall be understood or construed in such manner as to deprive, without his consent, any individual member of the tribe of his rights to any tract of land selected by him, as provided in article 6 of this treaty.

ARTICLE 13.

The United States hereby agrees to furnish annually to the Indians the physician, teacher, carpenter, miller, engineer, farmer, and blacksmiths as herein contemplated, and that such appropriations shall be made from time to time, on the estimates of the Secretary of the Interior, as will be sufficient to employ such persons.

ARTICLE 14.

It is agreed that the sum of five hundred dollars annually, for three years from date, shall be expended in presents to the ten persons of said tribe who in the judgment of the agent may grow the most valuable crops for the respective year.

ARTICLE 15.

The Indians herein named agree that when the agency-house or other buildings shall be constructed on the reservation named, they will regard said reservation their permanent home, and they will make no permanent settlement elsewhere; but they shall have the right, subject to the conditions and modifications of this treaty, to hunt, as stipulated in Article 11 hereof.

ARTICLE 16.

The United States hereby agrees and stipulates that the country north of the North Platte River and east of the summits of the Big Horn Mountains shall be held and considered to be unceded Indian territory, and also stipulates and agrees that no white person or persons shall be permitted to settle upon or occupy any portion of the same; or without the consent of the Indians first had and obtained, to pass through the same; and it is further agreed by the United States that within ninety days after the conclusion of peace with all the bands of the Sioux Nation, the military posts now established in the territory in this article named shall be abandoned, and that the road leading to them and by them to the settlements in the Territory of Montana shall be closed.

ARTICLE 17.

It is hereby expressly understood and agreed by and between the respective parties to this treaty that the execution of this treaty and its ratification by the United States Senate shall have the effect, and shall be construed as abrogating and annulling all treaties and agreements heretofore entered into between the respective parties hereto, so far as such treaties and agreements obligate the United States to furnish and provide money, clothing, or other articles of property to such Indians and bands of Indians as become parties to this treaty, but no further.

In testimony of all which, we, the said commissioners, and we, the chiefs and headmen of the Brule band of the Sioux nation, have hereunto set our hands and seals at Fort Laramie, Dakota Territory, this twenty-ninth day of April, in the year one thousand eight hundred and sixty-eight.

N. G. Taylor, [SEAL.]

W. T. Sherman, [SEAL.]
Lieutenant-General.
Wm. S. Harney, [SEAL.]
Brevet Major-General U. S. Army.
John B. Sanborn, [SEAL.]
S. F. Tappan, [SEAL.]
C. C. Augur, [SEAL.]
Brevet Major-General.
Alfred H. Terry, [SEAL.]
Brevet Major-General U. S. Army.

Attest:

A. S. H. White, Secretary.

Executed on the part of the Brule band of Sioux by the chiefs and head-men whose names are hereto annexed, they being thereunto duly authorized, at Fort Laramie, D. T., the twenty-ninth day of April, in the year A. D. 1868.

Ma-za-pon-kaska, his x mark, Iron Shell. [SEAL.]
Wah-pat-shah, his x mark, Red Leaf. [SEAL.]
Hah-sah-pah, his x mark, Black Horn. [SEAL.]
Zin-tah-gah-lat-skah, his x mark, Spotted Tail. [SEAL.]
Zin-tah-skah, his x mark, White Tail. [SEAL.]
Me-wah-tah-ne-ho-skah, his x mark, Tall Mandas. [SEAL.]
She-cha-chat-kah, his x mark, Bad Left Hand. [SEAL.]
No-mah-no-pah, his x mark, Two and Two. [SEAL.]
Tah-tonka-skah, his x mark, White Bull. [SEAL.]
Con-ra-washta, his x mark, Pretty Coon. [SEAL.]
Ha-cah-cah-she-chah, his x mark, Bad Elk. [SEAL.]
Wa-ha-ka-zah-ish-tah, his x mark, Eye Lance. [SEAL.]
Ma-to-ha-ke-tah, his x mark, Bear That Looks Behind. [SEAL.]
Bella-tonka-tonka, his x mark, Big Partisan. [SEAL.]
Mah-to-ho-honka, his x mark, Swift Bear. [SEAL.]
To-wis-ne, his x mark, Cold Place. [SEAL.] Ish-tah-skah, his x mark, White Eyes. [SEAL.]
Ma-ta-loo-zah, his x mark, Fast Bear. [SEAL.]
As-hah-kah-nah-zhe, his x mark, Standing Elk. [SEAL.]
Can-te-te-ki-ya, his x mark, The Brave Heart. [SEAL.]
Shunka-shaton, his x mark, Day Hawk. [SEAL.]
Tatanka-wakon, his x mark, Sacred Bull. [SEAL.]
Mapia shaton, his x mark, Hawk Cloud. [SEAL.]
Ma-sha-a-ow, his x mark, Stands and Comes. [SEAL.]
Shon-ka-ton-ka, his x mark, Big Dog. [SEAL.]

Attest:

Ashton S. H. White, secretary of commission.
George B. Withs, phonographer to commission.
Geo. H. Holtzman.
John D. Howlano.
James C. O'Connor.

Chas. E. Guern, interpreter.
Leon F. Pallardy, interpreter.
Nicholas Janis, interpreter.

Executed on the part of the Ogallalah band of Sioux by the chiefs and headmen whose names are hereto subscribed, they being thereunto duly authorized, at Fort Laramie, the twenty-fifth day of May, in the year A. D. 1868.

Tah-shun-ka-co-qui-pah, his x mark, Man-Afraid-of-His-Horses. [SEAL.]
Sha-ton-skah, his x mark, White Hawk. [SEAL.]
Sha-ton-sapah, his x mark, Black Hawk. [SEAL.]
E-ga-mon-ton-ka-sapah, his x mark, Black Tiger. [SEAL.]
Oh-wah-she-cha, his x mark, Bad Wound. [SEAL.]
Pah-gee, his x mark, Grass. [SEAL.]
Wah-non-reh-che-geh, his x mark, Ghost Heart. [SEAL.]
Con-reeh, his x mark, Crow. [SEAL.]
Oh-he-te-kah, his x mark, The Brave. [SEAL.]
Tah-ton-kah-he-yo-ta-kah, his x mark, Sitting Bull. [SEAL.]
Shon-ka-oh-wah-mon-ye, his x mark, Whirlwind Dog. [SEAL.]
Ha-hah-kah-tah-miech, his x mark, Poor Elk. [SEAL.]
Wam-bu-lee-wah-kon, his x mark, Medicine Eagle. [SEAL.]
Chon-gah-ma-he-to-hans-ka, his x mark, High Wolf. [SEAL.]
Wah-se-chun-ta-shun-kah, his x mark, American Horse. [SEAL.]
Mah-kah-mah-ha-mak-near, his x mark, Man That Walks Under the Ground. [SEAL.]
Mah-to-tow-pah, his x mark, Four Bears. [SEAL.]
Ma-to-wee-sha-kta, his x mark, One That Kills the Bear. [SEAL.]
Oh-tah-kee-toka-wee-chakta, his x mark, One That Kills in a Hard Place. [SEAL.]
Tah-ton-kah-ta-miech, his x mark, The Poor Bull. [SEAL.]
Oh-huns-ee-ga-non-sken, his x mark, Mad Shade. [SEAL.]
Shah-ton-oh-nah-om-minne-ne-oh-minne, his x mark, Whirling Hawk. [SEAL.]
Mah-to-chun-ka-oh, his x mark, Bear's Back. [SEAL.]
Che-ton-wee-koh, his x mark, Fool Hawk. [SEAL.]
Wah-hoh-ke-za-ah-hah, his x mark, One That Has the Lance. [SEAL.]
Shon-gah-manni-toh-tan-ka-seh, his x mark, Big Wolf Foot. [SEAL.]
Eh-ton-kah, his x mark, Big Mouth. [SEAL.]
Ma-pah-che-tah, his x mark, Bad Hand. [SEAL.]
Wah-ke-yun-shah, his x mark, Red Thunder. [SEAL.]
Wak-sah, his x mark, One That Cuts Off. [SEAL.]
Cham-nom-qui-yah, his x mark, One That Presents the Pipe. [SEAL.]
Wah-ke-ke-yan-puh-tah, his x mark, Fire Thunder. [SEAL.]
Mah-to-nonk-pah-ze, his x mark, Bear with Yellow Ears. [SEAL.]
Con-ree-teh-ka, his x mark, The Little Crow. [SEAL.]
He-hup-pah-toh, his x mark, The Blue War Club. [SEAL.]
Shon-kee-toh, his x mark, The Blue Horse. [SEAL.]
Wam-Balla-oh-con-quo, his x mark, Quick Eagle. [SEAL.]
Ta-tonka-suppa, his x mark, Black Bull. [SEAL.]
Moh-to-ha-she-na, his x mark, The Bear Hide. [SEAL.]

Attest:

S. E. Ward.

Jas. C. O'Connor.

J. M. Sherwood.

W. C. Slicer.

Sam Deon.

H. M. Matthews. Joseph Bissonette, interpreter.

Nicholas Janis, interpreter.

Lefroy Jott, interpreter.

Antoine Janis, interpreter.

Executed on the part of the Minneconjou band of Sioux by the chiefs and headmen whose names are hereto subscribed, they being thereunto duly authorized.

At Fort Laramie, D. T., May 26, '68.

Heh-won-ge-chat, his x mark, One Horn. [SEAL.]

Oh-pon-ah-tah-e-manne, his x mark, The Elk That Bellows Walking. [SEAL.]

At Fort Laramie, D. T., May 25, '68.

Heh-ho-lah-reh-cha-skah, his x mark, Young White Bull. [SEAL.]

Wah-chah-chum-kah-coh-kee-pah, his x mark, One That Is Afraid of Shield. [SEAL.]

He-hon-ne-shakta, his x mark, The Old Owl. [SEAL.]

Moc-pe-a-toh, his x mark, Blue Cloud. [SEAL.]

Oh-pong-ge-le-skah, his x mark, Spotted Elk. [SEAL.]

Tah-tonk-ka-hon-ke-schne, his x mark, Slow Bull. [SEAL.]

Shonk-a-nee-shah-shah-a-tah-pe, his x mark, The Dog Chief. [SEAL.]

Ma-to-tah-ta-tonk-ka, his x mark, Bull Bear. [SEAL.]

Wom-beh-le-ton-kah, his x mark, The Big Eagle. [SEAL.]

Ma-toh-eh-schne-lah, his x mark, The Lone Bear. [SEAL.]

Mah-toh-ke-su-yah, his x mark, The One Who Remembers the Bear. [SEAL.]

Ma-toh-oh-he-to-keh, his x mark, The Brave Bear. [SEAL.]

Eh-che-ma-heh, his x mark, The Runner. [SEAL.]

Ti-ki-ya, his x mark, The Hard. [SEAL.]

He-ma-za, his x mark, Iron Horn. [SEAL.]

Attest:

Jas. C. O'Connor.

Wm. H. Brown.

Nicholas Janis, interpreter.

Antoine Janis, interpreter.

Executed on the part of the Yanctonais band of Sioux by the chiefs and headmen whose names are hereto subscribed, they being thereunto duly authorized.

Mah-to-non-pah, his x mark, Two Bears. [SEAL.]

Ma-to-hna-skin-ya, his x mark, Mad Bear. [SEAL.]

He-o-pu-za, his x mark, Louzy. [SEAL.]

Ah-ke-che-tah-che-ca-dan, his x mark, Little Soldier. [SEAL.]
Mah-to-e-tan-chan, his x mark, Chief Bear. [SEAL.]
Cu-wi-h-win, his x mark, Rotten Stomach. [SEAL.]
Skun-ka-we-tko, his x mark, Fool Dog. [SEAL.]
Ish-ta-sap-pah, his x mark, Black Eye. [SEAL.]
Ih-tan-chan, his x mark, The Chief. [SEAL.]
I-a-wi-ca-ka, his x mark, The One Who Tells the Truth. [SEAL.]
Ah-ke-che-tah, his x mark, The Soldier. [SEAL.]
Ta-shi-na-gi, his x mark, Yellow Robe. [SEAL.]
Nah-pe-ton-ka, his x mark, Big Hand. [SEAL.]
Chan-tee-we-kto, his x mark, Fool Heart. [SEAL.]
Hoh-gan-sah-pa, his x mark, Black Catfish. [SEAL.]
Mah-to-wah-kan, his x mark, Medicine Bear. [SEAL.]
Shun-ka-kan-sha, his x mark, Red Horse. [SEAL.]
Wan-rode, his x mark, The Eagle. [SEAL.]
Can-hpi-sa-pa, his x mark, Black Tomahawk. [SEAL.]
War-he-le-re, his x mark, Yellow Eagle. [SEAL.]
Cha-ton-che-ca, his x mark, Small Hawk, or Long Fare. [SEAL.]
Shu-ger-mon-e-too-ha-ska, his x mark, Tall Wolf. [SEAL.]
M-to-u-tah-kah, his x mark, Sitting Bear. [SEAL.]
Hi-ha-cah-ge-na-skene, his x mark, Mad Elk. [SEAL.]

Arapahoes:

Little Chief, his x mark. [SEAL.]
Tall Bear, his x mark. [SEAL.]
Top Man, his x mark. [SEAL.]
Neva, his x mark. [SEAL.]
The Wounded Bear, his x mark. [SEAL.]
Whirlwind, his x mark. [SEAL.]
The Fox, his x mark. [SEAL.]
The Dog Big Mouth, his x mark. [SEAL.]
Spotted Wolf, his x mark. [SEAL.]
Sorrel Horse, his x mark. [SEAL.]
Black Coal, his x mark. [SEAL.]
Big Wolf, his x mark. [SEAL.]
Knock-Knee, his x mark. [SEAL.]
Black Crow, his x mark. [SEAL.]
The Lone Old Man, his x mark. [SEAL.]
Paul, his x mark. [SEAL.]
Black Bull, his x mark. [SEAL.]
Big Track, his x mark. [SEAL.]
The Foot, his x mark. [SEAL.]
Black White, his x mark. [SEAL.]
Yellow Hair, his x mark. [SEAL.]
Little Shield, his x mark. [SEAL.]
Black Bear, his x mark. [SEAL.]
Wolf Moccasin, his x mark. [SEAL.]
Big Robe, his x mark. [SEAL.]

Wolf Chief, his x mark. [SEAL.]

Witnesses:

Robt. P. McKibbin, captain, Fourth Infantry, brevet lieutenant-colonel, U.S. Army, commanding Fort Laramie.

Wm. H. Powell, brevet major, captain, Fourth Infantry.

Henry W Patterson, captain, Fourth Infantry.

Theo. E. True, second lieutenant, Fourth Infantry.

W. G. Bullock. Chas. E. Guern, special Indian interpreter for the peace commission.

Makh-pi-ah-lu-tah, his x mark, Red Cloud. [SEAL.]

Wa-ki-ah-we-cha-shah, his x mark, Thunder Man. [SEAL.]

Ma-zah-zah-geh, his x mark, Iron Cane. [SEAL.]

FORT LARAMIE, WG. T.,

Nov. 6, 1868.

Wa-umble-why-wa-ka-tuyah, his x mark, High Eagle. [SEAL.]

Ko-ke-pah, his x mark, Man Afraid. [SEAL.]

Wa-ki-ah-wa-kou-ah, his x mark, Thunder Flying Running. [SEAL.]

Witnesses:

W. McE. Dye, brevet colonel, U. S. Army, commanding.

A. B. Cain, captain, Fourth Infantry, brevet major, U. S. Army.

Robt. P. McKibbin, captain, Fourth Infantry, brevet lieutenant-colonel, U. S. Army.

Jno. Miller, captain, Fourth Infantry.

G. L. Luhn, first lieutenant, Fourth Infantry, brevet captain, U. S. Army.

H. C. Sloan, second lieutenant, Fourth Infantry.

Whittingham Cox, first lieutenant, Fourth Infantry.

A. W. Vogdes, first lieutenant, Fourth Infantry.

Butler D. Price, second lieutenant, Fourth Infantry.

HEADQRS., FORT LARAMIE,

Novr. 6, '68.

Executed by the above on this date. All of the Indians are Ogallalabs excepting Thunder Man and Thunder Flying Running, who are Brules.

Wm. McE. Dye, Major Fourth Infantry, and Brevet-Colonel U. S. Army, Commanding.

Attest:

Jas. C. O'Connor.

Nicholas Janis, interpreter.

Franc. La Framboise, interpreter.

P. J. De Smet, S. J., missionary among the Indians.

Saml. D. Hinman, B. D., missionary.

Executed on the part of the Uncpapa band of Sioux, by the chiefs and headmen whose names are hereto subscribed, they being thereunto duly authorized.

Co-kam-i-ya-ya, his x mark, The Man That Goes in the Middle. [SEAL.]

Ma-to-ca-wa-weksa, his x mark, Bear Rib. [SEAL.]

Ta-to-ka-in-yan-ke, his x mark, Running Antelope. [SEAL.]

Kan-gi-wa-ki-ta, his x mark, Looking Crow. [SEAL.]
A-ki-ci-ta-han-ska, his x mark, Long Soldier. [SEAL.]
Wa-ku-te-ma-ni, his x mark, The One Who Shoots Walking. [SEAL.]
Un-kca-ki-ka, his x mark, The Magpie. [SEAL.]
Kan-gi-o-ta, his x mark, Plenty Crow. [SEAL.]
He-ma-za, his x mark, Iron Horn. [SEAL.]
Shun-ka-i-na-pin, his x mark, Wolf Necklace. [SEAL.]
I-we-hi-yu, his x mark, The Man Who Bleeds from the Mouth. [SEAL.]
He-ha-ka-pa, his x mark, Elk Head. [SEAL.]
I-zu-za, his x mark, Grind Stone. [SEAL.]
Shun-ka-wi-tko, his x mark, Fool Dog. [SEAL.]
Ma-kpi-ya-po, his x mark, Blue Cloud. [SEAL.]
Wa-mln-pi-lu-ta, his x mark, Red Eagle. [SEAL.]
Ma-to-can-te, his x mark, Bear's Heart. [SEAL.]
A-ki-ci-ta-i-tau-can, his x mark, Chief Soldier. [SEAL.]

Attest:

Jas. C. O'Connor. Nicholas Janis, interpreter.
Franc. La Frambois[e], interpreter.
P. J. De Smet, S. J., missionary among the Indians.
Saml. D. Hinman, missionary.

Executed on the part of the Blackfeet band of Sioux by the chiefs and headmen whose names are hereto subscribed, they being thereunto duly authorized.

Can-te-pe-ta, his x mark, Fire Heart. [SEAL.]
Wan-mdi-kte, his x mark, The One Who Kills Eagle. [SEAL.]
Sho-ta, his x mark, Smoke. [SEAL.]
Wan-mdi-ma-ni, his x mark, Walking Eagle. [SEAL.]
Wa-shi-cun-ya-ta-pi, his x mark, Chief White Man. [SEAL.]
Kan-gi-i-yo-tan-ke, his x mark, Sitting Crow. [SEAL.]
Pe-ji, his x mark, The Grass. [SEAL.] Kda-ma-ni, his x mark, The One That Rattles as He Walks. [SEAL.]
Wah-han-ka-sa-pa, his x mark, Black Shield. [SEAL.]
Can-te-non-pa, his x mark, Two Hearts. [SEAL.]

Attest: Jas. C. O'Connor.

Nicholas Janis, interpreter.
Franc. La Framboise, interpreter.
P. J. De Smet, S. J., missionary among the Indians.
Saml. D. Hinman, missionary.

Executed on the part of the Cutheads band of Sioux by the chiefs and headmen whose names are hereto subscribed, they being thereunto duly authorized.

To-ka-in-yan-ka, his x mark, The One Who Goes Ahead Running. [SEAL.]
Ta-tan-ka-wa-kin-yan, his x mark, Thunder Bull. [SEAL.]
Sin-to-min-sa-pa, his x mark, All Over Black. [SEAL.]
Can-i-ca, his x mark, The One Who Took the Stick. [SEAL.]
Pa-tan-ka, his x mark, Big Head. [SEAL.]

Attest:

Jas. C. O'Connor.

Nicholas Janis, interpreter.

Franc. La Frambois[e], interpreter.

P. J. De Smet, S. J., missionary among the Indians.

Saml. D. Hinman, missionary.

Executed on the part of the Two Kettle band of Sioux by the chiefs and headmen whose names are hereto subscribed, they being thereunto duly authorized.

Ma-wa-tan-ni-han-ska, his x mark, Long Mandan. [SEAL.]

Can-kpe-du-ta, his x mark, Red War Club. [SEAL.]

Can-ka-ga, his x mark, The Log. [SEAL.]

Attest:

Jas. C. O'Connor.

Nicholas Janis, interpreter.

Franc. La Framboise, interpreter.

P. J. De Smet, S. J., missionary among the Indians.

Saml. D. Hinman, missionary to the Dakotas.

Executed on the part of the Sans Arch band of Sioux by the chiefs and headmen whose names are hereto annexed, they being thereunto duly authorized.

He-na-pin-wa-ni-ca, his x mark, The One That Has Neither Horn. [SEAL.]

Wa-inlu-pi-lu-ta, his x mark, Red Plume. [SEAL.]

Ci-tan-gi, his x mark, Yellow Hawk. [SEAL.]

He-na-pin-wa-ni-ca, his x mark, No Horn. [SEAL.]

Attest:

Jas. C. O'Connor.

Nicholas Janis, interpreter.

Franc. La Frambois[e], interpreter.

P. J. De Smet, S. J., missionary among the Indians.

Saml. D. Hinman, missionary.

Executed on the part of the Santee band of Sioux by the chiefs and head-men whose names are hereto subscribed, they being thereunto duly authorized.

Wa-pah-shaw, his x mark, Red Ensign. [SEAL.]

Wah-koo-tay, his x mark, Shooter. [SEAL.]

Hoo-sha-sha, his x mark, Red Legs. [SEAL.]

O-wan-cha-du-ta, his x mark, Scarlet All Over. [SEAL.]

Wau-mace-tan-ka, his x mark, Big Eagle. [SEAL.]

Cho-tan-ka-e-na-pe, his x mark, Flute-Player. [SEAL.]

Ta-shun-ke-mo-za, his x mark, His Iron Dog. [SEAL.]

Attest:

Saml. D. Hinman, B. D., missionary.

J. N. Chickering, Second lieutenant, Twenty-second Infantry, brevet captain, U. S. Army.

P. J. De Smet, S. J.

Nicholas Janis, interpreter.

Franc. La Framboise, interpreter.

TEXTOVÁ PŘÍLOHA 3: Zákon z roku 1877

1877 Act

Be it enacted by the Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress assembled, That a certain agreement made by George W. Manypenny, Henry B. Whipple, Jared W. Daniels, Albert G. Boone, Henry C. Bulis, Newton Edmunds, and Augustine S. Gaylord, commissioners of the part of the United States, with the different bands of the Sioux Nation of Indians, and also the Northern Arapaho and Cheyenne Indians, be, and the same hereby, ratified and confirmed: Provided, That nothing in this act shall be construed to authorize the removal of the Sioux Indians to the Indian Territory and the President of the United States is hereby directed to prohibit the removal of any portion of the Sioux Indians to the Indian Territory until the same shall be authorized by an act of Congress hereafter enacted, except article four, except also the following portions of article six: "And if said Indians shall remove to said Indian Territory as hereinbefore provided, the Government shall erect for each of the principal chiefs a good and comfortable dwelling-house" and article not having been agreed to by the Sioux Nation; said agreement is in words and figures following, namely: Articles of agreement made pursuant to the provisions of an act of Congress entitled "An act making appropriations for the current and contingent expenses of the Indian tribes, for the year ending June Thirtieth, eighteen hundred and seventy-seven, and for other purposes," approved August 15, 1876, by and between George W. Manypenny, Henry B. Whipple, Jared W. Daniels, Albert G. Boone, Henry C. Bulis, Newton Edmunds, and Augustine S. Gaylord, commissioners on the part of the United States, and the different bands of the Sioux Nation of Indians, and also the Northern Arapahoes and Cheyennes, by their chiefs and headmen, whose names are hereto subscribed, they being duly authorized to act in the premises.

ARTICLE 1.

The said parties hereby agree that the northern and western boundaries of the reservation defined by article 2 of the treaty between the United States and different tribes of Sioux Indians, concluded April 29, 1868, and proclaimed February 24, 1869, shall be as follows: The western boundaries shall commence at the intersection of the one hundred and third meridian of longitude with the northern boundary of the State of Nebraska; thence north along said meridian to its intersection with the South Fork of the Cheyenne River; thence down said stream to its junction with the North Fork; thence up the North Fork of said Cheyenne River to the said one hundred and third meridian; thence north along said meridian to the South Branch of its intersection with the main Cannon Ball River, and thence down the said main Cannon Ball River to the Missouri River; and then said Indians do hereby relinquish and cede to the United States all the territory lying outside the said reservation, as herein modified and described, including all privileges of hunting; and article 16 of said treaty is hereby abrogated.

ARTICLE 2.

The said Indians also agree and consent that wagon and other roads, not exceeding three in number, may be constructed and maintained, from convenient and accessible points on the Missouri River, through said reservation, to the country lying immediately west thereof, upon such routes as shall be designated by the President of the United States; and they also consent and agree to the free navigation of the Missouri River.

ARTICLE 3.

The said Indians also agree that they will hereafter receive all annuities provide by the said treaty of 1868, and all subsistence and supplies which may be provided for them under the present or future act of Congress, at such points and places on the said reservation, and in the vicinity of the Missouri River, as the President of the United States shall designate.

ARTICLE 4. [*Editors note: this article was not confirmed.*]

[The Government of the United States, and the said Indians, being mutually desirous that the latter shall be located in a country where they may eventually become self-supporting and acquire the arts of civilized life, it is therefore agreed that the said Indians shall select a delegation of five or more chiefs and principal men from each band, who shall, without delay, visit the Indian Territory under the guidance and protection of suitable persons, to be appointed for that purpose by the Department of the Interior, with a view to selecting therein a permanent home for the said Indians. If such delegation shall make a selection which shall be satisfactory to themselves, and the people whom they represent, and to the United States, then the said Indians agree that they will remove to the country so selected within one year from this date. And the said Indians do further agree in all things to submit themselves to such beneficent pans as the Government may provide for them in the selection of a country suitable for a permanent home, where they may live like white men.]

ARTICLE 5.

In consideration of the foregoing cession of territory and rights, and upon full compliance with each and every obligation assumed by the said Indians, the United States does agree to provide all necessary aid to assist the said Indians in the work of civilization; to furnish them schools and instruction in mechanical and agricultural arts, as provided for by the treaty of 1868. (Also to provide the said Indians with subsistence consisting of a ration for each individual of a pound and a half of beef, (or in lieu thereof, one half pound of bacon,) one-half pound of flour, and one-half pound of corn; and for every one hundred rations, four pounds of coffee, eight pounds of sugar, and three pounds of beans, or in lieu of said articles the equivalent thereof, in the discretion of the Commissioner of Indian Affairs. Such rations, or so much thereof as may be necessary, shall be continued until the Indians are able to support themselves.) Rations shall, in all cases, be issued to the head of each separate family; and whenever schools shall have been provided by the Government for said Indians, no rations shall be issued for children between the ages of six and fourteen years (the sick and infirm excepted) unless such children shall regularly attend school. Whenever the said Indians shall be located upon lands which are suitable for cultivation, rations shall be issued only to the persons and families of those persons who labor, (the aged, sick, and infirm excepted;) and as an incentive to industrious habits the Commissioner of Indian Affairs may provide that such persons be furnished in payment for their labor such other necessary articles as are requisite for civilized life. The Government will aid said Indians as far as possible in finding a market for their surplus productions, and in finding employment, and will purchase such surplus, as far as may be required, for supplying food

to those Indians, parties to this agreement, who are unable to sustain themselves; and will also employ Indians, as far as practicable, in the performance of Government work upon their reservation.

ARTICLE 6.

Whenever the head of a family shall, in good faith, select an allotment of said land upon such reservation and engage in the cultivation thereof, the Government shall, with his aid, erect a comfortable house on such allotment; [and if said Indians shall remove to said Indian Territory as hereinbefore provided, the Government shall erect for each of the principal chiefs a good and comfortable dwelling-house.]

ARTICLE 7.

To improve the morals and industrious habits of said Indians, it is agreed that the agent, trader, farmer, carpenter, blacksmith, and other artisans employed or permitted to reside within the reservation belonging to the Indians, parties to this agreement, shall be lawfully married and living with their respective families on the reservation; and no persons other than an Indian of full blood, whose fitness, morally or otherwise, is not, in the opinion of the Commissioner of Indian Affairs, conducive to the welfare of said Indians, shall receive any benefit from this agreement or former treaties, and may be expelled from the reservation.

ARTICLE 8.

The provisions of the said treaty of 1868, except as herein modified, shall continue in full force, and, with the provisions of this agreement, shall apply to any country which may hereafter be occupied by the said Indians as a home; and Congress shall, by appropriate legislation, secure to them an orderly government; they shall be subject to the laws of the United States, and each individual shall be protected in his rights of property, person, and life.

ARTICLE 9.

The Indians, parties to this agreement, do hereby solemnly pledge themselves, individually and collectively, to observe each and all of the stipulations herein contained, to select allotments of land as soon as possible after their removal to their permanent home, and to use their best efforts to learn to cultivate the same. And they do solemnly pledge themselves that they will at all times maintain peace with the citizens and Government of the United States; that they will observe the laws thereof and loyally endeavor to fulfill all the obligations assumed by them under the treaty of 1868 and the present agreement, and to this end will, whenever requested by the President of the United States, select so many suitable men from each band to cooperate with him in maintaining order and peace on the reservation as the President may deem necessary, who shall receive such compensation for their services as Congress may provide.

ARTICLE 10.

In order that the Government may faithfully fulfill the stipulations contained in this agreement, it is mutually agreed that a census of all Indians affected hereby shall be taken in the month of December of each year, and the names of each head of family and adult person registered; said census to be taken in such manner as the Commissioner of Indian Affairs may provide.

ARTICLE 11.

It is understood that the term reservation herein contained shall be held to apply to any country which shall be selected under the authority of the United States as the future home of said Indians.

This agreement shall not be binding upon either party until it shall receive the approval of the President and Congress of the United States.

Dated and signed at Red Cloud agency, Nebraska, September 26, 1876.

George W. Manypenny

Henry B. Whipple

J. W. Daniels

H. C. Bulis

Newton Edmunds

A. S. Gaylord

Attest:

Charles H. Hendley, *Secretary*.

[Here follows the signature of Marpujaluta, and others of the Oglala Sioux, Arapaho, and Cheyenne.]

Dated and signed at Spotted Tail agency, Nebraska, September 23, 1876.

[Here follows the signature of Sinta-gleska, and others of the Brule Sioux.]

The foregoing articles of agreement having been fully explained to us in open council, we, the chiefs and headmen of the various bands of Sioux Indians, receiving rations and annuities at the Cheyenne River agency, in the Territory of Dakota, do hereby consent and agree to all the stipulations therein contained, with the exception of so much of article 4 of said agreement as relates to our visit and removal to the Indian Territory; in all other respects the said article remaining in full force and effect. Witness our hands and seals at Cheyenne River agency, Territory of Dakota, this 16th day of October, A. D. 1876.

[Here follows the signature of Kangi-wiyaka, and others.]

The foregoing articles of agreement having been fully explained to us in open council, we, the chiefs and headmen of the various bands of Sioux Indians, receiving rations and annuities at the Standing Rock agency, in the Territory of Dakota, do hereby consent and agree to all the stipulations therein contained, with the exception of so much of article 4 of said agreement as relates to our visit and removal to the Indian Territory; in all other respects the said article remaining in full force and effect. Witness our hands and seals at Standing Rock agency, Territory of Dakota, this 11th day of October, A. D. 1876.

[Here follows the signature of Matononpa, and others.]

The foregoing articles of agreement having been fully explained to us in open council, we, the chiefs and headmen of the various bands of Sioux Indians, receiving rations and annuities at the Crow Creek agency, in the Territory of Dakota, do hereby consent and agree to all the stipulations therein contained, with the exception of so much of article 4 of said agreement as relates to our visit and removal to the Indian Territory; in all other respects the said article remaining in full force and effect. Witness our hands and seals at Crow Creek agency, Territory of Dakota, this 21st day of October, A. D. 1876.

[Here follows the signature of Wanigiska, and others.] The foregoing articles of agreement having been fully explained to us in open council, we, the chiefs and headmen of the various bands of Sioux Indians, receiving rations and annuities at the Lower Brule agency, in the Territory of Dakota, do hereby consent and agree to all the stipulations therein contained, with the exception of so much of article 4 of said agreement as relates to our visit and removal to the Indian Territory; in all other respects the said article remaining in full force and effect.

Witness our hands and seals at Lower Brule agency, Territory of Dakota, this 24th day of October, A. D. 1876.

[Here follows signature of Mazaoyate, and others.]

The foregoing articles of agreement having been fully explained to us in open council, we, the chiefs and headmen of the various bands of Sioux Indians, receiving rations and annuities at the Santee reservation, in Knox County, in the State of Nebraska, do hereby consent and agree to all the stipulations therein contained, saving, reserving, and excepting all our rights, both collective and individual, in and to the said Santee reservation, in said Knox County and State of Nebraska, upon which we, the undersigned, and our people are now residing.

Witness our hands and seals at Santee agency, county of Knox, State of Nebraska, this 27th day of October, A. D. 1876.

[Here follows signature of Joseph Wabashaw, and others.]

Approved, February 28, 1877.

MAPOVÉ PŘÍLOHY

Mapa 1: Současná území rezervací Oceti Sakowin (Howe & Whirlwind Soldier & Lee 2011: 7).

Mapa 2: Severní pláně v letech 1804–1877 (Ostler 2011: 19).

Mapa 3: Velké pláně (Wishart 2007: vi).

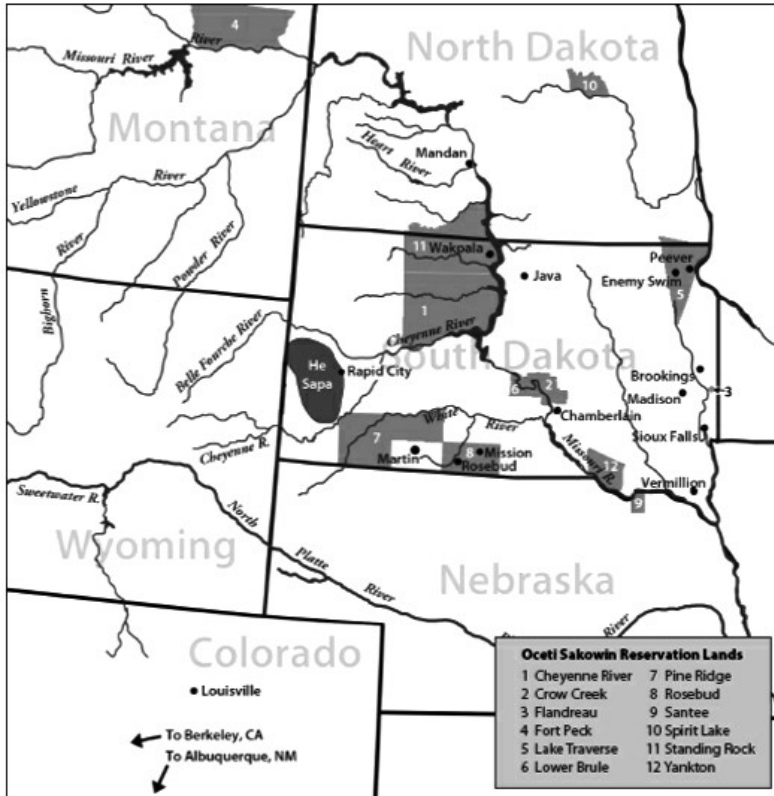
Mapa 4: Lakotská významná místa v Black Hills (Sundstrom 1996: 178).

Mapa 5: Lakotské území v letech 1851–1868 (Lazarus 1991: xx–xxi).

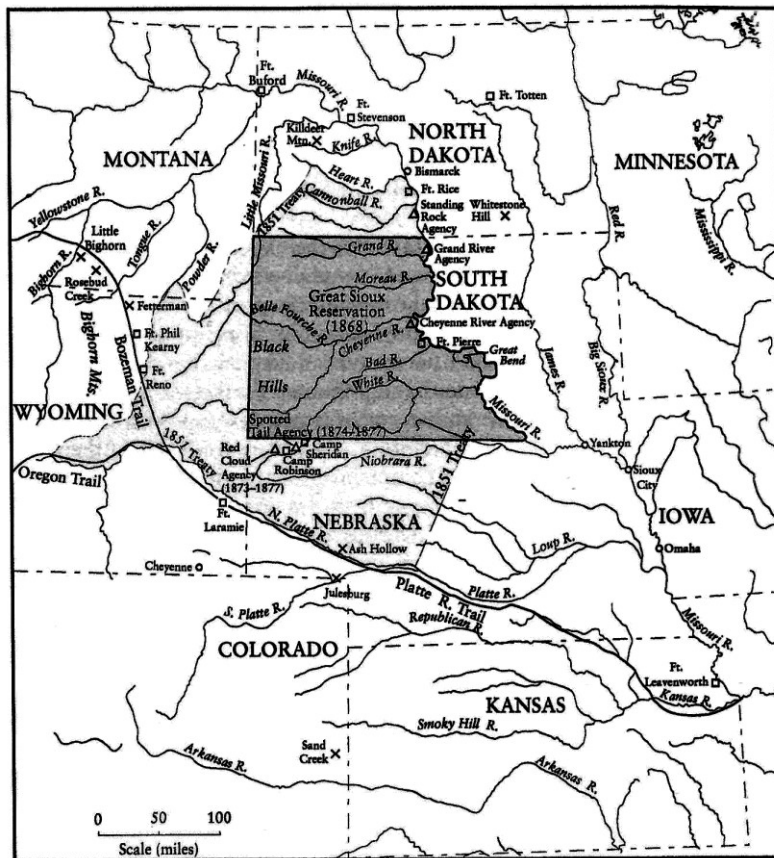
Mapa 6: Lakotské území v letech 1877–1889 (Ostler 2011: 118).

Mapa 7: Lakotské území od roku 1889 (Lazarus 1991: xxiii).

Mapa 1

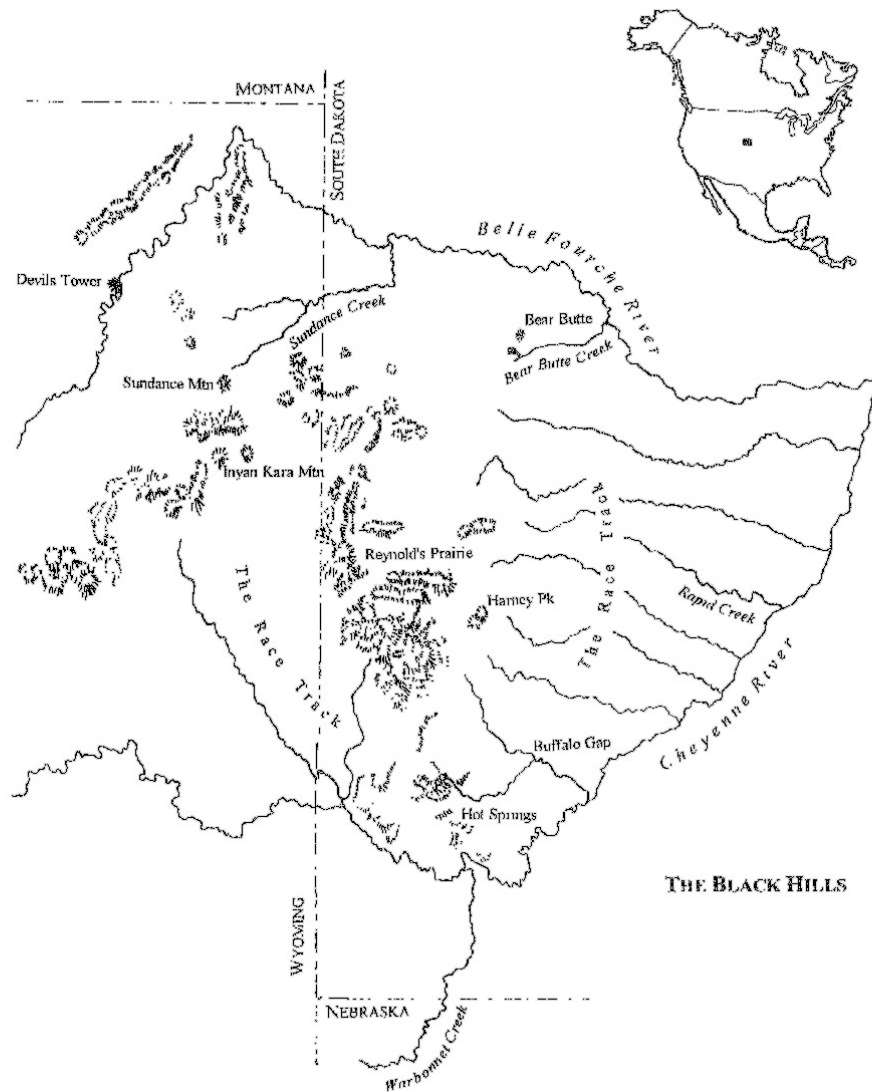
Mapa 2

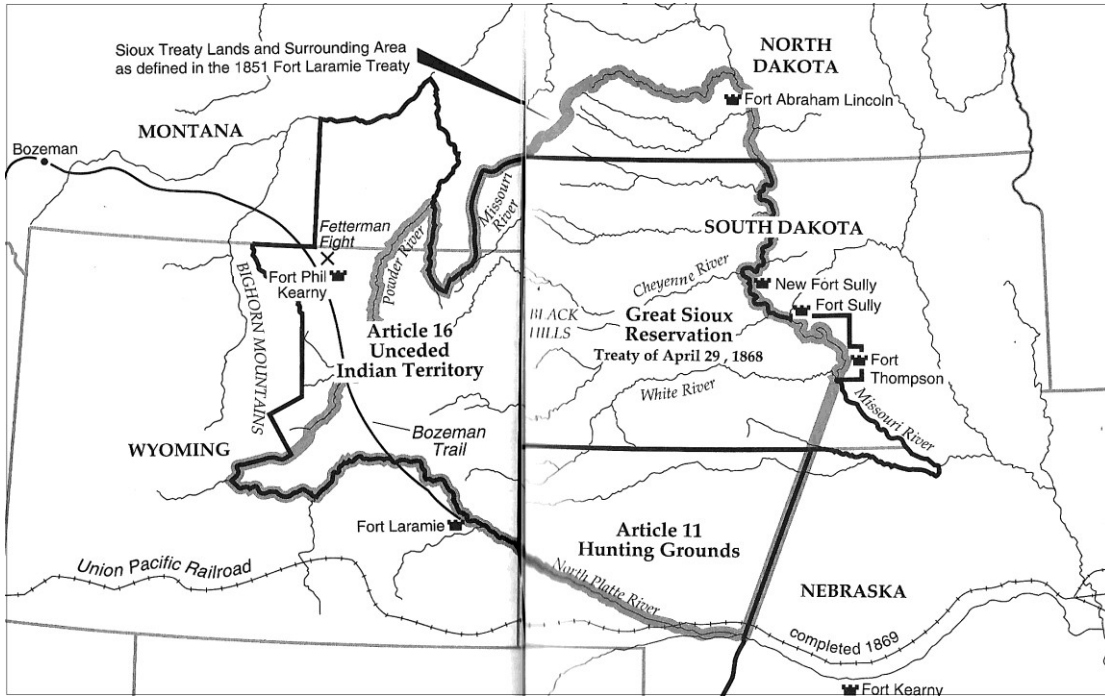
Mapa 3

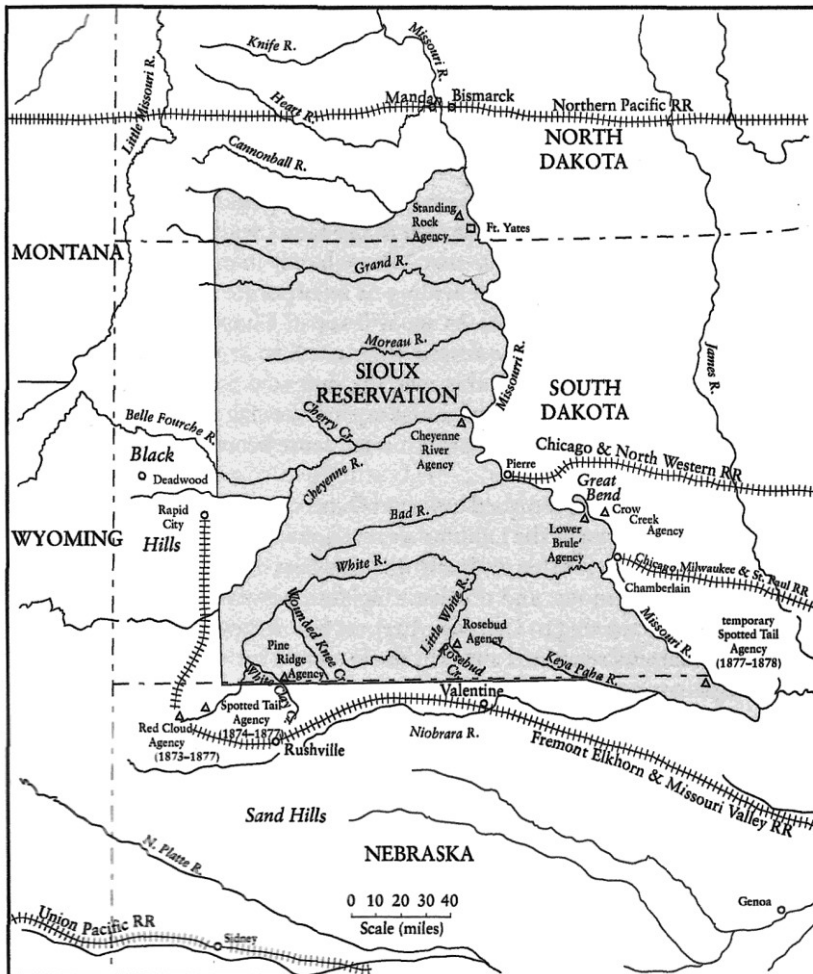
Mapa 4

Mapa 5

Mapa 6

Mapa 7

